

नेपाल सरकार

संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उडड्यन मन्त्रालय

सिंहदरवार, काठमाडौं

सूचनाको हक सम्बन्धी ऐन, २०६४ को दफा ५(३) बमोजिम आर्थिक वर्ष ०७३१७४ को
वार्षिक कार्य सम्पादन प्रतिवेदन

२०७४, श्रावण

विषय सूची

विषय	पेज नं.
१. परिचय	१
२. वर्तमान संविधानमा यस मन्त्रालयको कार्यक्षेत्रसँग सम्बन्धित व्यवस्थाहरू	२
३. कार्यविस्तृतीकरण	४
४. मन्त्रालयको कार्य क्षेत्र	७
५. यस मन्त्रालयसँग सम्बन्धित ऐन, नीतिहरू, नियमावली, गठन आदेश, निर्देशिका र कार्यविधिहरू	९
६. महाशाखा/शाखाहरूको कार्य विवरण	१२
७. मन्त्रालय अन्तर्गत विभाग तथा कार्यालयहरू	२५
८. मन्त्रालयको कर्मचारी दरवन्दी र पूर्तिको अवस्था	२९
९. सूचनाको उपलब्धता सम्बन्धी प्रणाली	२९
१०. निर्णय निर्माण प्रक्रिया	३३
११. गुनासो व्यवस्थापन	३३
१२. कार्य सम्पादनको वर्तमान अवस्था	३४
१३. यस मन्त्रालयसँग सम्बन्धित वडापत्र, महासन्धिहरू (Protocols, Conventions)	५०
१४. मन्त्रालय र अन्तर्गतका सूचना अधिकारीहरूको विवरण	५१
१५. मन्त्रालय अन्तर्गतका संस्थान, प्राधिकरण, बोर्ड, निगम, प्रतिष्ठान तथा विकास समितिहरूका अध्यक्ष र कार्यकारी निर्देशकहरूको विवरण	५३
१६. विभिन्न विषयका सम्पर्क व्यक्तिहरू (Focal Persons) को विवरण	५५
१७. मन्त्रालयमा कार्यरत कर्मचारी विवरण	५८
१८. मन्त्रालय अन्तर्गत निकायहरूका टेलिफोन नम्बर	६०
१९. तत्काल सुधार कार्यक्रम कार्यान्वयन कार्ययोजना २०७२	६२
२०. नागरिक बडापत्र	८८

परिचय

१. परिचय

नेपालको पर्यटन क्षेत्रले विदेशी मुद्रा आर्जन, रोजगारी सिर्जना, आर्थिक कृयाकलाप अभिवृद्धि र समग्र आर्थिक विकास र समुन्नतिमा टेवा पुर्याउँदै आएको छ । देशमा रहेका सम्पूर्ण मूर्त र अमूर्त साँस्कृतिक सम्पदाहरूको संरक्षण र विकास गरी तिनको आर्थिक उपयोग गर्ने तथा पर्यटनलाई मुलुकको आर्थिक आधारको रूपमा ग्रामीण तहसम्म विकास र विस्तार गरी यसको प्रतिफल जनजीवनको तल्लो तहसम्म पुर्याउन संस्कृति र पर्यटन क्षेत्रको विविधिकरण, विस्तार र प्रवर्द्धन गरिनु आवश्यक छ । पर्यटन क्षेत्रको विकास र विस्तार सहित आन्तरिक र बाह्य हवाई यातायात विकास गरी थप सुरक्षित, स्तरीय र भरपर्दो बनाउन आवश्यक छ ।

पर्यटकहरूको आवागमन शुरुवातसँगै नेपालमा पर्यटन क्षेत्रका कार्यक्रमहरूलाई व्यवस्थित रूपले अगाडि बढाउन सर्वप्रथम वि.सं. २०१६ सालमा पर्यटन बोर्डको स्थापना भएको थियो । वि.सं. २०१८ सालमा निर्माण तथा यातायात मन्त्रालय अन्तर्गत पर्यटन विभाग गठन भएकोमा पर्यटन गुरुयोजना र प्रशासन सुधार आयोग, २०३२ को सिफारिस समेतका आधारमा पर्यटन क्षेत्रको योजनाबद्ध विकास तथा प्रवर्द्धन गर्न केन्द्रीय पर्यटन प्रशासनिक निकायको रूपमा वि.सं. २०३४ सालमा पर्यटन मन्त्रालयको स्थापना भएको हो । वि.सं. २०३९ सालमा निर्माण तथा यातायात मन्त्रालय अन्तर्गतको हवाई विभागलाई समावेश गरी पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय स्थापना गरियो । मुलुकले अवलम्बन गरेको खुला बजारमुखी अर्थतन्त्रमा सरकारको भूमिका र कार्यक्षेत्रलाई व्यवस्थित गर्न वि.सं. २०५५ सालमा पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय अन्तर्गतका २ (दुई) वटा विभागहरू हवाई विभाग र पर्यटन विभागलाई खारेज गरी क्रमशः नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण र नेपाल पर्यटन बोर्डको स्थापना गरियो । वि.सं. २०५७ सालदेखि संस्कृति क्षेत्रको समेत कार्य गर्ने गरी संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालयको रूपमा अगाडि बढाइयो । पर्यटन उद्योगको व्यवस्थापन, पर्यटन पूर्वाधार विकास, पर्यटकको सुरक्षा लगायत कार्यहरू गर्न नेपाल सरकार (मन्त्रपरिषद्) को मिति २०७१ श्रावण २ गतेको निर्णयनुसार मिति २०७१ भाद्रदेखि पर्यटन विभागको स्थापना गरिएको छ ।

नेपालको आर्थिक विकासमा पर्यटन क्षेत्रको महत्व बढ्दै गए अनुरूप यसलाई प्रमुख प्राथमिकताको क्षेत्रमा राखिएको, नेपालको साँस्कृतिक विविधता अनुपम रहेकोले यसलाई संरक्षण, विकास र प्रवर्द्धन गर्दै यसको आर्थिक उपयोग एवम् पर्यटनको मुख्य उत्पादन र गन्तव्यको रूपमा विकास गर्न आवश्यक भएको, साथै हवाई सेवाले भौगोलिक विषमतामा यातायात सेवा उपलब्ध गराउनुको अतिरिक्त बाह्य र आन्तरिक रूपमा

पहुँच विस्तार भै पर्यटन सेवामा समेत पर्याप्त योगदान पुर्याउने भएकोले यी तीनओटै क्षेत्रलाई एकीकृत रूपमा अगाडि बढाउन एउटै मन्त्रालयको कार्यक्षेत्रमा राखिएको पाइन्छ ।

२. वर्तमान संविधानमा यस मन्त्रालयको कार्यक्षेत्रसँग सम्बन्धित व्यवस्थाहरू

नेपालको वर्तमान संविधानमा यस मन्त्रालयसँग सम्बन्धित व्यवस्थाहरू मुलभूत रूपमा निम्नानुसार रहेको देखिन्छ ।

- संविधानको धारा ३२ मा भाषा तथा संस्कृतिको हक सम्बन्धी व्यवस्था रहेको छ । जसमा प्रत्येक व्यक्ति र समुदायलाई आफ्नो भाषा प्रयोग गर्ने हक हुने, प्रत्येक व्यक्ति र समुदायलाई आफ्नो समुदायको सांस्कृतिक जीवनमा सहभागी हुन पाउने हक हुने तथा नेपालमा बसोबास गर्ने प्रत्येक नेपाली समुदायलाई आफ्नो भाषा, लिपि, संस्कृति, सांस्कृतिक सभ्यता र सम्पदाको संवर्द्धन र संरक्षण गर्ने हक हुने व्यवस्था रहेको छ ।
- संविधानको भाग-४ को धारा ५०(२) मा धर्म, संस्कृति, संस्कार, प्रथा, परम्परा, प्रचलन वा अन्य कुनै पनि आधारमा कुनै भेदभाव गर्न नपाइने, सहिष्णुतामा आधारित सामाजिक सांस्कृतिक मूल्यहरूको विकास गर्ने तथा सांस्कृतिक विविधताको सम्मान गर्दै राष्ट्रिय एकता सुदृढ राख्ने राज्यको सामाजिक एवं सांस्कृति उद्देश्य रहेको देखिन्छ ।
- संविधानको धारा ५१ (ग) मा उल्लिखित सामाजिक र सांस्कृतिक रूपान्तरण सम्बन्धी नीति :
 - स्वस्थ र सभ्य संस्कृतिको विकास गरी सामाजिक सुसम्बन्धमा आधारित समाजको निर्माण गर्ने,
 - ऐतिहासिक, पुरातात्विक तथा सांस्कृतिक सम्पदाको संरक्षण, संवर्द्धन र विकासको लागि अध्ययन, अनुसन्धान, उत्खनन तथा प्रचार प्रसार गर्ने,
 - सामाजिक, सांस्कृतिक तथा सेवामूलक कार्यमा स्थानीय समुदायको सिर्जनशीलताको प्रवर्द्धन र परिचालन गरी स्थानीय जनसहभागिता अभिवृद्धि गर्दै सामुदायिक विकास गर्ने,
 - राष्ट्रिय सम्पदाको रूपमा रहेका कला, साहित्य र सङ्गीतको विकासमा जोड दिने,
 - समाजमा विद्यमान धर्म, प्रथा, परम्परा, रीति तथा संस्कारका नाममा हुने सबै प्रकारका विभेद, असमानता, शोषण र अन्यायको अन्त गर्ने,
 - देशको सांस्कृतिक विविधता कायम राख्दै समानता एवं सहअस्तित्वका आधारमा विभिन्न जातजाति र समुदायको भाषा, लिपि, संस्कृति, साहित्य, कला र सम्पदाको संरक्षण र विकास गर्ने ।

- बहुभाषिक नीति अवलम्बन गर्ने ।
- संविधानको धारा-५१ (ठ) मा उल्लिखित पर्यटन सम्बन्धी नीति, नेपालका ऐतिहासिक, सांस्कृतिक, धार्मिक, पूरातात्विक र प्राकृतिक सम्पदाहरूको पहिचान, संरक्षण, प्रवर्धन एवं प्रचार प्रसार मार्फत राष्ट्रिय अर्थतन्त्रको महत्वपूर्ण आधारको रूपमा पर्यावरण अनुकूल पर्यटन उद्योगको विकास गर्ने, पर्यटन संस्कृतिको विकास गर्न आवश्यक वातावरण एवं नीति निर्माण गर्ने तथा पर्यटन उद्योगको लाभ वितरणमा स्थानीय जनतालाई प्राथमिकता दिने ।
- नेपालको संविधानले व्यवस्था गरे अनुरूप संघीयता कार्यान्वयन गर्ने सन्दर्भमा संविधानको अनुसूची ५,६, ७,८ र ९ मा भएको व्यवस्था अनुसार यस मन्त्रालयको कार्यक्षेत्रसँग सम्बन्धित विषयहरू र त्यसको तहगत बाँडफाँड निम्नानुसार रहेको छ ।

संघको अधिकार सूची,

- अन्तर्राष्ट्रिय सन्धी वा सम्झौता
- पर्यटन दस्तुर
- केन्द्रीय स्तरका प्रज्ञा प्रतिष्ठान,
- हवाई उड्डयन, अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थल,
- बौद्धिक सम्पत्ति अन्तर्गतको प्रतिलिपि अधिकार
- पर्यटन नीति
- राष्ट्रिय महत्वका आयोगहरू
- पुरातात्विक महत्वका स्थान र प्राचीन स्मारकहरू

प्रदेशको अधिकार सूची

- प्रदेश संग्रहालय
- भाषा, लिपि, संस्कृति, ललितकला र धर्मको संरक्षण र प्रयोग
- पर्यटन सेवा शुल्क

स्थानीय तहको अधिकारको सूची

- पर्यटन शुल्क

- भाषा, संस्कृति र ललितकलाको संरक्षण र विकास

संघ र प्रदेशको साझा अधिकारको सूची

- पर्यटन
- क्यासिनो

तीन तहको साझा अधिकारको सूची

- पर्यटन शुल्क
- पुरातत्व, प्राचीन स्मारक र संग्रहालय

३. कार्यविस्तृतीकरण

नेपाल सरकार (मन्त्रिपरिषद्)बाट मिति २०७३।१०।१८ मा स्वीकृत भएको कार्य विस्तृतीकरण (Functional Analysis) अनुसार यस मन्त्रालयको कार्य क्षेत्रमा पर्ने संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन क्षेत्रको निम्नानुसार कार्यहरूको विस्तृतीकरण गरिएकोछ ।

(क) संस्कृति क्षेत्र

संघ	प्रदेश	स्थानीय
<ul style="list-style-type: none"> ■ केन्द्रीय स्तरका प्रज्ञाप्रतिष्ठान सम्बन्धी नीति, कानून निर्माण तथा व्यवस्थापन ■ प्रतिलिपि अधिकार सम्बन्धी नीति, कानून, मापदण्ड, कार्यान्वयन र नियमन ■ प्रतिलिपि अधिकारको व्यवस्थापन र प्रवर्द्धन, यस सम्बन्धी अन्तर्राष्ट्रिय संघसंस्थाको सम्पर्क, सहकार्य एवं समन्वय ■ पुरातात्विक महत्वका स्थान र प्राचीन स्मारक सम्बन्धी नीति, कानून, मापदण्ड, योजना कार्यान्वयन र नियमन ■ अन्तर्राष्ट्रिय एवं राष्ट्रियस्तरका ऐतिहासिक, पुरातात्विक, धार्मिक एवं सांस्कृतिक महत्वका स्थल एवं 	<ul style="list-style-type: none"> ■ भाषा, लिपि, संस्कृति ललितकला र धर्मको संरक्षण र प्रयोग ■ भाषा, लिपि संस्कृति, ललितकला र धर्मको संरक्षण र प्रयोग सम्बन्धी प्रादेशिक नीति, कानून, मापदण्ड, योजना, कार्यान्वयन र नियमन ■ प्रादेशिक स्तरका भाषा, लिपि संस्कृति, ललितकला र धार्मिक लगायतका सम्पदाको संरक्षण, सम्बर्द्धन, खोज, अनुसन्धान तथा व्यवस्थापन ■ ऐतिहासिक, धार्मिक सांस्कृतिक एवं कला र वास्तुकलात्मक दृष्टिकोणले महत्व बोकेका प्रादेशिकस्तरका दरवारहरूको संरक्षण, सम्भार, अध्ययन, अनुसन्धान तथा व्यवस्थापन 	<ul style="list-style-type: none"> ■ स्थानीय स्तरमा पुरातत्व, प्राचीन स्मारक र संग्रहालय संरक्षण, सम्बर्द्धन र पुनर्निर्माण ■ स्थानीयस्तरमा गुठी अन्तर्गत परम्परागत रूपमा चलिआएका विभिन्न जात्रा, पर्वहरूको सञ्चालन र व्यवस्थापन ■ भाषा, संस्कृति र ललितकलाको संरक्षण र विकास सम्बन्धी स्थानीयस्तरको नीति, कानून, मापदण्ड, योजना, कार्यान्वयन नियमन ■ पुरातत्व, प्राचीन स्मारक र संग्रहालयको संरक्षण, सम्भार, प्रवर्द्धन र विकास ■ परम्परागत जात्रा, पर्वहरूको सञ्चालन र व्यवस्थापन

संघ	प्रदेश	स्थानीय
<ul style="list-style-type: none"> विश्वसम्पदा सूचीमा सूचीकृत सम्पदाको संरक्षण, सम्भार, अध्ययन, अनुसन्धान, उत्खनन, पुनर्निर्माण विदेशी मित्रराष्ट्रहरूसँग भएका सन्धि सम्झौताको दस्तावेज संरक्षण संग्रहालय सम्बन्धी राष्ट्रिय नीति, कानून, मापदण्ड र नियमन राष्ट्रिय संग्रहालयको स्थापना, सञ्चालन तथा व्यवस्थापन संस्कृति, ललितकला, धर्म, सभ्यता र सम्पदा सम्बन्धी राष्ट्रिय नीति, कानून, मापदण्ड, अध्ययन, अनुसन्धान, समन्वय र नियमन विश्व सम्पदा सम्बन्धी गुठीको नीति, कानून, मापदण्ड, योजना, नियमन र व्यवस्थापन पुरातत्व, सांस्कृतिक धरोहर, धर्म र परम्परा सम्बन्धी अन्तर्राष्ट्रिय संघ संस्थासँगको सम्पर्क, सहयोग र समन्वय 	<ul style="list-style-type: none"> प्रादेशिक स्तरमा संग्रहालयको स्थापना, सञ्चालन तथा व्यवस्थापन प्रादेशिक महत्वका धार्मिक तथा सांस्कृतिक सम्पदाको व्यवस्थापन प्रदेशस्तरका पुरातात्विक महत्वका स्थल, ऐतिहासिक सांस्कृतिक सम्पदा सम्बन्धी नीति, कानून, मापदण्ड, योजना, कार्यान्वयन र नियमन प्रदेशस्तरका ऐतिहासिक, पुरातात्विक, धार्मिक एवं सांस्कृतिक महत्वका सम्पदाको संरक्षण, सम्भार, अध्ययन, अनुसन्धान, उत्खनन, पुनर्निर्माण पुरातत्व, सांस्कृतिक धरोहर, धर्म र परम्परा सम्बन्धी संघसंस्था र अन्तरप्रदेश सम्पर्क, सहयोग र समन्वय प्रदेश स्तरमा संग्रहालय सम्बन्धी नीति, कानून, मापदण्ड, कार्यान्वयन र नियमन संस्कृतिको विकास सम्बन्धी नीति, कानून र नियमन निकास गरिने पुरातात्विक वस्तुहरूको जाँच र अनुमति 	<ul style="list-style-type: none"> स्थानीयस्तरमा पुरातात्विक धार्मिक महत्वका सम्पदाहरूको संरक्षण संवर्द्धन सम्बन्धी कार्य स्थानीयस्तरमा सांस्कृतिक विकास तथा संवर्द्धन सम्बन्धी कार्य स्थानीय स्तरका सांस्कृतिक आयोजना/परियोजनाहरूको तर्जुमा, कार्यान्वयन, अनुगमन, मूल्याङ्कन स्थानीयस्तरमा प्रतिलिपि अधिकारको संरक्षण, प्रवर्द्धन र अभिलेखाङ्कन विश्व सम्पदा सूचीमा परेका स्मारक र पुरातात्विक महत्वका सम्पदाहरूको लगत स्थानीय महत्वका धार्मिक तथा सांस्कृतिक सम्पदाको व्यवस्थापन

(ख) पर्यटन क्षेत्र

संघ	प्रदेश	स्थानीय
<ul style="list-style-type: none"> पर्यटन विकास सम्बन्धी राष्ट्रिय नीति, कानून, मापदण्ड, योजना, कार्यान्वयन र नियमन अन्तर्राष्ट्रिय पर्यटन संगठनसँग सम्पर्क, सहकार्य र समन्वय पर्वतारोहण, ट्राभल र ट्रेकिङ सम्बन्धी राष्ट्रिय नीति, कानून, मापदण्ड, योजना, कार्यान्वयन र नियमन 	<ul style="list-style-type: none"> संघीय कानून बमोजिम क्यासिनो तथा चिट्टा सम्बन्धी दर्ता, अनुमति र नियमन प्रादेशिक पर्यटन विकासको नीति, कानून, मापदण्ड, योजना, कार्यान्वयन र नियमन ट्राभल तथा ट्रेकिङ एजेन्सी दर्ता अनुमति र नवीकरण प्रादेशिक पर्यटनको प्रवर्द्धन 	<ul style="list-style-type: none"> पर्यटन शुल्क ट्रेकिङ, क्यानोनिङ, कायाकिड र न्याफिटङ शुल्क स्थानीयस्तरमा पर्यटकीय महत्वका स्थल तथा सम्पदाको पहिचान, संरक्षण र प्रवर्द्धन स्थानीय पर्यटन पूर्वाधार विकास र प्रोत्साहन

संघ	प्रदेश	स्थानीय
<ul style="list-style-type: none"> ▪ प्राकृतिक, धार्मिक, सांस्कृतिक, पुरातात्विक, साहसिक लगायतका पर्यटकीय गन्तव्यको विकास र अन्तर्राष्ट्रिय प्रवर्द्धन ▪ क्यासिनो र चिन्हा सम्बन्धी नीति, कानून, मापदण्ड र नियमन ▪ पर्यटन शुल्क बाँडफाँड सम्बन्धी नीति, कानून, मापदण्ड तर्जुमा र कार्यान्वयन तथा नियमन ▪ पर्यटन दस्तुर ▪ पर्वतारोहणबाट प्राप्त रोयल्टी बाँडफाँड 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ प्रादेशिक पर्यटकीय पूर्वाधारको विकास ▪ पर्यटक प्रहरी व्यवस्थापन ▪ पर्यटकीय होटल, रिसोर्ट, लज, ट्राभल गाईड, रयाफिटङ्ग आदिको प्रवर्द्धन, दर्ता, अनुमति, नवीकरण र नियमन ▪ पर्यटन शुल्क सम्बन्धमा संघीय कानून र प्रदेश कानून अनुसार संकलन, नियमन र हस्तान्तरण 	

(ग) नागरिक उड्डयन क्षेत्र

संघ	प्रदेश	स्थानीय
<ul style="list-style-type: none"> ▪ नागरिक उड्डयन सम्बन्धी नीति, कानून, मापदण्ड, कार्यान्वयन, नियमन ▪ अन्तर्राष्ट्रिय सन्धि, सम्झौता र कार्यान्वयन ▪ वायुयान निर्माण तथा डिजाइन, वायुयान संचालन, वायुयान मर्मत सम्भार, विमानस्थल निर्माण तथा संचालन, एयर नेभिगेस सेवा तथा उड्डयन तालिम संस्था आदिको इजाजत र नियमन ▪ नागरिक उड्डयन व्यवसाय तथा पेशाविदहरुको लाइसेन्स, रेटिंग र नियमन ▪ उडान अनुमति ▪ उड्डयन सुरक्षा (Aviation Safety) सुनिश्चित गर्न अन्तर्राष्ट्रिय नागरिक उड्डयन संगठनबाट प्रतिपादित स्तर, मापदण्ड, मार्गदर्शनहरू लागू गर्ने गराउने सम्बन्धी ▪ एयरनेभिगेसन सेवा सम्बन्धी ▪ हवाईक्षेत्र व्यवस्थापन 		

संघ	प्रदेश	स्थानीय
<ul style="list-style-type: none"> ▪ एयरट्राफिक सेवा ▪ उड्डयन मौसमी सेवा ▪ उड्डयनखोज तथा उद्धार ▪ अन्तर्राष्ट्रिय, क्षेत्रीय र आन्तरिक विमानस्थल निर्माण, सञ्चालन र व्यवस्थापन ▪ हवाईभाडा, विमानस्थल शुल्क, एयर नेभिगेसन सेवाशुल्क आदि निर्धारण र नियमन ▪ वायुयान दुर्घटना जाँच सम्बन्धी कार्य ▪ हवाई सुरक्षा (Aviation Security) ▪ अल्ट्रालाइट, प्याराग्लाइडिंग, ह्याङ्गग्लाइडिंग जस्ता हवाई खेल/शाहासिक उड्डयन/मनोरन्जनात्मक उड्डयन क्रियाकलापहरुको अनुमति र नियमन ▪ कार्य संचालन अनुमति (Operation Authorization) र इजाजत प्रदान ▪ आन्तरिक हवाई भाडा दर निर्धारण र नियमन ▪ आन्तरिक विमानस्थलको सुरक्षा र व्यावसायिक प्रयोग ▪ खोज तथा उद्धार कार्यमा सहयोग तथा समन्वय 		

४. मन्त्रालयको कार्य क्षेत्र

नेपाल सरकारको कार्य विभाजन नियमावली, २०७२ बमोजिम यस मन्त्रालयको कार्यक्षेत्र देहायबमोजिम रहेको छः

- संस्कृति, पर्यटन तथा हवाई यातायातको विकाससम्बन्धी नीति, योजना तथा कार्यक्रमको तर्जुमा, कार्यान्वयन, अनुगमन र मूल्याङ्कन,
- पर्यटन तथा हवाई उद्योगको प्रवर्द्धन र संरक्षण,

- ट्राभल र ट्रेकिङ एजेन्सी,
- विश्व पर्यटन सङ्गठनलगायत पर्यटन तथा हवाई यातायातसम्बद्ध अन्तर्राष्ट्रिय संस्था,
- पर्वतारोहण र अन्य साहसिक पर्यटन क्रियाकलाप,
- विमानस्थलको निर्माण, मर्मत, सम्भार तथा व्यवस्थापन,
- हवाई यातायात र परिवहनको सञ्चालन तथा व्यवस्था,
- संयुक्त राष्ट्र सङ्घीय अन्तर्राष्ट्रिय नागरिक उड्डयन सङ्घ तथा नागरिक उड्डयनसँग सम्बन्धित अन्य अन्तर्राष्ट्रिय वा क्षेत्रीय संस्थासँगको सम्पर्क, सहयोग र समन्वय,
- संस्कृतिको प्रवर्द्धन तथा संरक्षण,
- संस्कृतिसम्बद्ध अन्तर्राष्ट्रिय संस्थाहरूसँगको सम्पर्क, सहयोग र समन्वय,
- संस्कृतिविषयक अन्तर्राष्ट्रिय सम्झौता, सांस्कृतिक आदान(प्रदान, अध्ययन तथा अनुसन्धान,
- पुरातात्विक महत्त्वका स्मारक र पुरातात्विक वस्तुहरूको सङ्ग्रह, संरक्षण, संवर्द्धन, अन्वेषण तथा उत्खनन,
- निकासी गरिने पुरातात्विक वस्तुको जाँच र अनुमति,
- प्रतिलिपि अधिकार,
- सांस्कृतिक सम्पदा, धरोहर र ऐतिहासिक महत्त्वका दरबारको संरक्षण तथा संवर्द्धन,
- विभिन्न धर्म, जात, जाति, सम्प्रदाय, भाषा, भाषिकाको साहित्य, लिपि, कला र संस्कृतिको संरक्षण तथा विकास,
- पर्यटनसँग सम्बद्ध सङ्घ, सङ्गठन, संस्थान र समिति,
- नेपाल प्रज्ञा प्रतिष्ठान, नेपाल ललितकला प्रतिष्ठान तथा नेपाल सङ्गीत तथा नाट्यकला प्रतिष्ठान,
- पशुपति क्षेत्र विकास कोष, लुम्बिनी विकास कोष, बृहत्तर जनकपुरक्षेत्र विकास परिषद्, सांस्कृतिक संस्थान र अन्य सांस्कृतिक, धार्मिक, पुरातात्विक, संस्था तथा समिति,
- नारायणहिटी दरबार सङ्ग्रहालय तथा अन्य सङ्ग्रहालय र अभिलेखालय,
- हवाई यातायातसम्बद्ध संस्थान, प्राधिकरण तथा सङ्गठन,
- नेपाल शिक्षा सेवाअन्तर्गत आर्कियोलजी समूहको सञ्चालन,

- नेपाल इन्जिनियरिङ सेवाअन्तर्गत देहायका समूहको सञ्चालन,
 - सिभिल इन्जिनियरिङ समूहअन्तर्गत एअरपोर्ट उपसमूह,
 - एरोनटिकल इन्जिनियरिङ समूह,
 - सिभिल एभिएसन अपरेसन एण्ड इन्जिनियरिङ समूह ।

५. यस मन्त्रालयसँग सम्बन्धित ऐन, नीतिहरू, नियमावली, गठन आदेश, निर्देशिका र कार्यविधिहरू

ऐनहरू

- प्राचीन स्मारक संरक्षण ऐन, २०१३
- गैर सैनिक हवाई उडान (सिभिल एभिएशन) ऐन, २०१५
- नेपाल वायुसेवा निगम ऐन, २०१९
- पर्यटन ऐन, २०३५
- लुम्बिनी विकास कोष ऐन, २०४२
- पशुपति क्षेत्र विकास कोष ऐन, २०४४
- अभिलेख संरक्षण ऐन, २०४६
- नेपाल प्रज्ञा प्रतिष्ठान ऐन, २०६४
- नेपाल सङ्गीत नाट्य प्रतिष्ठान ऐन, २०६४
- नेपाल ललितकला प्रज्ञा प्रतिष्ठान ऐन, २०६४
- नेपाल पर्यटन बोर्ड ऐन, २०५३
- नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण ऐन, २०५३
- वृहत्तर जनकपुर क्षेत्र विकास परिषद ऐन, २०५५
- प्रतिलिपि अधिकार ऐन, २०५९

नीतिहरू

- पर्यटन नीति, २०६५
- राष्ट्रिय हवाई नीति, २०६३
- राष्ट्रिय संस्कृति नीति, २०६७

नियमहरू

- होटल, लज, रेष्टुराँ वार तथा पथ प्रदर्शक नियमावली, २०३८
- ट्राभल र ट्रेकिङ एजेन्सी नियमावली, २०६२
- जलयाना नियमावली, २०६३
- अभिलेख संरक्षण नियमावली, २०६३
- गैर सैनिक हवाई उडान (सिभिल एभिएशन) नियमावली, २०५२
- प्राचीन स्मारक संरक्षण नियमावली, २०४६
- पर्वतारोहण सम्बन्धी नियमावली, २०५९
- प्रतिलिपि अधिकार नियमावली, २०६१
- नेपाल पर्यटन बोर्ड नियमावली, २०५५
- नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण नियमावली, २०५८
- विमानस्थल दस्तुर नियमावली, २०३८ खारेज गर्ने नियमावली २०६७
- क्यासिनो नियमावली, २०७०
- गैर सैनिक हवाई उडान (दुर्घटना जाँच) नियमवली, २०७१
- नागरिक उड्डयन सुरक्षा नियमावली, २०७३

गठन आदेशहरू

- नेपाल पर्यटन तथा होटल व्यवस्थापन समिति (गठन) आदेश, २०२९
- तारागाउँ विकास समिति (गठन) आदेश, २०३४
- देवघाट क्षेत्र विकास समिति (गठन) आदेश, २०५०
- भानु जन्मस्थल विकास समिति (गठन) आदेश, २०५१
- बुढानिलकण्ठ क्षेत्र विकास समिति (गठन) आदेश, २०५३
- मनकामना क्षेत्र विकास समिति (गठन) आदेश, २०५३
- वौद्धनाथ क्षेत्र विकास समिति (गठन) आदेश, २०५३
- पाटन संग्रहालय विकास समिति (गठन) आदेश, २०५३
- पाथीभरा क्षेत्र विकास समिति (गठन) आदेश, २०५३
- हलेसी महादेवस्थान विकास समिति (गठन) आदेश, २०५३
- पर्वतीय प्रशिक्षण विकास समिति (गठन) आदेश, २०५९
- राष्ट्रिय ताल संरक्षण विकास समिति (गठन) आदेश, २०६३

- रुरु रेसुङ्गा क्षेत्र संरक्षण तथा पर्यटन विकास समिति (गठन) आदेश, २०६३
- खप्तड क्षेत्र पर्यटन विकास समिति (गठन) आदेश, २०६३
- विराट क्षेत्र पर्यटन प्रबर्द्धन विकास समिति (गठन) आदेश, २०६६
- सलहेश क्षेत्र पर्यटन प्रबर्द्धन विकास समिति (गठन) आदेश, २०६६
- विदेह-मिथिला क्षेत्र पर्यटन प्रबर्द्धन विकास समिति (गठन) आदेश, २०६६
- सिम्रौन क्षेत्र पर्यटन प्रबर्द्धन विकास समिति (गठन) आदेश, २०६६
- चिसापानी क्षेत्र प्रबर्द्धन विकास समिति (गठन) आदेश, २०६६
- लुम्बिनी क्षेत्र पर्यटन प्रबर्द्धन विकास समिति (गठन) आदेश, २०६६
- कर्णाली क्षेत्र पर्यटन प्रबर्द्धन विकास समिति (गठन) आदेश, २०६६
- वृहत्तर वराहक्षेत्र विकास समिति (गठन) आदेश, २०६६
- हनुमानढोका दरवार संग्रहालय विकास समिति (गठन) आदेश, २०६७
- मेची पहाडी क्षेत्र पर्यटन प्रबर्द्धन विकास समिति (गठन) आदेश, २०६८

निर्देशिका तथा कार्यविधिहरु

- प्राचीन स्मारक संरक्षण सम्बन्धी कार्यविधि, २०६४
- नागरिक उड्डयनसंग सम्बन्धित संस्थालाई ईजाजत दिने सम्बन्धी कार्यविधि, २०६६
(मन्त्रिस्तरीय मिति २०७२/१२/१६ को निर्णयानुसार थप र संशोधित)
- होमस्टे संचालन कार्यविधि, २०६७
- पर्यटक यातायात सेवा व्यवसाय दर्ता तथा सञ्चालन कार्यविधि, २०६८
- सय जनाभन्दा बढी विदेशी पर्यटक भित्र्याउने अनुदान कार्यविधि, २०६८
(चालु आ.व.मा वजेट व्यवस्था नभएको)
- महाकवि देवकोटा पुरस्कारसम्बन्धी कार्यविधि
- एकतारे होटल देखि पाँच तारे डिलक्स स्तरसम्मका होटल र पर्यटक आवास (रिसोर्ट) सम्बन्धि मापदण्ड
- पुष्पलाल राष्ट्रिय पुरस्कार मापदण्ड तथा कार्यविधि (संशोधन सहित) २०६९
- पर्यटन उद्योग सेवा प्रवाह निर्देशिका, २०७०
- पर्वतारोहण रोयल्टी बाँडफाँड तथा परिचालन निर्देशिका, २०७०

- उपभोक्ता समितिबाट पर्यटन पुर्वाधार बिकास निर्माणसम्बन्धी कार्य गराउने कार्यविधि, २०७१ (संशोधन सहित)
- कम उचाई हिमालचुलीको आरोहण अनुमति प्रदान गर्ने सम्बन्धी निर्देशिका, २०७२
- राष्ट्रिय प्रतिभा पुरस्कार कार्यविधि तेस्रो संशोधन सहित २०७२
- दुर्गम क्षेत्रका हवाई उडानमा भाडा सहूलियत प्रदान गर्ने सम्बन्धी मापदण्ड, २०७३
- कार्य सम्पादन व्यवस्थापन निर्देशिका, २०७३
- आन्तरिक व्यवस्थापन निर्देशिका, २०७३
- भेटीघाटी व्यवस्थापन निर्देशिका, २०७३
- विदा पर्यटन कार्यविधि, २०७३
- पर्यटनसँग सम्बद्ध व्यक्ति तथा संस्थालाई सम्मान गर्ने सम्बन्धी कार्यविधि, २०७३
- भगत सर्वजित मानव मर्यादा राष्ट्रिय पुरस्कार मापदण्ड तथा कार्यविधि, २०७३
- सार्वजनिक निकायका पदाधिकारी तथा सदस्यको नियुक्ति र मनोनयन सम्बन्धी मापदण्ड, २०७३
- आन्तरिक हवाई भाडा नियमन निर्देशिका, २०७३

६. महाशाखा/शाखाहरूको कार्य विवरण

जनशक्ति व्यवस्थापन तथा पर्यटन प्रबर्द्धन महाशाखा

जनशक्ति व्यवस्थापन तथा पर्यटन प्रबर्द्धन महाशाखालाई तोकिएका कामहरू यसप्रकार छन्:

- मन्त्रालय तथा अन्तर्गतका कार्यालयहरू र समितिहरूको लागि आवश्यक जनशक्तिको व्यवस्था, पद सृजना लगायतका कार्य,
- मन्त्रालय र अन्तर्गतका कार्यालयहरूको रिक्त रहेका पदहरू स्थायी प्रकृयाबाट पूर्ति गर्न सम्बन्धित निकायमा माग गर्ने र सिफारिश भै आएका उम्मेदवारहरूलाई नियुक्ति, पदस्थापना सम्बन्धी कार्य,
- कर्मचारीको बढुवा, राजिनामा सम्बन्धी कार्य,
- मन्त्रालयका कर्मचारीहरूको सरुवा, काज, स्वदेश एवं विदेश अध्ययन र तालिममा मनोनयन, लगायत बृत्ति विकास सम्बन्धी कार्य,

- नेपाल इन्जिनियरिङ्ग सेवा अन्तर्गत पर्ने सिभिल इन्जिनियरिङ्ग समूहअन्तर्गत एअरपोर्ट उपसमूह, एरोनटिकल इन्जिनियरिङ्ग समूह र सिभिल एभिएसन अपरेसन एण्ड इन्जिनियरिङ्ग समूहको कर्मचारी प्रशासन सम्बन्धी कार्य,
- सबै कर्मचारीहरूको वैयक्तिक विवरण तथा अन्य विवरणहरू सम्बन्धी कार्य,
- नेपाल सरकारमा पेश हुने प्रस्तावहरू सम्बन्धी कार्य,
- राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय निकायहरूद्वारा प्राप्त प्रस्तावहरू कार्यान्वयन सम्बन्धी कार्य,
- पर्यटन सम्बन्धी गोष्ठी सम्मेलन आदि संचालन सम्बन्धी कार्य,
- केन्द्रीय तथा कार्यसंचालन स्तरको लेखा संचालनमा आवश्यक निर्देशन र लेखापरीक्षणको व्यवस्था सम्बन्धी कार्य,
- वेरुजुको लगत र फन्डिङ्ग सम्बन्धी कार्य,
- मन्त्रालय, अन्तर्गत विभाग र कार्यालयहरूको निरीक्षण सम्बन्धी कार्य,
- रकमान्तर, खर्चको स्वीकृति र ठेक्का पट्टा सदर, मालसामान खरिद तथा लिलाम विक्रीको स्वीकृति एवं मन्त्रालयको भौतिक साधनहरूको अभिलेख मर्मत सम्भार र संरक्षण सम्बन्धी कार्य,
- कर्मचारीहरूको कार्य सम्पादन मूल्याङ्कन तयार गर्ने, प्रोत्साही पुरस्कार सिफारिश तथा विभागीय कारवाही सम्बन्धी कार्य,
- मन्त्रालय र अन्तर्गतका अन्य विभाग तथा कार्यालयहरूलाई आवश्यकता अनुसार परामर्श दिने सम्बन्धी कार्य,
- मातहत शाखाहरूबीच समन्वय कायम राख्ने सम्बन्धी कार्य,
- कर्मचारीहरूको विदा सिफारिश वा स्वीकृति सम्बन्धी कार्य,
- पर्यटन प्रबर्द्धन सम्बन्धी कार्य,

प्रशासन एवं पर्यटन प्रबर्द्धन महाशाखा अन्तर्गत प्रशासन तथा जनशक्ति विकास शाखा, पर्यटन प्रबर्द्धन शाखा र आर्थिक प्रशासन शाखा गरी ३ वटा शाखाहरू रहेका छन्। शाखाका कामहरू निम्नानुसार छन्:

प्रशासन तथा जनशक्ति व्यवस्थापन शाखा

- मन्त्रालय, विभाग वा अन्तर्गतका कार्यालयहरूको लागि आवश्यक जनशक्तिको व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्य,
- मन्त्रालय, अन्तर्गतका निकायहरूको पदपूर्तिका लागि नियुक्ति तथा पदस्थापना, सरुवा, बढुवा, राजिनामा तथा विभागीय कारबाही सम्बन्धी कार्य,
- कर्मचारीको कार्यविवरण सम्बन्धी कार्य,
- स्वदेशी र विदेशी तालीम सेमिनार, गोष्ठी र कार्यशालाहरूमा मनोनयन सम्बन्धी कार्य,
- कार्य सम्पादन मूल्यांकन, थप ग्रेड र प्रोत्साही पुरस्कार सम्बन्धी कार्य,
- नेपाल इञ्जिनियरिङ्ग सेवा अन्तर्गत पर्ने इलेक्ट्रोनिक एण्ड टेलिकम्यूनिकेशन इञ्जिनियरिङ्ग समूह र सिभिल एभिएशन अपरेशन इञ्जिनियरिङ्ग समूहको कर्मचारी प्रशासन सम्बन्धी कार्य,
- कर्मचारीहरूको हाजिरी, नियमितता, व्यक्तिगत विवरण अद्यावधिक, बिदा आदिको अभिलेख सम्बन्धी कार्य,
- जनसम्पर्क सोधपूछ, दर्ता चलानी तथा आन्तरिक सञ्चारको व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्य,
- कार्यालयको हाता भित्र मर्मत, सुरक्षा, सरसफाई र आवश्यक सर सामानको व्यवस्था सम्बन्धी कार्य,
- जिन्सी सरसामानको उपलब्धि, सन्चय र सो सम्बन्धी श्रेस्ता राख्न लगाउने र जिन्सी निरीक्षण गर्ने गराउने सम्बन्धी कार्य,
- उत्सव पर्वमा वत्ती बाल्ने, आवश्यकतानुसार सजाउने, राष्ट्रिय झण्डा समयानुकूल भएनभएको रेखदेख सम्बन्धी कार्य,
- अन्तर्गतका शाखा प्रशाखाहरूमा परिपत्र गर्ने सम्बन्धी कार्य,
- संगठनको स्वरूपमा आवश्यकता अनुरूप समायोजन पुनरावलोकन र संशोधन सम्बन्धी कार्य,
- मन्त्रालयको अरु शाखाहरूमा नपरेका विविध कार्यहरू सम्बन्धी कार्य,

पर्यटन प्रवर्द्धन शाखा

- पर्यटन प्रवर्द्धन नीति तथा कार्यनीतिको तर्जुमा सम्बन्धी कार्य,
- पर्यटकहरूको लागि आवश्यक सेवा सुविधा सम्बन्धी नीति तर्जुमा सम्बन्धी कार्य,
- विश्व पर्यटन संगठन लगायतका सम्बन्धित निकायहरूसंग सम्पर्क सम्बन्धी कार्य,

- थप पर्यटन कृयाकलापहरुको विस्तार सम्बन्धी कार्य,
- क्षेत्रीय पर्यटन प्रवर्द्धन तथा सार्क, आशियान र ईइसी संस्थासँग समन्वय सम्बन्धी कार्य,
- दुर्गम तथा हिमाली क्षेत्रमा पर्यटन विकास सम्बन्धी कार्य,
- पर्यटन क्षेत्रको लागि आवश्यक पूर्वाधार विकास गर्ने सम्बन्धमा सरकारी, गैरसरकारी, एवं स्थानीय निकायहरूसँग समन्वय सम्बन्धी कार्य,
- प्रचार प्रसार सामाग्रीको उपयुक्तता एवं तत् सम्बन्धी व्यवस्थापनका साथै पर्यटन उपजको पहिचान एवं उपयोग र समन्वय सम्बन्धी कार्य,
- पर्यटन विषयक सम्झौताहरु सम्बन्धी कार्य,
- फिल्माङ्कन कार्यको राय, परामर्श एवं अनुमति सम्बन्धी कार्य,
- नेपाल पर्यटन बोर्डसँग सम्बन्धित पर्यटन प्रवर्द्धनात्मक कार्यहरुको समन्वय एवं अनुगमन सम्बन्धी कार्य अन्तर्राष्ट्रिय पर्यटन विकास सम्बन्धी नविन प्रविधिको संकलन, विश्लेषण एवं कार्यान्वयन पक्ष जस्ता विषयहरु सम्बन्धी कार्य,

आर्थिक प्रशासन शाखा

- मन्त्रालय र अन्तर्गतका बिभाग, कार्यालयहरुको बाषिक वजेट अनुमान, तर्जुमा, वजेट छलफल सम्बन्धी कार्य,
- अख्तियारी र वजेट बाँडफाँड सम्बन्धी कार्य,
- रकमान्तर तथा शोधान्तर सम्बन्धी कार्य,
- कार्यसम्पादन गर्न आवश्यक पर्ने आर्थिक सूचना तयार तथा विश्लेषण सम्बन्धी कार्य,
- आर्थिक प्रशासनसंग सम्बन्धित विषयमा राय दिने सम्बन्धी कार्य,
- आर्थिक प्रशासनसंग सम्बन्धित ऐन, नियम, आदेश र परिपत्रहरुको पालना सम्बन्धी कार्य,
- आर्थिक कारोवार प्रचलित कानून वमोजिम रीत पुगे वा नपुगेको जाँची भुक्तानीका लागि पेश गर्ने र रीत नपुगेकोमा रीत पुन्याई भुक्तानीको व्यवस्था सम्बन्धी कार्य,
- कार्यालय प्रमुखले खर्च गर्न आदेश दिएका रकम नियमित सम्बन्धी कार्य,

- विनियोजन, राजश्व, धरौटीको कारोवारको हिसाव तोकिएको ढाँचामा रीतपूर्वक राखन लगाउने, गोश्वारा भौचर र कारोवार प्रविष्ट गरिएको खाताहरु भिडान, गर्ने, विल भरपाई आदि प्रमाणित गर्ने र समय समयमा आवश्यकतानुसार निरीक्षण गर्ने गराउने सम्बन्धी कार्य,
- आर्थिक कारोवार सम्बन्धी आवधिक प्रगति तथा प्रतिवेदनहरु तयार गरी सम्बन्धित निकायहरुमा पठाउने सम्बन्धी कार्य,
- अर्थ मन्त्रालय, महालेखा नियन्त्रक कार्यालय, कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालय र मातहत कार्यालय वीच समन्वय राख्ने सम्बन्धी कार्य,
- आर्थिक प्रशासन सम्बन्धमा तोकिएका अन्य कार्य,

योजना तथा मूल्यांकन महाशाखा

यस महाशाखालाई तोकिएका कामहरु यसप्रकार छन्:

- पर्यटन तथा हवाई यातायात विकास नीति, योजनाको तर्जुमा र कार्यान्वयन सम्बन्धी कार्य ।
- योजना तथा वार्षिक कार्यक्रमको तर्जुमा र कार्यान्वयन सम्बन्धी कार्य ।
- प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषदको कार्यालय, अर्थ मन्त्रालय र राष्ट्रिय योजना आयोगबाट प्राप्त मार्गदर्शन तथा निर्देशन अनुरूप कार्यक्रम तर्जुमा, स्वीकृति, कार्यान्वयन, प्रगति प्रतिवेदन, चौमासिक, अर्ध वार्षिक तथा वार्षिक प्रगति समीक्षा सम्बन्धी कार्य ।
- आयोजना कार्यान्वयनमा देखापरेका समस्याहरु समाधान सम्बन्धी कार्य ।
- पर्यटन तथा हवाई यातायात सम्बन्धी विकास योजना तथा कार्यक्रमहरुको विश्लेषण र छनौट सम्बन्धी कार्य ।
- आवश्यकता अनुसार कार्यक्रम संशोधन सम्बन्धी कार्य ।
- पर्यटन सम्बन्धी सम्भाव्यता अध्ययन, अनुसन्धान, पर्यटकीय स्थलहरुको खोजी, सूचना संकलन, डकुमेन्टेसन र प्रकाशन सम्बन्धी कार्य ।
- पर्यटन विकास सम्बन्धी पूर्वाधारहरुको विकास गर्न आवश्यक योजनाहरु कार्यान्वयन सम्बन्धी कार्य ।
- पर्या-पर्यटन, साहसिक पर्यटन, खेलकुद पर्यटन आदिको विकास सम्बन्धी कार्य ।

योजना तथा मूल्यांकन महाशाखा अन्तर्गत योजना शाखा, तथ्याङ्क शाखा र अनुगमन तथा मूल्यांकन शाखा गरी ३ वटा शाखाहरू रहेका छन्। शाखाका कामहरू निम्नानुसार छन्:

योजना तथा वैदेशिक सहायता शाखा

- बाषिर्क तथा आवधिक योजना तर्जुमा र कार्यान्वयन सम्बन्धी कार्य ।
- मन्त्रालय र अन्तर्गतका निकायहरूको बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा, चौमासिक विभाजन सहितको कार्यक्रम स्वीकृति ।
- स्वीकृत बाषिर्क योजना कार्यान्वयन, तथा सोको प्रगति प्रतिवेदन सम्बन्धी कार्य ।
- आयोजना र परियोजना कार्यान्वयनमा देखापरेका समस्याहरू समाधान सम्बन्धी कार्य ।
- स्वीकृत कार्यक्रम संशोधन सम्बन्धी कार्य ।
- मन्त्रालय र अन्तर्गतका निकायहरूका आयोजनाको छनौट तथा विश्लेषण सम्बन्धी कार्य ।
- वैदेशिक सहायताबाट संचालित आयोजनाहरूको समन्वय सम्बन्धी कार्य ।
- पर्या-पर्यटन, जैबिक पर्यटन, साहसिक पर्यटन, खेलकुद पर्यटन विकास सम्बन्धी कार्य ।
- मन्त्रालय र अन्तर्गतको काम कारवाहीको विषयमा संसदमा उठाएका प्रश्नहरूको जवाफ तयार पार्ने सम्बन्धी कार्य ।

तथ्यांक तथा अनुसन्धान शाखा

- पर्यटन सम्बन्धी आवधिक तथ्यांक पुस्तिका प्रकाशन सम्बन्धी कार्य ।
- पर्यटकीय स्थलको खोजी तथा विवरण संकलन सम्बन्धी कार्य ।
- पर्यटक लक्ष्य प्रक्षेपण सम्बन्धी कार्य ।
- डकुमेन्टेशन केन्द्रको सञ्चालन सम्बन्धी कार्य ।
- पर्यटकीय स्थलहरूको विस्तृत विवरण संकलन गरी भौगोलिक सूचना प्रणाली अन्तर्गत सूचना प्रवाह सम्बन्धी कार्य ।
- पर्यटन सम्भाव्यता अध्ययन तथा कार्यान्वयन सम्बन्धी कार्य ।
- पर्यटनसंग सम्बन्धित तथ्यांक संकलन तथा विश्लेषण सम्बन्धी कार्य ।

- पर्यटकहरूले भनें इम्बार्केशन, डिसेम्बार्केशन कार्ड तथा नेपालीहरूले भनें आगमन तथा गमन कार्ड छुपाई गरी पर्यटक प्रवेश हुने विन्दुहरूमा आवश्यकता अनुसार वितरण र भरेका कार्डहरू संकलन सम्बन्धी कार्य ।

अनुगमन तथा मूल्यांकन शाखा

- वैदेशिक सहायताबाट संचालित आयोजनाहरूको निरीक्षण, अनुगमन तथा मूल्यांकन सम्बन्धी कार्य ।
- पर्यटन तथा हवाई यातायात सम्बन्धी विकास योजना तथा कार्यक्रमहरूको अनुगमन तथा मूल्यांकन सम्बन्धी कार्य ।
- मन्त्रालयको प्रगति विवरण, समीक्षा बैठक, सम्बन्धी कार्य ।
- वैदेशिक सहयोग सम्बन्धी कार्य ।
- नेपाल सरकारका निकायहरू, गैर सरकारी निकायहरू, स्थानीय निकायहरू तथा जनसमुदायबाट भएका पर्यटन प्रवर्द्धन सम्बन्धी कामको अवलोकन, अनुगमन तथा मूल्यांकन सम्बन्धी कार्य । मातहतका पर्यटन कार्यालयको नियन्त्रण, निर्देशन, सुपरिवेक्षण, अनुगमन एवं मूल्यांकन सम्बन्धी कार्य ।
- मन्त्रालय मातहतका सरकारी, अर्ध सरकारी तथा गैह सरकारी निकायहरूको निरीक्षण, सुपरिवेक्षण, अनुगमन एवं मूल्यांकन सम्बन्धी कार्य ।
- पर्यटकीय होटल, रिसोर्ट, लज, रेष्टुरेण्ट, वार, एवं ट्राभल, च्याफिटङ्ग, पर्वतारोहण, पर्वतीय पर्यटन र अन्य साहसिक पर्यटन व्यवसाय सम्बन्धी कार्यको अनुगमन तथा सुपरिवेक्षण सम्बन्धी कार्य ।
- मन्त्रालयमा परेका उजुरी र मन्त्रालयको कार्य क्षेत्र अन्तर्गत घटेका आकस्मिक घटनाहरूको छानविन, मन्त्रालयको तर्फबाट गठन गरिने जाँचबुझ आयोग आदि सम्बन्धी कार्य ।

हवाई उद्योग व्यवस्थापन महाशाखा

यस महाशाखालाई तोकिएका कामहरू यसप्रकार छन्:-

- वायुसेवा, हवाई प्रशिक्षण, वायुसेवा मर्मत, सम्भार र विमानस्थल संचालक संस्थाहरूलाई इजाजत प्रदान तथा खारेजी सम्बन्धी कार्य ।
- इजाजत प्राप्त वायुसेवा, हवाई प्रशिक्षण, वायुयान मर्मत सम्भार र विमानस्थल संचालन संस्थाहरूलाई आवश्यक विदेशी जनशक्तिहरूको श्रम स्वीकृति एवं भिसाको लागि सिफारिस सम्बन्धी कार्य ।
- वायुसेवा, हवाई प्रशिक्षण संस्था, विमान मर्मत/सम्भार संस्था, विमानस्थल संचालन संस्थाहरूलाई आवश्यक मालसामान आयातको लागि सिफारिस सम्बन्धी कार्य ।

- नेपाल वायुसेवा निगम सम्बन्धी कार्य ।
- विभिन्न मुलुकहरूसँग हवाईसेवा सम्झौता वार्ता र हवाई सम्झौता सम्बन्धी कार्य ।
- सम्पन्न हवाई सम्झौता/समझदारीहरुको अनुमोदन सम्बन्धी कार्य ।
- नागरिक उड्डयन सम्बन्धी अन्तर्राष्ट्रिय संघ, संस्था, संगठनसँग सम्पर्क, सहभागिता र ती संगठनबाट पारित महासन्धी/प्रोटोकलहरुको अनुमोदन सम्बन्धी कार्य ।
- हवाई भाडा निर्धारण, परिमार्जन र संशोधन सम्बन्धी कार्य ।
- नागरिक उड्डयन सम्बन्धी आवश्यक नीति निर्माण सम्बन्धी कार्य ।
- हवाई क्षेत्रसँग सम्बद्ध संस्थाहरु र निकायहरूसँग समन्वयात्मक भूमिका निर्वाह सम्बन्धी कार्य ।
- विदेशी वायुसेवाहरुलाई सेवा संचालन अनुमति सम्बन्धी कार्य ।
- निषेधित क्षेत्रमा हवाई उडान र अवतरणको सिफारिश सम्बन्धी कार्य ।

हवाई उद्योग व्यवस्थापन महाशाखा अन्तर्गत वायुसेवा व्यवस्थापन शाखा र हवाई सम्झौता तथा अन्तर्राष्ट्रिय नागरिक उड्डयन शाखा रहेका छन्। शाखाका कामहरु निम्नानुसार छन्:

वायुसेवा सञ्चालन शाखा

- वायुसेवा, हवाई प्रशिक्षण, वायुसेवा मर्मत सम्भार र विमानस्थल संचालन संस्थाहरुलाई इजाजत पत्र प्रदान गर्ने तथा खारेज गर्ने सम्बन्धी कार्य ।
- इजाजत प्राप्त वायुसेवा, हवाई प्रशिक्षण, वायुयान मर्मत सम्भार र विमानस्थल सञ्चालन संस्थाहरु, विदेशी जनशक्तिहरुको श्रम स्वीकृति एवं भिषाको लागि सिफारिश सम्बन्धी कार्य ।
- वायुसेवा, हवाई प्रशिक्षण संस्था, विमान मर्मत/सम्भार संस्था, विमानस्थल संचालन संस्थालाई आवश्यक मालसामान आयातको लागि सिफारिश सम्बन्धी कार्य ।
- नेपाल वायु सेवा निगम सम्बन्धी कार्य ।
- नागरिक उड्डयन सम्बन्धी नीति निर्माण सम्बन्धी कार्य ।
- सम्बद्ध संस्थाहरु, निकायहरूसँग समन्वयात्मक भूमिका निर्वाह सम्बन्धी कार्य ।

हवाई सम्झौता तथा अन्तर्राष्ट्रिय नागरिक उड्डयन शाखा

- सम्भाव्य विभिन्न मुलुकसँग हवाई सेवा सम्झौता वार्ता र हवाई सम्झौता वार्ताका लागि आवश्यक कार्य ।

- हवाई सम्झौता र समझदारी पत्रको विधिवत अनुमोदन सम्बन्धी कार्य ।
- नागरिक उड्डयन सम्बन्धी अन्तराष्ट्रिय संघ, संस्था, संगठनसंग सम्पर्क र सहभागिता र ती संगठनबाट पारित महासन्धि र प्रोटोकलहरूको विधिवत अनुमोदन सम्बन्धी कार्य ।
- हवाई भाडा निर्धारण, परिमार्जन र संशोधन सम्बन्धी कार्य ।
- प्रचलित ऐन, नियम र नीतिहरूमा परिमार्जन सम्बन्धी कार्य ।

हवाई सुरक्षा तथा प्राधिकरण सुपरीवेक्षण महाशाखा

यस महाशाखालाई तोकिएका कामहरू यसप्रकार छन्:

- नेपालको हवाई क्षेत्रलाई सुरक्षित र भरपर्दो बनाउन हवाई उडान सुरक्षा सम्बन्धी नीति तर्जुमा र समन्वय गर्ने सम्बन्धी कार्य ।
- सुरक्षित र मितव्ययी उडानको लागि मौजुदा हवाई रुटहरूमा पुनरावलोकन सम्बन्धी कार्य ।
- मौजुदा हवाई रुट र नयाँ स्थापना हुने रुटहरूमा एयर नेभिगेशन सुविधाहरूको पहिचान, समन्वय र निर्णय सम्बन्धी कार्य ।
- नागरिक उड्डयन क्षेत्रले प्रयोग गर्ने संचार उपकरणहरूको फ्रिक्वेन्सी निर्धारणको सिफारिस सम्बन्धी कार्य ।
- विमानस्थलहरूको निरीक्षण, अनुगमन लगायत अन्तर्राष्ट्रिय नागरिक उड्डयन संगठनबाट तोकिएको निर्धारित स्तर अनुसार हवाई उडान सेवा संचालन भए नभएको विषयमा नियमन सम्बन्धी कार्य ।
- नेपालको वायुक्षेत्रलाई अधिकतम प्रयोगमा ल्याउने सम्बन्धमा नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण लगायत सम्बद्ध निकायहरूसँग समन्वय सम्बन्धी कार्य ।
- नयाँ प्रविधि अनुसार संचार उड्डयन सहायक र दूरदृष्टि प्रविधिको माध्यमबाट एयर ट्राफिक सेवा प्रदान गर्ने सम्बन्धी कार्य ।
- नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरणको स्वामित्वमा रहेको वा नेपाल सरकारबाट प्राधिकरणलाई हस्तान्तरण हुने सम्पत्तिहरूको सदुपयोग सम्बन्धी कार्य ।
- वायुयानहरू संकट अवस्थामा परेमा, हराएमा वा दुर्घटनाग्रस्त भएमा खोज तथा जीवनोद्धार र समन्वय सम्बन्धी कार्य ।
- दुर्घटनामा परेका विमानहरूको दुर्घटना जाँच सम्बन्धी कार्य ।

- नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरणका आयोजनासँग सम्बद्ध विदेशी नागरिकहरूको लागि भिसा सिफारिस र श्रम सिफारिस सम्बन्धी कार्य ।
- नेपाल भित्र रहेका विमानस्थलहरूमा हवाई सुरक्षाको उच्चतम व्यवस्था भए नभएको निरीक्षण सम्बन्धी कार्य ।
- राष्ट्रिय नागरिक उड्डयन सुरक्षा समिति सम्बन्धी कार्य ।
- भी.आई.पी./भी.भी.आई.पी. उडानका सम्बन्धमा आवश्यक समन्वय सम्बन्धी कार्य ।
- हवाई उडानवाट हुन सक्ने प्रदुषण नियन्त्रण गरी वातावरणीय स्वच्छता कायम राख्ने सम्बन्धी नीतिगत कार्य ।
- नयाँ विमानस्थलहरूको निर्माण, विस्तार तथा भौतिक सुविधाको परिवर्तन लगायत सुरक्षा तथा सुविधा सम्बन्धी उपकरण प्रणालीको अध्यावधिक रेकर्ड राख्ने, उपकरण प्रणालीको अध्ययन, सर्भे, जडान सम्बन्धी कार्य ।
- अन्तर्राष्ट्रिय नागरिक उड्डयन संगठनका महासन्धीहरू, प्रोटोकलहरू बमोजिमका कार्य ।
- नागरिक उड्डयनसँग सम्बद्ध विषयहरूमा नीति, निर्माण र प्रचलित ऐन, नियम नीतिहरूमा परिमार्जन सम्बन्धी कार्य ।
- विदेशी ऋण/सहयोग वा संयुक्त लगानी आदि श्रोतवाट नागरिक उड्डयनको क्षेत्रमा संचालन वा निर्माण हुने योजना, आयोजना सम्बन्धी कार्य ।

उड्डयन सुरक्षा महाशाखा अन्तर्गतका उडान सुरक्षा शाखा र रेडियो इन्जिनियरिङ्ग शाखा रहेका छन्।

शाखाका कामहरू निम्नानुसार छन्:

प्राधिकरण सुपरीवेक्षण शाखा

- उडान सुरक्षामा प्रतिकूल असर पर्ने जानकारी प्राप्त हुन आएमा आवश्यक थप सुरक्षा व्यवस्था सम्बन्धी कार्य
- राष्ट्रिय नागरिक उड्डयन सुरक्षा समितिको निर्माण कार्यान्वयन तथा विमानस्थलहरूमा चरा नियन्त्रण सम्बन्धी कार्य ।
- विभिन्न कारणले क्षति भएका विमानस्थलहरूमा शीघ्र उडान, सञ्चालन सम्बन्धी कार्य र उडान सुरक्षा (Flight Safety) सम्बन्धी कार्य ।

- कूटनैतिक उडानलाई अनुमति प्रदान गर्न प्राधिकरणलाई भी.आई.पी. कक्ष खोल्ने व्यवस्था र समन्वय सम्बन्धी कार्य ।
- संयुक्त राष्ट्रसंघको आव्हानमा खटिने नेपाली सेनाको शान्ति सेना उडानका लागि समयमै अवतरण र ओभरफ्लाईट परमिट तथा शाही नेपाली सैनिकको फायरिङ्ग एवं अन्य क्रियाकलापको सूचना प्रवाहित सम्बन्धी कार्य ।
- बाढीपिडितका लागि राहत पुऱ्याउन सञ्चालन गरिएको हवाई उडानको तथ्याङ्क सम्बन्धी कार्य ।
- नयाँ विमानस्थलहरूको निर्माण सम्बन्धी कार्य ।

हवाई सुरक्षा तथा दुर्घटना जाँच शाखा

- मुलुक भित्रका विमानस्थलहरूको हवाई रुट र आसपासमा सञ्चार तथा उड्डयन सहाय र सर्भिलेन्स उपकरण प्रणालीको आवश्यकता सम्बन्धी अध्ययन तथा सञ्चालनमा रहेका यस्ता प्रणालीहरूको अद्यावधिक रेकर्ड सम्बन्धी कार्य ।
- नागरिक उड्डयन क्षेत्रले प्रयोग गर्ने सञ्चार तथा उड्डयन सहाय प्रणालीहरूको फ्रिक्वेन्सी व्यवस्थापन सम्बन्धमा अध्ययन तथा निर्धारण सिफारिश सम्बन्धी कार्य ।
- विमानस्थलहरूमा सञ्चालनमा रहेका विविध उपकरण प्रणालीहरूको मर्मत/संभार र सञ्चालन कार्यको स्तरीयता अनुगमन सम्बन्धी कार्य ।
- हवाई सञ्चार उड्डयन सहाय प्रणालीको भरपर्दो तथा स्तरीय सेवाको लागि नियमित फ्लाइट चेक भए/नभए सम्बन्धी नियमन गर्ने कार्य ।
- नयाँ विमानस्थल निर्माण, विमानस्थलको भौतिक सुविधाहरूको परिवर्तन लगायत सुरक्षा तथा सुविधा सम्बन्धी उपकरण प्रणालीहरूको थप र विकास सम्बन्धी योजना/आयोजनाहरूको विषयमा निर्देशन सम्बन्धी कार्य ।
- विदेशी ऋण/सहयोग वा संयुक्त लगानी आदि श्रोतबाट नागरिक उड्डयनको क्षेत्रमा सञ्चालन वा निर्माण हुने योजना आयोजना सम्बन्धी कार्य ।
- नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरणका आयोजनासँग सम्बद्ध विदेशी नागरिकहरूको लागि भिषा सिफारिश सम्बन्धी कार्य ।
- नेपाल सरकारले विदेशी सहयोग वा आफ्नै श्रोतबाट प्राधिकरण मार्फत सम्पन्न भएका वा हुने योजना आयोजनाहरूको लिष्टिङ्ग (मूल्याङ्कन तथा हस्तान्तरण सम्बन्धी) कार्य ।

- नागरिक उड्डयनसँग सम्बद्ध विषयहरूमा नीति निर्माण र प्रचलित ऐन, नियममा परिमार्जन तथा नयाँ नियम तर्जुमा सम्बन्धी कार्य ।

संस्कृति महाशाखा

महाशाखाका कामहरू निम्नानुसार रहेको छः

- नेपालको राष्ट्रिय संस्कृतिको जर्गेना गर्न नीति निर्माण गर्ने र लक्ष्यहरू हासिल गर्न उपयुक्त रणनीतिहरू तयार गर्ने
- संस्कृति सम्बन्धी, योजना र कार्यक्रम तर्जुमा एवं कार्यान्वयन सम्बन्धी कार्य ।
- संस्कृति सम्बन्धी राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय संघ संस्थासँग सर्म्पर्क तथा समन्वय सम्बन्धी कार्य ।
- संस्कृति तथा प्रतिलिपि अधिकार सम्बन्धी अन्तर्राष्ट्रिय बैठक, तालिम, कार्यशाला र गोष्ठी सेमिनार र सम्मेलनहरू सम्बन्धी कार्य ।
- पुरातात्विक महत्वका स्मारकहरू र पुरातात्विक वस्तुहरूको संग्रह, संरक्षण, सम्वर्द्धन तथा पुरातात्विक अन्वेषण र उत्खनन सम्बन्धी नीति निर्माण एवं कार्यान्वयन सम्बन्धी कार्य ।
- संग्रहालय र अभिलेखालय सुदृढीकरण सम्बन्धी नीति, योजना र कार्यक्रमको तर्जुमा एवं कार्यान्वयन सम्बन्धी कार्य ।
- संस्कृति सम्बन्धी अन्तर्राष्ट्रिय सम्झौता गरी सांस्कृतिक आदान-प्रदान सम्बन्धी कार्य ।
- निकासीयोग्य पुरातात्विक सामानहरूको जाच गर्ने र अनुमति प्रदान सम्बन्धी कार्य ।
- नेपाल राजकीय प्रज्ञा-प्रतिष्ठान, सांस्कृतिक संस्थान, पशुपति क्षेत्र विकास कोष, लुम्बिनी विकास कोष, बृहत्तर जनकपुर क्षेत्र विकास परिषद, देवघाट क्षेत्र विकास समिति, भानुजन्मस्थल विकास समिति लगायतका विभिन्न संस्कृतिसँग सम्बन्धित समितिहरू सम्बन्धी कार्य ।
- नेपाल अधिराज्यभित्र रहेका विभिन्न धर्म, जातजाति, सम्प्रदाय र भाषा भाषीहरूका साहित्य, लिपि, कला र संस्कृतिको विकासका लागि नीति निर्माण र यस क्षेत्रमा संलग्न निकायहरूसँग कार्यगत सम्बन्ध एवं समन्वय कायम गरी यस क्षेत्रमा लाग्ने साधकहरू तथा नयाँ प्रतिभाहरूलाई प्रोत्साहन र प्रेरणा दिने सम्बन्धी कार्य ।
- संस्कृतिसँग सम्बद्ध विभिन्न समूह गुठी संघ संस्थाहरूलाई आवश्यक सहयोग तथा समन्वय सम्बन्धी कार्य ।

- प्रतिलिपि अधिकार ऐन, नियम तर्जुमा र कार्यान्वयन सम्बन्धी कार्य ।
- अन्तर्गतका निकायहरूमा कार्यरत विदेशीहरूलाई भिसा सिफारिस सम्बन्धी कार्य ।

यस महाशाखा अन्तर्गतका संस्कृति र पुरातत्व २ वटा शाखाहरू राखिनेछन्। शाखाका कामहरू निम्नानुसार छन्:

संस्कृति शाखा

- संस्कृति सम्बन्धी नीति नियम तर्जुमा सम्बन्धी कार्य ।
- अन्तराष्ट्रिय साँस्कृतिक आदान प्रदान सम्बन्धी कार्य ।
- नेपाली संस्कृतिको प्रचार प्रसार एवं संरक्षण र प्रवर्द्धन सम्बन्धी कार्य ।
- संस्कृति सम्बन्धी राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय संघ संस्थासंग सम्पर्क र समन्वय एवं कार्यक्रममा नेपालको सहभागिता सम्बन्धी कार्य ।
- विभिन्न जातजाती, सम्प्रदाय र भाषा भाषीहरूका लिपी, कला र संस्कृतिको प्रचारप्रसार, संरक्षण र विकास सम्बन्धी कार्य ।
- संस्कृतिसंग आवद्ध प्रतिभाहरूको कृति एवं कलाको कदरस्वरूप उनीहरूलाई प्रोत्साहित गर्न राष्ट्रिय प्रतिभा पुरस्कार वितरण सम्बन्धी कार्य ।
- नेपाल राजकीय प्रज्ञा-प्रतिष्ठान, साँस्कृतिक संस्थान, पशुपति क्षेत्र विकास कोष जस्ता संस्कृतिसंग सम्बद्ध संघ संस्थाहरूको कार्यमा सहयोग र समन्वय सम्बन्धी कार्य ।
- स्वीकृत विकास कार्यक्रमहरूको प्रगति विवरण सम्बन्धी कार्य ।
- राष्ट्रिय प्रतिभा स्मारक कोषबाट अनुदान दिने रकम कोषको उद्देश्य बमोजिम सदुपयोग सम्बन्धी कार्य ।
- लुम्बिनी विकास कोष र वृहत्तर जनकपुर क्षेत्र विकास परिषद लगायत मन्त्रालय अन्तर्गत गठित विकास समिति तथा संस्थाहरूको कार्यमा सहयोग र समन्वय सम्बन्धी कार्य ।
- सम्झौता बमोजिम विभिन्न क्षेत्रमा कार्यरत विदेशी नागरिकहरूको भिसा सिफारिस सम्बन्धी कार्य ।

पुरातत्व तथा सम्पदा शाखा

- पुरातात्विक महत्वका कलाकृति एवं स्मारकहरूको जगेर्ना सम्बन्धी कार्य ।
- पुरातत्व सम्बन्धी स्वीकृत कार्यक्रमको संचालन सम्बन्धी कार्य ।

- देशमा रहेका विभिन्न धार्मिक पर्यटकीय स्थलहरूको पहिचान गर्न लगाई तिनीहरूको संरक्षण एवं सम्बर्द्धन गर्न आवश्यक कार्यक्रमहरू तर्जुमा सम्बन्धी कार्य ।
- पुरातात्विक दृष्टिले महत्वपूर्ण रहेका मठ, मन्दिरहरूको संरक्षण, आकस्मिक जीर्णोद्धार, आर्थिक सहायता प्रदान गर्न मापदण्ड तर्जुमा र कार्यान्वयन सम्बन्धी कार्य ।
- देश बाहिर लगिने पुरातात्विक सामानहरूको जाँचपास, आवश्यक नीति तर्जुमा र कार्यान्वयन सम्बन्धी कार्य ।
- पुरातात्विक स्थलहरूको संरक्षण, सम्बर्द्धन, अन्वेषण र उत्खनन् सम्बन्धी कार्यको नियमन सम्बन्धी कार्य ।
- वी.पी. संग्रहालय सम्बन्धी कार्य ।
- सम्झौता बमोजिम विभिन्न क्षेत्रमा कार्यरत विदेशी नागरिकहरूको भिषा सिफारिश सम्बन्धी कार्य ।
- मुलुक भित्र रहेका विभिन्न परम्परागत रीतिरिवाजहरूको संरक्षण एवं प्रवर्द्धन सम्बन्धी कार्य ।

कानून महाशाखा

कानून महाशाखाका कार्यहरू निम्नानुसार छन्:

- आवश्यकतानुसार कानूनी राय र सल्लाह प्रदान गर्ने सम्बन्धी कार्य ।
- आवश्यकतानुसार ऐन, नियम, गठन (आदेश), सम्झौता तयार गर्ने सम्बन्धी कार्य ।
- मन्त्रालयको तर्फबाट फिरादपत्र, प्रतिउत्तरपत्र, रिट निवेदन, लिखित जवाफ, पुनरावेदनपत्र, पुनरावलोकन पत्र म्याद भित्रै तयार गर्ने र सम्बन्धित निकायमा पठाउने सम्बन्धी कार्य ।
- प्रतिरक्षाका लागि महान्यायाधिवक्ता कार्यालय लगायतमा पत्राचारको व्यवस्था गर्ने सम्बन्धी कार्य ।
- सर्वोच्च अदालतबाट प्रतिपादित कानूनी सिद्धान्त, राजपत्र, ऐन नियमको संग्रह सम्बन्धी कार्य ।
- मन्त्रालय एवं अन्तर्गतका निकायहरूको लागि आवश्यक ऐन नियम तर्जुमा, संशोधन सम्बन्धी कार्य ।

कानून तथा फैसला कार्यान्वयन शाखा

यस शाखाले कानून महाशाखाको सहयोगीका रूपमा कानून महाशाखाबाट सम्पादन हुँदै आएका कामहरू नै गर्दै आएको छ ।

७. मन्त्रालय अन्तर्गत विभाग तथा कार्यालयहरू

यस मन्त्रालय अन्तर्गत देहायका निकायहरू रहेकाछन् । यी निकायहरू मन्त्रालयको प्रत्यक्ष सुपरिवेक्षणमा रहेकाछन् ।

पर्यटन विभाग

पर्यटन पूर्वाधार विकास, पर्यटन उद्योगहरूको नियमन, पर्यटन प्रबर्द्धन र विकास, पर्यटक प्रहरीको व्यवस्थापन र मातहतका पर्यटन कार्यालयहरू समेत हेर्ने गरी नेपाल सरकार (मन्त्रिपरिषद्) मिति २०७१।०४।०२को निर्णयानुसार पर्यटन विभागको गठन भएको हो ।

यस विभाग अन्तर्गत देहायका कार्यालयहरू रहेका छन् ।

- पर्यटन कार्यालय, विरगञ्ज
- पर्यटन कार्यालय, पोखरा
- पर्यटन कार्यालय, नेपालगञ्ज
- पर्यटन कार्यालय, भैरहवा
- पर्यटन कार्यालय, काकडभिट्टा
- पर्यटन कार्यालय, जनकपुर
- पर्यटन कार्यालय, नाम्चे

पुरातत्व विभाग

ऐतिहासिक, पुरातात्विक, धार्मिक तथा सांस्कृतिक सम्पदाहरूको संरक्षण तथा प्रबर्द्धन गर्ने उद्देश्यले स्थापित यस विभाग अन्तर्गत राष्ट्रिय अभिलेखालय, केन्द्रीय, क्षेत्रीय र जिल्लास्तरीय देहाय बमोजिमका कार्यालयहरू रहेका छन् ।

- राष्ट्रिय अभिलेखालय, रामशाहपथ
- राष्ट्रिय संग्रहालय, छाउनी
- राष्ट्रिय मुद्रा संग्रहालय, छाउनी
- राष्ट्रिय कला संग्रहालय, भक्तपुर
- स्मारक संरक्षण तथा दरबार हेरचाह कार्यालय, भक्तपुर
- स्मारक संरक्षण तथा दरबार हेरचाह कार्यालय, ललितपुर
- राष्ट्रिय धातुकला संग्रहालय, पाटन
- केन्द्रीय सांस्कृतिक सम्पदा संरक्षण प्रयोगशाला, ललितपुर

- क्षेत्रीय संग्रहालय, धनकुटा
- क्षेत्रीय संग्रहालय, पोखरा
- क्षेत्रीय संग्रहालय, सुर्खेत
- कपिलवस्तु संग्रहालय, कपिलवस्तु
- गोरखा संग्रहालय, गोरखा
- स्मारक संरक्षण तथा दरबार हेरचाह कार्यालय, नुवाकोट
- स्मारक संरक्षण तथा दरबार हेरचाह कार्यालय, लमजुङ्ग
- गोरखा दरबार हेरचाह अड्डा, गोरखा
- हनुमानढोका दरबार हेरचाह अड्डा, काठमाडौं

नेपाल प्रतिलिपि अधिकार रजिष्ट्रारको कार्यालय

केन्द्रीय स्तरको कार्यालयको रूपमा रहेको यस कार्यालयले प्रतिलिपि अधिकारको दर्ता, संरक्षण, रोयल्टी संकलन संस्थाको स्थापनामा सहयोग गर्ने तथा विश्व बौद्धिक संगठन एवं प्रतिलिपि अधिकारसित सम्बन्धित स्वदेशी तथा विदेशी संघ संस्थासँग समन्वयको काम गर्ने गर्दछ ।

नारायणहिटी दरबार संग्रहालय

केन्द्रीयस्तरको यस संग्रहालयले साविक नारायणहिटी दरबारलाई संग्रहालयमा परिणत गरिएकोले सो संग्रहालयको व्यवस्थापन गर्दै आएकोछ ।

मन्त्रालय अन्तर्गत प्रतिष्ठान बोर्ड प्राधिकरण संस्थान र समितिहरू

प्रज्ञा प्रतिष्ठानहरू-३

श्री नेपाल प्रज्ञा प्रतिष्ठान, कमलादी, काठमाण्डौ

श्री नेपाल ललितकला प्रज्ञा प्रतिष्ठान, सानो गौचरण

श्री नेपाल संगीत तथा नाट्य प्रज्ञा प्रतिष्ठान, छाउनी

बोर्ड, प्राधिकरण, निगम, कोष र संस्थानहरु - ६

श्री नेपाल पर्यटन बोर्ड, भृकुटीमण्डप, काठमाण्डौ

श्री नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण, बबरमहल, काठमाण्डौ

श्री नेपाल वायुसेवा निगम, न्यूरोड, काठमाण्डौ

श्री साँस्कृतिक संस्थान, जमल, काठमाण्डौ

श्री लुम्बिनी विकास कोष, बबरमहल, काठमाण्डौ

श्री पशुपति क्षेत्र विकास कोष, देवत्तन, गौशाला काठमाण्डौ

श्री बृहत्तर जनकपुर क्षेत्र विकास परिषद, जनकपुर

विकास समितिहरु र कार्यालय रहेको स्थान

क. संस्कृति सम्बन्धी समितिहरु-११

श्री पाथीभरा क्षेत्र विकास समिति, पाथीभरा, ताप्लेजुड

श्री बराह क्षेत्र विकास समिति, चतराधाम, सुनसरी

श्री हलेसी महादेवस्थान विकास समिति, हलेसी, खोटाङ

श्री हनुमानढोका दरवार संग्रहालय विकास समिति, बसन्तपुर

श्री बुढानिलकण्ठ क्षेत्र विकास समिति, बुढानिलकण्ठ, काठमाण्डौ

श्री बौद्धनाथ क्षेत्र विकास समिति, बौद्ध, काठमाण्डौ

श्री पाटन संग्रहालय विकास समिति, पाटन

श्री देवघाट क्षेत्र विकास समिति, देवघाट, तनहुँ

श्री भानु जन्मस्थल विकास समिति, रम्घा, तनहुँ

श्री मनकामना क्षेत्र विकास समिति, गोरखा

श्री पञ्चाङ्ग निर्णायक समिति (मन्त्रिपरिषद्को निर्णय बमोजिम गठित, गठन आदेश निर्माणका क्रममा), काठमाण्डौ ।

ख. पर्यटन सम्बन्धी समितिहरू-१४

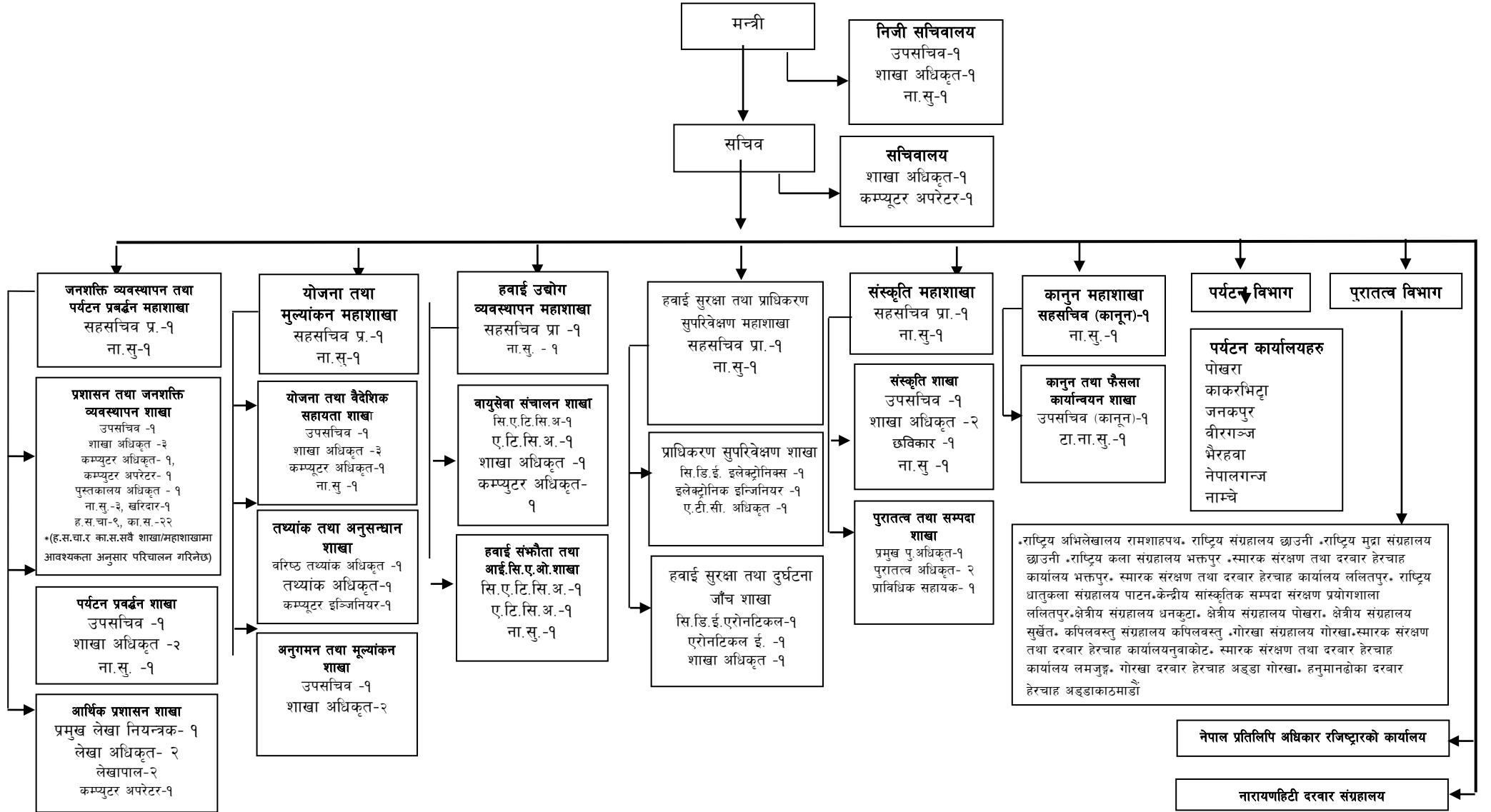
- श्री तारागाउँ विकास समिति ताहाचाल, काठमाण्डौ
- श्री नेपाल पर्यटन तथा होटल व्यवस्थापन समिति रविभवन, काठमाण्डौ
- श्री पर्वतीय प्रशिक्षण विकास समिति विशालनगर, काठमाण्डौ
- श्री खप्तड क्षेत्र पर्यटन विकास समिति, सिलगुढी, डोटी
- श्री राष्ट्रिय ताल संरक्षण विकास समिति नयाँबानेश्वर, काठमाण्डौ
- श्री रुरु-रेसुंगा क्षेत्र संरक्षण तथा पर्यटन विकास समिति तम्घास, गुल्मी
- श्री विदेह-मिथिला क्षेत्र पर्यटन प्रबर्द्धन विकास समिति पिडारीचोक, जनकपुर
- श्री चिसापानी क्षेत्र पर्यटन प्रबर्द्धन विकास समिति, नेपालगंज
- श्री लुम्बिनी क्षेत्र पर्यटन प्रबर्द्धन विकास समिति, भैरहवा
- श्री सिम्रौनगढ क्षेत्र पर्यटन प्रबर्द्धन विकास समिति , विरगंज
- श्री विराट क्षेत्र पर्यटन प्रबर्द्धन विकास समिति, जनकपुर
- श्री कर्णाली क्षेत्र पर्यटन प्रबर्द्धन विकास समिति, जुम्ला
- श्री सलहेश क्षेत्र पर्यटन प्रबर्द्धन विकास समिति , जनकपुर
- श्री मेची पहाडी क्षेत्र पर्यटन प्रबर्द्धन विकास समिति, इलाम

द. मन्त्रालयको कर्मचारी दरबन्दी र पूर्तिको अवस्था

संगठनात्मक स्वरूप

नेपाल सरकार, मन्त्रिपरिषद्बाट पछिल्लो पटक भएको मिति २०६९/२/५ को निर्णयबाट यस मन्त्रालयको नामकरण संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय कायम रहन गयो। नेपाल सरकार (सचिवस्तर) मिति २०७०।४।२८ को निर्णयबाट मौजुदा संगठन संरचना र दरबन्दी स्वीकृत भएको हो। यस मन्त्रालयको संगठन संरचना देहाय बमोजिम रहेको छ ।

संस्कृति पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालयको संगठन संरचना

मन्त्रालयको दरबन्दी विवरण निम्न बमोजिम छ-

कार्यालय तथा दरबन्दी विवरण सम्बन्धी ढाँचा	
१. क. कार्यालय सम्बन्धी विवरण :	फ्याक्सनं. : ४२११७५८
कार्यालयको नाम (नेपालीमा): संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय	जिल्ला: काठमाडौं
कार्यालयको नाम (अंग्रेजीमा): Ministry of Culture, Tourism and Civil Aviation	का.म.पा.
मन्त्रालय/केन्द्रीय निकाय :	वडा. नं.
निकटतम माथिल्लो निकाय:	स्थान: सिंहदरवार
कार्यालयको स्तर : केन्द्रीय	फोन.नं.: ४२११५९६
शुरु पद श्रृजना भएको मिति:	इमेल: info@tourism.gov.np
पछिल्लो अद्यावधिक मिति : २०७०/१९	वेबसाइट: www.tourism.gov.np
१. ख. कार्यालयको दरबन्दी तेरिज :	

सि.न	पद	श्रेणी /तह	सेवा	समुह	उपसमुह	खूद कायम	पद संकेत नं.	कैफियत
१.	सचिव	विशिष्ट				१		
२.	सहसचिव	रा.प.प्रथम	प्रशासन			२		
३.	सहसचिव	रा.प.प्रथम	ईन्जि	सि.ए.अ.ई.	सि.ए.अ	२		
४.	सहसचिव	रा.प.प्रथम	न्याय	कानून		१		
५.	सहसचिव	रा.प.प्रथम	शिक्षा	पुरातत्व		१		
६.	उपसचिव	रा.प.द्वितीय	प्रशासन	सा.प्र.		६		
७.	उपसचिव	रा.प.द्वितीय	न्याय	कानून		१		
८.	वरिष्ठ तथ्यांक अधिकृत	रा.प.द्वितीय	आर्थिक, योजना तथा तथ्यांक	तथ्यांक		१		
९.	प्रमुख पुरातत्व अधिकृत	रा.प.द्वितीय	शिक्षा	पुरातत्व		१		
१०.	प्रमुख लेखा नियन्त्रक	रा.प.द्वितीय	प्रशासन	लेखा		१		
११.	सि.ए.टि.सि.अ.	रा.प.द्वितीय	ईन्जि	सि.ए.अ.ई.	सि.ए.अ	२		
१२.	सि.डि.ई.	रा.प.द्वितीय	ईन्जि	ईलेक्ट्रोनिक एन्ड टेलिकम्युनि केसन		१		
१३.	सि.डि.ई.	रा.प.द्वितीय	ईन्जि	एअरपोर्ट		०		
१४.	सि.डि.ई.	रा.प.द्वितीय	ईन्जि	एरोनटिकल		१		
१५.	शाखा अधिकृत	रा.प.तृतीय	प्रशासन	सा.प्र.		१६		
१६.	कानून अधिकृत	रा.प.तृतीय	न्याय	कानून		०		
१७.	तथ्यांक अधिकृत	रा.प.तृतीय	आर्थिक योजना तथा तथ्यांक	तथ्यांक		१		
१८.	लेखा अधिकृत	रा.प.तृतीय	प्रशासन	लेखा		२		
१९.	पुरातत्व अधिकृत	रा.प.तृतीय	शिक्षा	पुरातत्व		२		
२०.	कम्प्युटर अधिकृत	रा.प.तृतीय	विविध			३		
२१.	ए.टि.सि.अ.	रा.प.तृतीय	ईन्जि	सि.ए.अ.ई.	सि.ए.अ.	३		

सि.न	पद	श्रेणी /तह	सेवा	समुह	उपसमुह	खुद कायम	पद संकेत नं.	कैफियत
२२.	ईलेक्ट्रोनिक ईन्जिनियर	रा.प.तृतीय	ईन्जि	ईलेक्ट्रोनिक एन्ड टेलिकम्युनिकेसन		१		
२३.	एरोनटिकल इन्जि.	रा.प.तृतीय	ईन्जि	एरोनटिकल		१		
२४.	कम्प्युटर इन्जि.	रा.प.तृतीय	विविध			१		
२५.	कार्टोग्राफर	रा.प.तृतीय	विविध			०		
२६.	पुस्तकालय अधिकृत	रा.प.तृतीय	शिक्षा	पु.वि.		१		
२७.	छविकार	रा.प.तृतीय	शिक्षा	कला	छविकला	१		
२८.	सहायक खाद्य गुणनियन्त्रक	रा.प.तृतीय	कृषि	फुड न्यु.क्वा. कन्ट्रोल		०		
२९.	ना.सु.	रा.प.अ.प्रथम	प्रशासन	सा.प्र.		१४		
३०.	प्राविधिक सहायक	रा.प.अ.प्रथम	शिक्षा	पुरातत्व	पुरातत्व	१		
३१.	कम्प्युटर अपरेटर	रा.प.अ.प्रथम	विविध			३		
३२.	लेखापाल	रा.प.अ.प्रथम	प्रशासन	लेखा		२		
३३.	टा.ना.सु.	रा.प.अ.प्रथम	प्रशासन	सा.प्र.		१		
३४.	सवईन्जिनियर	रा.प.अ.प्रथम	ईन्जि	सिभिल	वि.एन्ड आर्क	०		
३५.	प्राविधिक सहायक	रा.प.अ.प्रथम	कृषि	फुड न्यु. क्वा. कन्ट्रोल		०		
३६.	खरिदार	रा.प.अ.द्वितीय	प्रशासन	सा.प्र.		१		
३७.	ह.स.चा.	श्रेणी विहीन	प्रशासन	सा.प्र.		९		
३८.	कार्यालय सहयोगी	श्रेणी विहीन	प्रशासन	सा.प्र.		२२		
जम्मा						१०६		

९. सूचनाको उपलब्धता सम्बन्धी प्रणाली

- (क) सूचनाको हक सम्बन्धी नियमावली, २०६५ को नियम ४ बमोजिम, A4 आकारको फोटोकपी प्रति पेज पाँच रुपैयाँ, A4 भन्दा ठूलो आकारको कागजमा प्रति पेज दश रुपैयाँ, सूचना सीडी, डिस्कट वा अन्य विद्युतीय माध्यममा लिंदा पचास रुपैयाँ ।
- (ख) अन्य विशेष कानूनले तोके बमोजिमको दस्तुर ।
- (ग) सेवा प्राप्त गर्न लाग्ने अवधिको सम्बन्धमा सूचनाको हक सम्बन्धी ऐन, २०६४ को दफा ७ ले तोकेको अवधि भित्र, निवेदन प्राप्त भएपछि सूचना अधिकारीले तत्काल उपलब्ध गराउन सकिने प्रकृतिको सूचना भए तत्काल उपलब्ध गराउन, नसकिने प्रकृतिको सूचना भए निवेदन प्राप्त भएको मितिले पन्ध्र दिन भित्र निवेदकलाई उपलब्ध हुनेछ । व्यक्तिको जीउ ज्यानको सुरक्षासँग

सम्बन्धित सूचना माग गरेको पाइएमा २४ घण्टा भित्र उपलब्ध गराइने छ । साथै, अन्य विशेष ऐन नियमले अवधि तोकेकोमा सोही बमोजिम हुनेछ ।

१०. निर्णय निर्माण प्रक्रिया

(क) निर्णय प्रक्रिया

१. मन्त्रालयले उपलब्ध गराउने सेवा सम्बन्धमा :

– सरकारी निर्णय प्रक्रिया सरलीकरण निर्देशिका, २०६५ बमोजिम ।

२. सूचनाको हक सम्बन्धी ऐन, २०६४ बमोजिम माग गरिने सूचना सम्बन्धमा :

– सूचनाको हक सम्बन्धी ऐन, २०६४ को दफा ७ बमोजिम ।

(ख) निर्णय गर्ने अधिकारी

१. मन्त्रालयले सम्पादन गर्ने नीतिगत एवं अन्य कार्यहरू सम्बन्धमा :

– मन्त्रपरिषद्मा प्रस्ताव पठाएर

– माननीय मन्त्री स्तरबाट

– सचिवस्तरबाट

▪ माननीय मन्त्रीबाट प्रत्यायोजित अधिकार बमोजिम

▪ सुशासन -व्यवस्थापन तथा सञ्चालन) ऐन, २०६४ बमोजिम प्राप्त अधिकार बमोजिम
र

▪ अन्य विशेष ऐन, नियमले सचिवले गर्ने भनी तोकिएका कामहरू ।

– सचिवले प्रत्यायोजन गरेको अधिकार बमोजिम तोकिएको कर्मचारीले ।

२. सूचनाको हक सम्बन्धी ऐन, २०६४ बमोजिम माग गर्ने सूचना सम्बन्धमा ।

– सचिवले ।

११. गुनासो व्यवस्थापन

(क) मन्त्रालयले उपलब्ध गराउने सेवा सम्बन्धमा :

- प्रचलित ऐन कानूनमा तोकिएको व्यवस्था बमोजिम

(ख) सूचनाको हक सम्बन्धी ऐन, २०६४ बमोजिम परेको उजुरी सम्बन्धमा :

- राष्ट्रिय सूचना आयोग

१२. कार्य सम्पादनको वर्तमान अवस्था

(क) विकास कार्यक्रमको उपलब्धीहरू

संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालयको आ.व.०७४।७५ को राष्ट्रिय गौरवका आयोजनाहरूको बजेट

सि. नं.	बजेट उपशिर्षक न	कार्यक्रम	२०७४।७५ को चालु पूँजीगत विनियोजन (रु. हजारमा)		
			चालु	पूँजीगत	जम्मा
१	३२५११५	पशुपति क्षेत्र विकास कोष	४४,४१,७५	-	४४,४१,७५
२	३२५११६	लुम्बिनी विकास कोष	७१,९४,००	-	७१,९४,००
		नेपाल सरकारको जम्मा	१,१६,३५,७५	-	१,१६,३५,७५
		वित्तिय तर्फको:			
१	५०११८०	दोश्रो अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थल आयोजना	-	-	१,५०,००,००
२	५०११७९	पोखरा क्षेत्रीय अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थल	-	-	५,००,००,००
३	५०११६१	दक्षिण एशिया पर्यटन पुर्वाधार विकास आयोजना (गौतमबुद्ध विमानस्थल भैरहवा)	-	-	७,२२,००,००
		वित्तिय तर्फको जम्मा	-	-	१३,७२,००,००
		नेपाल सरकार र वित्तिय तर्फको कूल जम्मा	१,१६,३५,७५	१३,७२,००,००	१४,८८,३५,७५

संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालयको आ.व.०७४।७५ को बजेट

सि. नं.	बजेट उपशिर्षक न	कार्यक्रम	२०७४।७५ को चालु पूँजीगत विनियोजन (रु. हजारमा)		
			चालु	पूँजीगत	जम्मा
१	३२५०११	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय	२१,९२,२२	७६,५२	२२,६८,७४

सि. नं.	बजेट उपशिर्षक न	कार्यक्रम	२०७४।७५ को चालु पूँजीगत विनियोजन (रु. हजारमा)		
			चालु	पूँजीगत	जम्मा
२	३२५०१२	पर्यटन कार्यालयहरु	३,०६,४८	८९,७४	३,९६,२२
३	३२५०१३	पुरातत्व विभाग	४,५०,२१	२३,४६,६८	२७,९६,८९
४	३२५०१४	राष्ट्रिय अभिलेखालय	२,०३,६४	२,९४,५०	४,९८,१४
५	३२५०१५	राष्ट्रिय संग्रहालय, छाउनी	२,९५,५६	१,२९,४९	४,२५,०५
६	३२५०१६	राष्ट्रिय कला संग्रहालय, भक्तपुर	१,१८,६१	१८,७०	१,३७,३१
७	३२५०१७	क्षेत्रीय संग्रहालयहरु	२,१५,६२	३,१४,६१	५,३०,२३
८	३२५०१८	संग्रहालयहरु (जातीय संग्रहालय समेत)	१,८१,८५	५,८०,६४	७,६२,४९
९	३२५०१९	ऐतिहासिक दरबारहरु	७,९३,६३	२,६६,४८	१०,६०,११
१०	३२५०२०	केन्द्रीय संस्कृति सम्पदा संरक्षण प्रयोगशाला	१,११,५२	३२,२३	१,४३,७५
११	३२५०२१	नेपाल प्रतिलिपि अधिकार रजिष्ट्रारको कार्यालय	१,०६,९१	४,६१	१,११,५२
१२	३२५०२२	नारायणहिटी दरबार संग्रहालय	९,४५,५२	१,५२,८४	१०,९८,३६
१३	३२५०२३	स्मारक संरक्षण तथा दरबार हेरचाह कार्यालय, भक्तपुर	७४,४१	४,६०	७९,०१
१४	३२५०२४	पर्यटन विभाग	१४,१८,७३	५८,१६	१४,७६,८९
	३२५०२५	भाषा आयोग	९,३४,५७	६२,४९	९,९७,०६
१५	३२५१०२	नेपाल पर्यटन तथा होटल व्यवस्थापन प्रतिष्ठान	२,८५,९३		२,८५,९३
१६	३२५१०४	पर्वतीय पर्यटन तथा पर्यटन प्रवर्द्धन आयोजना	१,४५,५०	२,२९	१,४७,७९
१७	३२५१०६	पर्यटन पूर्वाधार विकास कार्यक्रम	२३,२०,८६	४४,०१,०९	६७,२१,९५
१८	३२५१०८	दक्षिण एशिया पर्यटन पूर्वाधार विकास आयोजना	४४,७०,४६	१,११,६८	४५,८२,१४
१९	३२५१११	पुरातात्विक संरक्षण आयोजना	६१,८६	३१,३१,४३	३१,९३,२९
२०	३२५११२	विश्वसम्पदा क्षेत्र संरक्षण आयोजना	४४,७९	१,५२,०३	१,९६,८२
२१	३२५११३	संस्कृति प्रवर्द्धन कार्यक्रम	६९,२२,५८		६९,२२,५८
२२	३२५११४	वृहत जनकपुर क्षेत्र विकास परिषद्	५,००,००		५,००,००
२३	३२५११५	पशुपति क्षेत्र विकास कोष	४४,४१,७५		४४,४१,७५
२४	३२५११६	लुम्बिनी विकास कोष	७१,९४,००		७१,९४,००
२५	३२५११७	सौंस्कृतिक संस्थान	९७,००		९७,००

सि. नं.	बजेट उपशिर्षक न	कार्यक्रम	२०७४/७५ को चालु पूँजीगत विनियोजन (रु. हजारमा)		
			चालु	पूँजीगत	जम्मा
२६	३२५११८	नेपाल प्रज्ञा प्रतिष्ठान	१२,००,००		१२,००,००
२७	३२५११९	नेपाल ललितकला प्रज्ञा प्रतिष्ठान	५,००,३१		५,००,३१
२८	३२५१२०	नेपाल संगीत तथा नाट्य प्रज्ञा प्रतिष्ठान	६,०१,१७		६,०१,१७
२९	३२५१२१	ईच्छुक साँस्कृतिक प्रतिष्ठान	३९,१२		३९,१२
३०	३२५१२२	यातायात (हवाई) आयोजना तयारी सुविधा	१५,२८,०२		१५,२८,०२
		नेपाल सरकारको जम्मा	३,८७,०२,८३	१,२२,३०,८१	५,०९,३३,६४
		वित्तिय तर्फको:			
३१	५०११०१	नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण			१,३०,८०,००
३२	५०११३६	हवाई यातायात क्षमता अभिवृद्धि आयोजना			४,३१,१०,००
३३	५०११६१	दक्षिण एशिया पर्यटन पूर्वाधार विकास आयोजना			७,२२,००,००
३४	५०११७९	पोखरा क्षेत्रीय अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थल			५,००,००,००
३५	५०११८०	दोश्रो अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थल			१,५०,००,००
		वित्तिय तर्फको जम्मा			१९३३९०००
		नेपाल सरकार र वित्तिय तर्फको कूल जम्मा	५,०९,३३,६४	१९३३९०००	२४४३२२३६४

पर्यटन पूर्वाधार विकास आयोजना (ब.उ.शी.नं. ३२५१०६)को बाँडफाँड

सि.नं.	कार्यक्रम आयोजनाको नाम	कार्यक्षेत्र	२०७४/७५ को विनियोजित (रु. लाखमा)		
			पूँजीगत	चालु	जम्मा
१	नेपाल पर्वतीय प्रशिक्षण प्रतिष्ठान	नेपाल पर्वतीय प्रशिक्षण प्रतिष्ठान		४४१.४६	४४१.४६
२	तारागाँउ विकास समिति	तारागाँउ विकास समिति		१८४.००	१८४.००
३	राष्ट्रिय ताल संरक्षण विकास समिति	राष्ट्रिय ताल संरक्षण विकास समिति		१०२.८३	१०२.८३
४	रुरु रेसुङ्गा क्षेत्र पर्यटन प्रवर्द्धन विकास समिति	रुरु रेसुङ्गा क्षेत्र गुल्मी		५५.००	५५.००

सि.नं.	कार्यक्रम आयोजनाको नाम	कार्यक्षेत्र	२०७४/७५ को विनियोजित (रु. लाखमा)		
			पूँजीगत	चालु	जम्मा
५	खप्तड क्षेत्र पर्यटन प्रवर्द्धन विकास समिति	खप्तड क्षेत्र		९६.००	९६.००
६	मेची पहाडी क्षेत्र विकास समिति (ताप्लेजुंग, पाँचथर, इलाम)	ताप्लेजुंग, पाँचथर, इलाम जिल्ला		८०.२५	८०.२५
७	कर्णाली क्षेत्र पर्यटन प्रवर्द्धन विकास समिति	मुगु, डोल्पा, कालिकोट, जुम्ला, हुम्ला जिल्ला		७७.५०	७७.५०
८	विराट क्षेत्र पर्यटन प्रवर्द्धन विकास समिति (झापा, मोरंग, सुन्सरी)	झापा, मोरंग, सुन्सरी	२२.००	१२.६६	३४.६६
९	सहलेश क्षेत्र पर्यटन प्रवर्द्धन विकास समिति (सिराह र सप्तरी)	सिराह र सप्तरी	३५.००	१६.००	५१.००
१०	विदेह मिथिला क्षेत्र पर्यटन प्रवर्द्धन विकास समिति (धनुषा महोत्तरी सर्लाही)	धनुषा महोत्तरी सर्लाही	२५.००	१६.००	४१.००
११	सिम्रौन क्षेत्र पर्यटन प्रवर्द्धन विकास समिति (बारा, पर्सा र रौतहट)	बारा, पर्सा र रौतहट	५.००	१३.००	१८.००
१२	लुम्बिनी क्षेत्र पर्यटन प्रवर्द्धन विकास समिति (नवलपरासी, रुपन्देही र कपिलवस्तु)	नवलपरासी, रुपन्देही र कपिलवस्तु	९५.००	२१.००	११६.००
१३	चिसापानी क्षेत्र पर्यटन प्रवर्द्धन विकास समिति (बाँके, वर्दिया, कैलाली र कञ्चनपुर)	बाँके, वर्दिया, कैलाली र कञ्चनपुर	३१.००	२०.००	५१.००
	जम्मा		११३५.७०	२१३.००	१३४८.७०

चालु आ. व. २०७४/७५ मा बजेट व्यवस्था (रु. हजारमा)

खर्च	बजेट रकम	प्रतिशत	कैफियत
चालू खर्च	३,८७,०२,८३	१५.८४ %	
पूँजीगत खर्च	१,२२,३०,८१	५.०० %	
वित्तीय व्यवस्था	१९३३९०००	७९.१५ %	
जम्मा रु.	२४४३२२३६४	१०० %	

राष्ट्रिय गौरवका आयोजनाहरूको प्रगति स्थिति

क्र. सं.	आयोजना/ कार्यक्रम (५ वटा) ५ ५५ छवटाको	प्रगति प्रतिशत		मुख्य मुख्य उपलब्धीहरु
		भौतिक	वित्तीय	
१.	गौतम बुद्ध अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थल, भैरहवा वार्षिक बजेट ७,२२,०० हजार	२७%	२१.७%	<ul style="list-style-type: none"> • ४२८ विघा जग्गा अधिग्रहणको प्रारम्भिक प्रक्रिया पुरा गरी मुल्यांकनको लागि प्रमुख जिल्ला अधिकारीसमक्ष पेश भई मूल्यांकनको क्रममा रहेको र प्र.जि.अ.वाट जग्गा अधिकरण सम्बन्धी सूचना जारी भैसकेको । • CNC/ATM उपकरण जडान गर्न Shopping list र Bid Document तयार भई Bid Invitation को क्रममा रहेको । • डिजाइन तथा सुपरभिजन एवं परामर्श सेवा लक्ष्य अनुरूप भइरहेको ।
२.	पोखरा विमानस्थल (वार्षिक बजेट ५०,००० लाख)	२५%	२५.०२%	<ul style="list-style-type: none"> • निर्माण व्यावसायीबाट डिजाइन कार्य जारी रहेको र Loan Effective को लागि अर्थ मन्त्रालयबाट Exim Bank मा पत्राचार भै सकारात्मक जवाफ प्राप्त भएको । • पेरिमिटर सडकको लागि थप ५० रोपनी जग्गा अधिग्रहणको लागि नेपाल सरकार मन्त्रिपरिषद्को मिति २०७३/११/२५ को निर्णयबाट स्वीकृति प्राप्त भएको ।
३.	दोस्रो अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थल (वार्षिक बजेट १५००० लाख)	३३.५१ %	१.६२ %	<ul style="list-style-type: none"> • EIA गर्ने कार्य अगाडी बढाइएको । • ११० बिगाहा जग्गा अधिग्रहण गर्न मूल्यांकनको चरणमा रहेको । • Detail Design तयार गर्ने कार्यको लागि परामर्शदाता छनोट गर्न EOI आव्हान गर्ने कार्यको सूचना प्रकाशित गर्ने प्रक्रियामा रहेको । • मुआब्जा बितरणको लागि जग्गा पहिचान गरि दररेट निर्धारण कार्य भइरहेको । • फेन्स तथा पेरिमिटर सडकको लागि कटान गर्नुपर्ने रुख विरुवा एकीन गर्न बनेको समितिबाट २० मिटर चौडाइमा

				रहेका रुख विरुवाहरूको Marking गर्ने कार्य सम्पन्न ।
४.	पशुपति क्षेत्र विकास (वार्षिक बजेट रु.४०७५ लाख)	७५%	३०.८%	<ul style="list-style-type: none"> वनकाली वगैँचा, भण्डारखाल वगैँचा, हंसमण्डप प्रांगण निर्माण लगायतका अन्य कार्यहरू भइरहेको रणमुक्तेश्वर सत्तलको जिर्णोद्धार कार्य सम्पन्न भएको। धुनीघर तथा रक्षेश्वर सत्तलको संरक्षण कार्य सम्पन्न भएको। विद्युत शवदाहगृहमा ३० वटा शव अटाउने चिस्यान कोठा निर्माण भई संचालन भएको ।
५.	लुम्बिनी क्षेत्र विकास (वार्षिक बजेट रु.६६०० लाख)	३५%	१८.४९%	<p>गुरुयोजना अनुसारका कार्यहरू शुरुवात गरिएको । जस्तै</p> <ul style="list-style-type: none"> गुरुयोजना अनुसारको प्रशासनिक भवन Visitors Information Center निर्माण कार्य सम्पन्न । सुरक्षा पर्खाल (१६ कि.मी) सम्पन्न । केन्द्रिय नहर निर्माण कार्य सम्पन्न । मायादेवी मन्दिर वरीपरी गार्डेन निर्माण ७० प्रतिशत सम्पन्न । बृहतर लुम्बिनी अन्तर्गतका तिलौराकोट, देवदह, रामग्राम लगायतका क्षेत्र समेटी Master Plan तयार भइ कार्य अगाडी बढेको । Boundry wall, Demarcation र सूचना केन्द्रको निर्माण कार्य शुरु भएको ।

प्राथमिकता प्राप्त आयोजना/कार्यक्रमहरूको प्रगति स्थिति

क्र.सं.	प्राथमिकता प्राप्त आयोजना /कार्यक्रमहरू	प्रगति स्थिति
१.	पर्यटन पूर्वाधार विकास आयोजना (३२५१०६)	<ul style="list-style-type: none"> स्वीकृत वार्षिक बजेट : रु. १,२८,१६,०१ हजार दोस्रो चौमासिकसम्मको बजेट: रु. ८३१६२१ हजार दोस्रो चौमासिकसम्मको खर्च: रु. ३१९४३२ हजार

क्र.सं.	प्राथमिकता प्राप्त आयोजना /कार्यक्रमहरू	प्रगति स्थिति
	भौतिक प्रगति: ६७% वित्तीय प्रगति: २४.९२%	<p><u>प्रमुख कार्यहरू</u></p> <ul style="list-style-type: none"> भक्तपुरको नगरकोटमा पर्यटक प्रहरीका लागि प्रिफेक भवन निर्माण सम्पन्न । चितवनको दासढुङ्गा र गुन्जानगरमा मदन आश्रित स्मृति पार्क निर्माण गर्न जिल्ला समन्वय समितिबाट जग्गा खरिदको प्रकृया अगाडी बढेको । सौराहा, जनकपुर र रारामा पर्यटक सूचना केन्द्र निर्माणको कार्य भैरहेको । ग्रेट हिमालयन ट्रेलमा १५ वटा आयोजना मध्ये ५ वटा आयोजनाको अख्तियारी पठाईएको, ८ वटा आयोजना निर्माणाधिन अवस्थामा रहेको र २ वटा आयोजनाको अध्ययन कार्य भैरहेको । समग्र वित्तीय प्रगति २६ प्रतिशत र भौतिक प्रगति ७६ प्रतिशत रहेको । ७५ वटै जिल्लामा पर्यटकीय पार्क/विश्रामस्थल/ट्रेकिङ ट्रेल/भ्यू-प्वाइन्ट लगायतका पूर्वाधार विकास कार्य संचालनमा रहेका । नाम्जे धनकुटा, रानाथारु (कंचनपुर) लगायत निर्माण कार्य पुरा हुने क्रममा रहेको । पर्वतिय प्रशिक्षण प्रतिष्ठानबाट स्नातक तहको लागि त्रिभुवन विश्वविधालयबाट सम्बन्धन प्राप्त भई आगामी आ.व.देखि शैक्षिक कार्यक्रम संचालन हुने ।
२.	पुरातात्विक स्थल संरक्षण आयोजना (३२५१११) भौतिक प्रगति: ९३.२१ वित्तीय प्रगति: ८.४ %	<ul style="list-style-type: none"> स्वीकृत बार्षिक बजेट: रु. २९२३८७ हजार दोस्रो चौमासिकसम्मको बजेट: रु. ९७३७० हजार दोस्रो चौमासिकसम्मको खर्च: रु. २४६९५ हजार <p><u>प्रमुख कार्यहरू</u></p> <ul style="list-style-type: none"> पुरातात्विक स्थल संरक्षण आयोजनामा समावेश भएको सम्पदा संरक्षण कार्यको २२८ वटा कार्यक्रम मध्ये १० वटाको कार्य सम्पन्न भएको, २७ वटाको सूचना प्रकाशन भएको, ९ वटा कोटेशनका कार्यहरू कार्यदिश भैसकेको, ९६ वटा ल.इ. स्वीकृतिको क्रममा रहेको ।
३.	विश्व सम्पदा स्थल क्षेत्र संरक्षण आयोजना (३२५११२) भौतिक प्रगति: ८०.६४%	<ul style="list-style-type: none"> स्वीकृत बार्षिक बजेट : रु. १७६८० हजार दोस्रो चौमासिकसम्मको बजेट: रु. ६९२६ हजार दोस्रो चौमासिकसम्मको खर्च: रु. २८८० हजार <p><u>प्रमुख कार्यहरू</u></p> <ul style="list-style-type: none"> विभिन्न २३ वटा क्रियाकलापहरू मध्ये ४ वटा निर्माण सम्पन्न, ४ वटाको सूचना प्रकाशन भएको, ३ वटाको कार्य भइरहेको र

क्र.सं.	प्राथमिकता प्राप्त आयोजना /कार्यक्रमहरू	प्रगति स्थिति
	वित्तीय प्रगति: १.६%	अन्यको TOR तयारी तथा स्वीकृतिको क्रममा रहेको ।
४.	बृहत्तर जनकपुर क्षेत्र विकास परिषद् (३२५११४) वित्तीय प्रगति:२.५६%	<ul style="list-style-type: none"> स्वीकृत वार्षिक बजेट: रु. १००००० हजार दोस्रो चौमासिकसम्मको बजेट: रु. ६४९२५ हजार दोस्रो चौमासिकसम्मको खर्च रु. २१६५० हजार <u>प्रमुख कार्यहरू</u> <ul style="list-style-type: none"> दोस्रो चौमासिक निकाशा प्राप्त नभएको । (लामो समय तालाबन्दी रहेकोमा हाल खोलिएको)
७.	नेपाल प्रतिलिपि अधिकार रजिष्ट्रारको कार्यालय (३२५०२१) भौतिक प्रगति: ७६ % वित्तीय प्रगति: ३५.७४ %	<ul style="list-style-type: none"> स्वीकृत वार्षिक बजेट: रु.१०५०७ हजार दोस्रो चौमासिकसम्मको बजेट: रु. ७२८८ हजार दोस्रो चौमासिकसम्मको खर्च: रु. ३७५५ हजार <u>प्रमुख कार्यहरू</u> <ul style="list-style-type: none"> (सचेतनामूलक अन्तर्कृया कार्यक्रमरगोष्ठी सम्पन्न, (पूँजिगत खर्च अन्तर्गतका स्कूटर १, ल्यापटप १, कम्प्युटर १ खरिद भएको । (रोयल्टी व्यवस्थापन सम्बन्धी निर्देशक समितिको बैठक सञ्चालन भएको र रोयल्टी सम्बन्धी संस्थाहरुलाई थप क्रियाशील बनाइएको ।
८.	नारायणहिटी दरबार संग्राहलय (३२५०२२) भौतिक प्रगति: ५२.४% वित्तीय प्रगति: ५७.४१ %	<ul style="list-style-type: none"> स्वीकृत वार्षिक बजेट : रु. ८६९३१ हजार दोस्रो चौमासिकसम्मको बजेट: रु. ७३४८७ हजार दोस्रो चौमासिकसम्मको खर्च रु .४९९०८ हजार <u>प्रमुख कार्यहरू</u> <ul style="list-style-type: none"> विभिन्न २५ वटा क्रियाकलापहरू मध्ये १ वटा सम्पन्न र १२ वटा ल इ तयार भइ कार्य प्रारम्भ ।
९.	यातायात (हवाई) आयोजना तयारी सुविधा (३२५१२२) भौतिक प्रगति: ४५% वित्तीय प्रगति: ३२.८८%	<ul style="list-style-type: none"> स्वीकृत वार्षिक बजेट: रु. ४३८३५० हजार दोस्रो चौमासिकसम्मको बजेट: रु. २९२२३२ हजार दोस्रो चौमासिकसम्मको खर्च: रु.१२३२३७ हजार <u>प्रमुख कार्यहरू</u> <ul style="list-style-type: none"> परामर्श सेवा सम्बन्धी कार्य
१०.	नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण (शेयर लगानी) (५०११०१)	<ul style="list-style-type: none"> स्वीकृत वार्षिक बजेट: रु. १३,०९,७०२ हजार दोस्रो चौमासिकसम्मको बजेट: रु. ११९६३०२ हजार दोस्रो चौमासिकसम्मको खर्च: रु. ३७२१७० हजार

क्र.सं.	प्राथमिकता प्राप्त आयोजना /कार्यक्रमहरू	प्रगति स्थिति
	भौतिक प्रगति: ८२.२८ % वित्तीय प्रगति: २८.२२ %	<u>प्रमुख कार्यहरू:</u> <ul style="list-style-type: none"> इलाम, अर्घाखांची, गुल्मी, कालिकोट, खिजीचण्डेश्वरी विमानस्थल निर्माणको कार्य भै रहेको । कालिकोट विमानस्थलमा २०७३ माघ २९ गते परीक्षण उडान सम्पन्न ।
९.	नेपाल पर्यटन तथा होटल व्यवस्थापन प्रतिष्ठान (३२५१०२) भौतिक प्रगति: ७५% वित्तीय प्रगति: ६८.३६%	<ul style="list-style-type: none"> स्वीकृत वार्षिक बजेट: रु. २५४९८ हजार दोस्रो चौमासिकसम्मको बजेट: रु. १७४३० हजार दोस्रो चौमासिकसम्मको खर्च: रु. १७४३० हजार <u>प्रमुख कार्यहरू</u> <ul style="list-style-type: none"> सैद्धान्तिक तथा व्यवहारिक कक्षा भवन निर्माण प्रक्रिया सुरु भएको ।
१०.	दक्षिण एसिया पर्यटन पूर्वाधार विकास कार्यक्रम (मन्त्रालय) (३२५१०८) भौतिक प्रगति: ५७.५% वित्तीय प्रगति: २५.६६%	<ul style="list-style-type: none"> स्वीकृत वार्षिक बजेट: रु. ४१०४४३ हजार दोस्रो चौमासिकसम्मको बजेट: रु. २५९६२५ हजार दोस्रो चौमासिकसम्मको खर्च: रु. १०५३६६ हजार <u>प्रमुख कार्यहरू</u> <ul style="list-style-type: none"> परामर्श खर्च, तथा मेशिनरी औजार खर्च । सफ्टवेयर निर्माण, फर्निचर खरिद आदि कार्य भएको । गौतमबुद्ध विमानस्थलमा केही निर्माण कार्य भईरहेको । लुम्बिनिमा भिजिटर सेन्टर र E-vehicle खरिदको टेण्डर प्रक्रियामा रहेको ।
११.	संस्कृति प्रवर्द्धन कार्यक्रम (३२५११३) भौतिक प्रगति: ९३.५ % वित्तीय प्रगति: ४०.०५ %	<ul style="list-style-type: none"> स्वीकृत वार्षिक बजेट : रु. १०९५१८२ हजार दोस्रो चौमासिकसम्मको बजेट : रु. १०४६५८० हजार दोस्रो चौमासिकसम्मको खर्च : रु. ४१८६२५ हजार <u>प्रमुख कार्यहरू</u> <ul style="list-style-type: none"> प्रतिष्ठान तथा अन्य सम्पदाको प्रवर्द्धन तथा संरक्षणका लागि सम्बन्धित तत्कालिन जिल्ला विकास समितिहरू मार्फत अख्तियारी पठाई सकिएको चित्लाड, दमौली र हलेसीमा अमूर्त सांस्कृतिक सम्पदा सम्बन्धमा अभिमुखीकरण सम्बन्धी कार्य सम्पन्न भएको । युनेस्को काठमाण्डौको सहकार्यमा अमूर्त सांस्कृतिक सम्पदा (ICH) सम्बन्धी ५ दिने कार्यशाला गोष्ठी सम्पन्न ।
१२.	नेपाल प्रज्ञा प्रतिष्ठान (३२५११८)	<ul style="list-style-type: none"> स्वीकृत वार्षिक बजेट रु ९५७०० हजार दोस्रो चौमासिकसम्मको बजेट रु ६३७६४ हजार

क्र.सं.	प्राथमिकता प्राप्त आयोजना /कार्यक्रमहरु	प्रगति स्थिति
	भौतिक प्रगति: ७२.७३% वित्तीय प्रगति: ६६.६७%	<ul style="list-style-type: none"> दोस्रो चौमासिकसम्मको खर्च: रु ६३८०० हजार <u>प्रमुख कार्यहरु</u> <ul style="list-style-type: none"> पुँजीगत तर्फका सवै ५ वटा र चालू तर्फका सवै ४० वटा कार्यक्रमहरु चालू रहेको ।
१३.	नेपाल ललितकला प्रज्ञा प्रतिष्ठान (३२५११९) भौतिक प्रगति: ८०% प्रथम चौमासिकसम्मको वित्तीय प्रगति: २९.६२%	<ul style="list-style-type: none"> स्वीकृत बार्षिक बजेट: रु. ४५९०० हजार दोस्रो चौमासिकसम्मको बजेट: रु. २९३६३ हजार प्रथम चौमासिकसम्मको खर्च: रु. १३५९६ हजार दोस्रो चौमासिक निकाशा प्राप्त नभएको । <ul style="list-style-type: none"> दोस्रो चौमासिक निकाशा प्राप्त नभएकोले प्रथम चौमासिकसम्मको मात्र प्रगति राखिएको ।
१४.	नेपाल संगीत तथा नाट्य प्रज्ञा प्रतिष्ठान (३२५१२०) भौतिक प्रगति: ६६.२८ % वित्तीय प्रगति: ७९.८२ %	<ul style="list-style-type: none"> स्वीकृत बार्षिक बजेट: रु. ५४२३६ हजार प्रथम चौमासिक बजेट: रु. ३६६२६ हजार प्रथम चौमासिक खर्च: रु. ३६६३६ हजार <u>प्रमुख कार्यहरु</u> <ul style="list-style-type: none"> फर्निचर, मेशिनरी, कलासम्बन्धी पुस्तक खरीदगरिएको । विविध बाजा प्रशिक्षण सम्पन्न, रोदी महोत्सव आयोजना गरिएको मिरा राणा र कुमार बस्नेतको जीवनी प्रोफाइल तयार ।
१५.	ईच्छुक सांस्कृतिक प्रतिष्ठान (३२५१२१) भौतिक प्रगति: ९९.८% वित्तीय प्रगति: ६२.९७%	<ul style="list-style-type: none"> स्वीकृत बार्षिक बजेट: रु. ३५८९ हजार दोस्रो चौमासिकसम्म बजेट: रु. २२६० हजार दोस्रो चौमासिकसम्मको खर्च: रु.२२६० हजार <u>प्रमुख कार्यहरु</u> <ul style="list-style-type: none"> प्रतिष्ठानको निर्माणाधिन भवनको अण्डरग्राउण्ड पार्किङको सम्पूर्ण निर्माण कार्य सम्पन्न हुनुका साथै सिटीमा मार्बल रेलिड निर्माण कार्य सम्पन्न भएको । कविता गोष्ठी सम्पन्न भइ इच्छुक भाग ३ प्रकाशन गरिएको ।
१६.	हवाई यातायात क्षमता अभिवृद्धि आयोजना (५०११३६) भौतिक प्रगति: ३६ % वित्तीय प्रगति: ३.१२ %	<ul style="list-style-type: none"> स्वीकृत बार्षिक बजेट: रु.४३११००० हजार दोस्रो चौमासिकसम्मको बजेट:रु.३३०९००० हजार दोस्रो चौमासिकसम्मको खर्च: रु.१३४४९३ हजार <u>प्रमुख कार्यहरु</u> <ul style="list-style-type: none"> आ.व २०६४/६५ मा अधिग्रहण गरिएको घरजग्गाको बाँकी मुआब्जा वितरण कार्य जारी रहेको । त्रि.अ.वि धावन मार्गको केन्द्र विन्दुबाट १५० मी. परको १४१

क्र.सं.	प्राथमिकता प्राप्त आयोजना /कार्यक्रमहरू	प्रगति स्थिति
		रोपनी जग्गा र ३७२ वटा घर टहरा अधिग्रहण गर्ने कार्यको मूल्यांकन गर्ने प्रकृयमा रहेको ।
१८.	हवाई सुरक्षा तथा हवाई व्यवस्थापन कार्यक्रम (३२५१०४) भौतिक प्रगति: ७७.५% वित्तीय प्रगति: ३८.५१%	<ul style="list-style-type: none"> स्वीकृत वार्षिक बजेट: रु. ७७०० हजार दोस्रो चौमासिकसम्मको बजेट: रु. ६६५४ हजार दोस्रो चौमासिकसम्मको खर्च: रु. २९६५ हजार <u>प्रमुख कार्यहरू</u> <ul style="list-style-type: none"> हवाई दुर्घटना सम्बन्धी प्रतिवेदनहरूको Digitization कार्य सम्पन्न विद्यमान हवाई रुट तथा नयाँ हवाई रुटको संभाव्यता सम्बन्धमा छिमेकी मुलुक भारतसँग द्विपक्षीय वार्ता सम्पन्न ।
१९.	सांस्कृतिक संस्थान (३२५११७) भौतिक प्रगति: १००% वित्तीय प्रगति: ७४.१६%	<ul style="list-style-type: none"> स्वीकृत वार्षिक बजेट: रु. ८९,०० हजार दोस्रो चौमासिकसम्मको बजेट: रु. ६६०० हजार दोस्रो चौमासिकसम्मको खर्च: रु. ६६०० हजार <u>प्रमुख कार्यहरू</u> <ul style="list-style-type: none"> लोपोन्मुख नाच तथा बाजा खोज अनुसन्धान कार्य सम्पन्न भएको वसन्त शास्त्रिय उत्सव कार्यक्रम सम्पन्न भएको विविध सांस्कृतिक कार्यक्रमहरू भैरहेको ।

राजस्व आम्दानी रकम

क्र.सं.	कार्यालय	राजस्व आम्दानी (रु. हजारमा)
१.	पर्यटन विभाग	२२५७३०
२.	पशुपतिनाथ विकास कोष	१४३६१५
३.	नारायणहिटी दरवार संग्रहालय	१६९२९
४.	पुरातत्व विभाग	२६९२
५.	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय	११८०३
	जम्मा	४००७६९

मन्त्रालय अन्तर्गत बेरुजु फछ्यौटको स्थिति रकम रु. हजारमा

	मन्त्रालय र निकाय	विकास समितिहरु	जम्मा
आ.व. ०७१।७२ सम्मको	२५२६००	३४७९९०	६००५९०
आ.व. ०७२।७३ सम्मको	३१०७९४	३५१२५०	६६२०४४
प्रथम चौमासिकमा फछ्यौट	१४५७१२	७७८४३	२२३५५५
दोस्रो चौमासिकमा फछ्यौट	६५७०२	९७१६	७५४१८

(ख) प्रमुख परिसूचकहरु

१. पर्यटक आगमन

प्रमुख सूचकहरु	२०७० पौष सम्म (सन् २०१३ ज.डि.सम्म) को उपलब्धि	२०७१ पौष सम्म (सन् २०१४ ज.डि.सम्म) को उपलब्धि	२०७२ पौष सम्म (सन् २०१५ ज.डि.सम्म) को उपलब्धि	२०७३ पौष सम्म (सन् २०१६ ज.डि.सम्म) को उपलब्धि
कूल पर्यटक आगमन संख्या	७९७६१६	७९०११८	५३८९७०	७५३००२
प्रति पर्यटक बसाइ अवधि (औषत दिन)	१२.५७	१२.४४	१३.१	१३.४
पर्यटन क्षेत्रबाट प्राप्त आर्जन (रु. करोड)	३४२१.१	४६३७.५	५३४२.८	५१८५
प्रति पर्यटक प्रतिदिन खर्च (अमेरिकी डलर)	४२.८	४८	७०	५३
कूल ग्राहस्थ उत्पादनमा पर्यटन क्षेत्रको अनुपात (%)	२.०	२.६	२.९	१.९*
नियमित उडानमा नेपाल आउने अन्तर्राष्ट्रिय वायुसेवाको संख्या	२६	२६	२६	२५

* होटल र रेष्टुरेण्टहरुको योगदान मात्र ।

२. नागरिक उड्डयन सम्बन्धि प्रमुख सूचकहरु

प्रमुख सूचकहरु	२०७१ पौष सम्म (सन् २०१४ ज.डि. सम्म)	२०७२ पौष सम्म (सन् २०१५ ज.डि. सम्म)	२०७३ पौष सम्म (सन् २०१६ ज.डि. सम्म)
अन्तरास्ट्रिय उडान गर्ने नेपाली बायुसेवाको संख्या	२	२	३
नेपालमा उडान गर्ने अन्तरास्ट्रिय बायुसेवाको संख्या	२६	२६	२६
दिपक्षीय हवाई सेवा सम्झौता भएका देशहरुको संख्या	३६	३८	३८
दुइतर्फ हवाई सिट संख्या	६५०००००*	८००००००*	८००००००*
आन्तरिक उडान गर्ने बायुसेवा (Fixed Wing + Rotor Wing) को संख्या	१७	१७	१९
अन्तरास्ट्रिय विमानस्थलको संख्या	१	१	१
सबै मौसममा संचालन हुने विमानस्थलको संख्या	२०	२२	२६
संचालनमा रहेका कूल विमास्थलको संख्या	३५	३२	३२

* उडान संख्या / हसालाई आधार मानि दुइ तर्फी हवाई सिट संख्या गणना गर्ने प्रयोजनका लागि २०० सिट प्रति उडानलाई आधार मानि गणना गरिएको । बायुसेवाको क्षमता अनुसार सिट संख्या घटबढ हुन सक्ने ।

३. पर्यटक संख्या बृद्धि दर तथा बसाइ अवधि

वर्ष	पर्यटकको संख्या	हवाई मार्गबाट पर्यटकको आगमन	स्थल मार्गबाट पर्यटकको आगमन	प्रति पर्यटकको सरदर बसाइ अवधि (दिनमा)	प्रति दिन प्रति पर्यटक खर्च (डलर)	वार्षिक बृद्धिदर
२०६० पुष सन् २००३	३३८,१३२	२७५,४३८	६२,६९४	९.६	७९.१	२२.७
२०६१ पुष सन् २००४	३८५,२९७	२९७,३३५	८७,९६२	१३.५	४५.१	१३.९
२०६२ पुष सन् २००५	३७५,३९८	२७७,३४६	९८,०५२	९.१	५८.५	(२.६)
२०६३ पुष सन् २००६	३८३,२९६	२८३,८१९	१००,१०७	१०.२	५५.०	२.१
२०६४ पुष सन् २००७	५२६,७०५	३६०,७१३	१६५,९९२	१२.०	४५.०	३७.४
२०६५ पुष सन् २००८	५००,२७७	३७४,६६१	१२५,६१६	११.८	७३.०	(५.०)
२०६६ पुष सन् २००९	५०९,९५६	३७९,३२२	१३०,६३४	११.३	६५.३	१.९
२०६७ पुष सन् २०१०	६०२,८६७	४४८,८००	१५४,०६७	१२.७	४३.२	१८.२

वर्ष	पर्यटकको संख्या	हवाई मार्गबाट पर्यटकको आगमन	स्थल मार्गबाट पर्यटकको आगमन	प्रति पर्यटकको सरदर बसाइ अवधि (दिनमा)	प्रति दिन प्रति पर्यटक खर्च (डलर)	वार्षिक बृद्धिदर	
२०६८ पुष	सन् २०११	७३६,२१५	५४५,२२१	१९०,९९४	१३.१	३८.२	२२.१
२०६९ पुष	सन् २०१२	८०३,०९२	५९८,२५८	२०४,८३४	१२.९	३५.०	९.१
२०७० पुष	सन् २०१३	७९,७,६१६	५९,४८४८	२०२,७६८	१२.५१	४२.८	(०.७)
२०७१ पुष	सन् २०१४	७९,०११८	५८,५९,८१	२०४,१३७	१२.४४	४८	(०.९४)
२०७२ पुष	सन् २०१५	५३,८९,७०	४०,७४,१२	१३,१५,५८	१३.१	७०	(३१.७९)
२०७३ पुष	सन् २०१६	७५,३०,०२	१,८०,४३९	५,७२,५६३	१३.४	५३	(४०)

* (जनवरी देखि डिसेम्बर सम्म)

नोट : स्थलमार्गबाट आएका (कोदारी नाका बाहेक) भारतीय पर्यटकहरूको आगमन संख्या यसमा समावेश छैन ।

४. भ्रमणको उद्देश्यगत पर्यटक आगमन संख्या

वर्ष	भ्रमणको उद्देश्य											
	विदा/मनोरन्जन/यात्रा/भ्रमण	पदयात्रा र पर्वतारोहण	व्यापार	तीर्थयात्री	औपचारिक	सभा/सेमिनार	याफटिङ	अध्ययन	अन्य	नखुलेको	जम्मा	
२०६०	पुष	97,904	65,721	19,387	21,395	21,967	-	-	-	111,758	-	338,132
	%	29.0	19.4	5.7	6.3	6.5	0.0	0.0	0.0	33.1	-	100.0
२०६१	पुष	167,262	69,442	13,948	45,664	17,088	-	-	-	71,893	-	385,297
	%	43.4	18.0	3.6	11.9	4.4	0.0	0.0	0.0	18.7	-	100.0
२०६२	पुष	160,259	61,488	21,992	47,621	16,859	-	-	-	67,179	-	375,398
	%	42.7	16.4	5.9	12.7	4.5	0.0	0.0	0.0	17.9	-	100.0
२०६३	पुष	145,802	66,931	21,066	59,298	18,063	-	-	-	72,766	-	383,926
	%	38.0	17.4	5.5	15.4	4.7	0.0	0.0	0.0	19.0	0.0	100.0
२०६४	पुष	217,815	101,320	24,487	52,594	21,670	8,019	65	-	78,579	22,156	526,705
	%	41.4	19.2	4.6	10.0	4.1	1.5	0.0	0.0	14.9	4.2	100.0
२०६५	पुष	148,180	104,822	23,039	45,091	43,044	6,938	243	-	99,391	29,529	500,277
	%	29.6	21.0	4.6	9.0	8.6	1.4	0.0	0.0	19.9	5.9	100.0
२०६६	पुष	140,992	132,929	22,758	51,542	24,518	9,985	285	-	86,849	40,098	509,956
	%	27.6	26.1	4.5	10.1	4.8	2.0	0.1	0.0	17.0	7.9	100.0
२०६७	पुष	263,938	70,218	21,377	26,374	101,335	9,627	730	5,101	46,516	57,651	602,867
	%	43.8	11.6	3.5	4.4	16.8	1.6	0.1	0.8	7.7	9.6	100.0

वर्ष		भ्रमणको उद्देश्य										जम्मा
		विदा/मनोरञ्जन/यात्रा/भ्रमण	पदयात्रा र पर्वतारोहण	व्यापार	तीर्थयात्री	औपचारिक	सभा/समिनार	-याफिटिङ	अध्ययन	अन्य	नखुलेको	
२०६८	पुष	425,721	86,260	17,859	63,783	24,054	10,836	2,181	5,235	29,895	70,391	736,215
	%	57.8	11.7	2.4	8.7	3.3	1.5	0.3	0.7	4.1	9.6	100.0
२०६९	पुष	379,627	105,015	24,785	109,854	30,460	13,646	1,750	18,975	27,815	91,165	803,092
	%	47.3	13.1	3.1	13.7	3.8	1.7	0.2	2.4	3.5	11.4	100.0
२०७०	पुष	410934	102001	28183	71610	37386	15552	1396	10369	54326	65858	797616
	%	51.5	12.8	3.5	9.0	4.7	2.0	0.2	1.3	6.8	8.3	100.0
२०७१	पुष	395849	97185	24494	98765	32395	13432	1580	10272	41876	74271	790118
	%	50.1	12.3	3.1	12.5	4.1	1.7	0.2	1.3	5.3	9.4	100.0
२०७२	पुष	386065	9162	2876	14996	21479	9038	NA	NA	77354	NA	538970
	%	71.6	1.67	0.53	2.78	3.98	1.67			14.35		100.0
२०७३	पुष	489401	66490	24322	82830	21310	12801	NA	NA	55797	NA	753002
	%	65.0	8.83	3.23	11.0	2.83	1.7			7.41		100.0

द्रष्टव्य: ईटालिक ढाँचामा देखाएको अंकले प्रतिशत जनाउँछ ।

५. प्रमुख मुलुकगत पर्यटक आगमन संख्या

Nationality	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Australia	12,369	13,846	15,461	16,243	19,824	22,030	20469	24516	14816	25507
%	2.3	2.8	3	2.7	2.7	2.7	3.5	3.1	2.7	3.39
Bangladesh							22410	21851	14831	23440
%										3.11
Canada	7,399	8,132	8,965	9,322	11,404	13,507	12132	11610	6495	12491
%	1.4	1.6	1.8	1.5	1.5	1.7	1.7	1.5	1.2	1.67
China	28,618	35,166	32,272	46,360	61,917	71,861	113173	123805	64675	104005
%	5.4	7	6.3	7.7	8.4	8.9	12.4	15.7	12.0	13.81
France	20,250	22,402	22,154	24,550	26,720	28,805	21842	24097	10885	20863
%	3.8	4.5	4.3	4.1	3.6	3.6	3.5	3.0	2.0	2.27
Germany	21,323	18,552	19,246	22,583	27,472	30,409	22263	18028	12216	23812
%	4	3.7	3.8	3.7	3.7	3.8	3.5	2.3	2.3	3.16
India	96,010	91,177	93,884	120,898	149,504	165,815	180974	135343	75124	118249
%	18.2	18.2	18.4	20.1	20.3	20.6	23.2	17.1	13.9	15.7
Italy	11,243	7,914	7,982	10,226	12,621	14,614	9974	10347	3972	9911
%	2.1	1.6	1.6	1.7	1.7	1.8	1.2	1.3	0.7	1.32
Japan	27,058	23,383	22,445	23,332	26,283	28,642	26694	25829	14465	22979
%	5.1	4.7	4.4	3.9	3.6	3.6	3.3	3.3	2.7	3.05

Nationality	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
South Korea							19714	23205	18112	25171
%										3.34
Myanmar										25796
%										3.42
Netherlands	10,589	10,900	11,147	13,471	16,836	15,445	10516	12320	4324	11453
%	2	2.2	2.2	2.2	2.3	1.9	1.3	1.6	0.8	1.52
Spain	15,672	13,851	13,006	13,712	16,037	14,549	10412	13110	4307	12255
%	3	2.8	2.6	2.3	2.2	1.8	1.3	1.7	0.8	1.63
Sri Lanka	49,947	37,817	36,362	45,531	59,884	69,476	32736	37546	43117	57521
%	9.5	7.6	7.1	7.6	8.1	8.7	4.1	4.8	8.0	7.64
Thailand							40969	33422	32338	26722
%							5.1	4.2	6.0	3.55
U.S.A.	29,783	30,076	32,043	36,425	42,875	48,985	47355	49830	53897	53645
%	5.7	6	6.3	6	5.8	6.1	5.9	6.3	10.0	7.12
U.K.	32,367	33,658	35,382	35,091	39,091	41,294	35668	36759	204469	46295
%	6.1	6.7	6.9	5.8	5.3	5.1	4.5	4.7	3.8	6.15
Others	147,694	136,823	140,574	168,590	179,158	214,638	78821	218639	171688	119245
%	28.5	27.9	28.4	28.4	26.9	27.2	23.5	27.7	31.9	15.84
Total	526,705	500,277	509,956	602,867	736,215	803,092	797,616	790,118	538,970	753002

६. पर्यटन क्षेत्रबाट आर्जित विदेशी मुद्रा

आर्थिक वर्ष	पर्यटन क्षेत्रबाट आर्जन भएको विदेशी मुद्रा (रु. करोडमा)	प्राप्त विदेशी मुद्रा आर्जनको अनुपातमा (प्रतिशत)	कुल वस्तु निर्यातबाट प्राप्त विदेशी मुद्राको अनुपातमा प्रतिशत	आर्जित कुल विदेशी मुद्राको अनुपातमा (प्रतिशत)	कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको अनुपातमा (प्रतिशत)
२०६१/६२	1046.4	17.5	12.2	6.1	1.8
२०६२/६३	955.6	15.5	10.9	4.6	1.5
२०६३/६४	1012.5	16.5	10.7	4.5	1.4
२०६४/६५	1865.3	30.1	17.9	6.7	2.3
२०६५/६६	2796.0	40.0	22.8	6.5	2.9
२०६६/६७	2813.9	44.5	24.6	8.1	2.4
२०६७/६८	2461.1	35.8	20.2	9.0	1.6
२०६८/६९	3070.4	37.7	20.0	4.7	1.8
२०६९/७०	3421.1	39.8	18.9	4.7	2.0
२०७०/७१	4637.5	45.9	20.5	4.7	2.4
२०७१/७२	5342.8	54.4	21.6	4.9	2.5
२०७२/७३	4176.5	55.8	19.6	3.7	1.9

स्रोत : नेपाल राष्ट्र बैंक ।

७. होटल र होटल शैया संख्या

वर्ष		तारे स्तरका		तारेदेखि बाहेकका		जम्मा	
		होटल	शैया संख्या	होटल	शैया संख्या	होटल संख्या	शैया संख्या
२०६०	पुस	108	10,535	858	27,735	966	38,270
२०६१	पुस	110	10,715	886	28,392	996	39,107
२०६२	पुस	110	10,715	896	28,669	1,006	39,384
२०६३	पुस	105	9,763	502	14,497	607	24,260
२०६४	पुस	105	9,763	512	14,897	617	24,660
२०६५	पुस	96	9,320	573	16,743	669	26,063
२०६६	पुस	97	9,369	647	19,124	744	28,493
२०६७	पुस	103	9,125	686	20,217	789	29,342
२०६८	पुस	106	9,323	721	21,457	827	30,780
२०६९	पुस	107	9,371	746	22,286	853	31,657
२०७०	पुस	117	9,506	909	25,017	1,026	34,523
२०७१	पुस	118	9,554	957	26,625	1,075	36,179
२०७२	पुष	116	9710	957	27,240	1,073	36,950
२०७३	पुष	120	10071	985	28,171	1,105	38,242

१३. यस मन्त्रालयसँग सम्बन्धित वडापत्र, महासन्धिहरू (Protocols, Conventions) :

(क) नागरिक उड्डयनसँग सम्बन्धित

1. Convention on International Civil Aviation, Chicago
2. International Air Service Transit Agreement, Chicago
3. Protocol on the authentic quadrilingual text of the convention on International Civil Aviation, Montréal.
4. Protocol relating to certain amendments to the convention on International Civil Aviation [Article 48 (a), 49 (e) and 61] Montréal.
5. Protocol relating to an amendments to the convention an International Civil Aviation [Article 50 (a)], Montréal.
6. Protocol relating to an amendments to the convention on International Civil Aviation [Article 83 bis], Montreal.
7. [Article 3 bis], Montreal
 - a. [Article 56 bis], Montreal.

8. Convention for the unification of certain Rules relating to international carriage by Air, Warsaw.
9. Protocol to amend the Warsaw convention of 1929
10. the Hague convention of offences and certain other acts committed on board aircraft, Tokyo.
11. Convention for the suppression of unlawful seizure of aircraft.
12. the Hague convention for the suppression of unlawful acts against the safety of civil aviation, Montreal.
13. convention on the privileges and Immunities of the specialized agencies.

(ख) संस्कृतिसँग सम्बन्धित

14. Convention on the Means of prohibiting and preventing the illicit import, export and transfer of ownership of cultural property.
15. Convention concerning the protection of the World Cultural and natural Heritage.
16. World Intellectual property organisation (WIPO), 1997

१४. मन्त्रालय र अन्तर्गतका सूचना अधिकारीहरूको विवरणः

सि.नं.	सूचना अधिकारी/ सहायक सूचना अधिकारी	पद,	नाम, थर	निकाय	सम्पर्क नम्बर
१.	सूचना अधिकारी	स.स(प्रा.)	श्री सुरेश आचार्य	सं. प. तथा ना.उ. मन्त्रालय	९८४९२३७१५७ ९८५९२३६४३३
२.	स. सूचना अधिकारी	उ.स.	श्री टेकनारायण पौडेल	सं. प. तथा ना.उ. मन्त्रालय	९८५९९८९३२९
३.	सूचना अधिकारी	निर्देशक	श्री दुर्गादत्त ढकाल	पर्यटन विभाग	९८५९९४५१५९
४.	सूचना अधिकारी	प्र.पु.अ.	श्री दामोदर गौतम	पुरातत्व विभाग	९८४९५९५५५९
५.	सूचना अधिकारी	उ.महा.नि.	श्री वीरेन्द्र प्र. श्रेष्ठ	नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण	९८५९०६२७९०
६.	स. सूचना अधिकारी	नि.निर्देशक	श्री त्रिलोचन पौड्याल	नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण	९८४९७७९६६३
७.	सूचना अधिकारी	निर्देशक	श्री रविन्द्र श्रेष्ठ	नेपाल वायुसेवा निगम	९८५९९८८६०९
८.	स. सूचना अधिकारी	उपनिर्देशक	श्री शैलेश कंसाकार	नेपाल वायुसेवा निगम	९८५९२९३५६८
९.	सूचना अधिकारी	शा.अ	श्री सुष्मा पोखरेल	नेपाल प्र. अ. रजिष्ट्रारको कार्यालय	९८४९५९५७२५
१०.	सूचना अधिकारी	उ.स.	श्री अद्वैत प्र. श्रेष्ठ	नारायणहिटी द.संग्रहालय	९८४९३४६९६२
११.	सूचना अधिकारी	का.मु. महाशाखा प्रमुख	श्री सन्ध्या पहाडी	नेपाल प्रज्ञा प्रतिष्ठान	९८४९८०३७१५
१२.	सूचना अधिकारी	ना.सु.	श्री विनोद पौडेल	नेपाल ललितकला प्रज्ञा प्रतिष्ठान	९८४९६२२४२०
१३.	सूचना अधिकारी	अधिकृत	श्री ध्रुव बाग्ले	नेपाल सं. तथा नाट्य प्रज्ञा प्रतिष्ठान	९८४३६९६३८६
१४.	सूचना अधिकारी	सहायक प्रथम	श्री पवित्रा पंगेनी	सांस्कृतिक संस्थान	९८४९४८४४१५

सि.नं.	सूचना अधिकारी/ सहायक सूचना अधिकारी	पद,	नाम, थर	निकाय	सम्पर्क नम्बर
१५.	सूचना अधिकारी	सूचना अधिकृत	श्री हरिध्वज राई	लुम्बिनी विकास कोष	
१६.	सूचना अधिकारी	मु.ले.अ.	श्री प्रेमहरि ढुंगाना	पशुपति क्षेत्र विकास कोष	९८४१४४९९४५
१७.	सूचना अधिकारी	व.अ.	श्री खड्ग विक्रम शाह	नेपाल पर्यटन बोर्ड	९८४१४४०७०६
१८.	सूचना अधिकारी	प्रशासकीय अधिकृत	श्री चिरन्जिवी ढुंगाना	बृहत्तर जनकपुर क्षेत्र विकास परिषद्	९८४९०९६२४२
१९.	सूचना अधिकारी		श्री शिव प्रसाद जैशी	नेपाल प. तथा हो. व्य. प्रतिष्ठान	९८४१३३५२०८
२०.	सूचना अधिकारी	ना.सु.	श्री दुर्गाप्रसाद ढकाल	पर्यटन कार्यालय, काकरभिट्टा	०२३५६२०३५
२१.	सूचना अधिकारी	का.प्र.	श्री टंक भट्टराई	पर्यटन कार्यालय, नाम्चे	९८४१३४६२५१
२२.	सूचना अधिकारी	ना.सु.	श्री विन्देश्वर साह	पर्यटन कार्यालय, विरगञ्ज	९८४५८०८७३३
२३.	सूचना अधिकारी	ना.सु.	श्री गुञ्जेश्वर प्र. चौधरी	पर्यटन कार्यालय, जनकपुर	९८४२८२३५३३
२४.	सूचना अधिकारी	शा.अ.	श्री टंकनाथ लम्साल	पर्यटन कार्यालय, पोखरा	९८६६३४६४२
२५.	सूचना अधिकारी	ना.सु.		पर्यटन कार्यालय, भैरहवा	
२६.	सूचना अधिकारी	का.प्र.		पर्यटन कार्यालय, कोहलपुर	
२७.	सूचना अधिकारी	प्रा.अ.	श्री. उदेशलाल श्रेष्ठ	राष्ट्रिय संग्रहालय, छाउनी	९८४१३७५८२४
२८.	सूचना अधिकारी	सं.अ.	श्री शारदा सिवाकोटी	मुद्रा संग्रहालय, छाउनी	९८४१६६१४०९
२९.	सूचना अधिकारी	सं.अ.	श्री प्रतिमा रञ्जित	राष्ट्रिय कला संग्रहालय, भक्तपुर	९८४१६२४५८०
३०.	सूचना अधिकारी	सं.अ.	श्री सुरेशमान लाखे	धातुकला संग्रहालय, पाटन	९८५१०९३७४३
३१.	सूचना अधिकारी	ग्या.गा.	श्री प्रेम राई	क्षेत्रीय संग्रहालय, धनकुटा	९८४२०८१०३५
३२.	सूचना अधिकारी	सं.प्र.	श्री करुणा राई	गोरखा संग्रहालय, गोरखा	९८४१८८२५१०
३३.	सूचना अधिकारी	सं.अ.		क्षेत्रीय संग्रहालय, पोखरा	
३४.	सूचना अधिकारी	ना.सु.	श्री विष्णु खनाल	पाल्पा दरवार संग्रहालय, पाल्पा	
३५.	सूचना अधिकारी	सं. अ.	श्री सुवासकृष्ण डंगोल	कपिलवस्तु संग्रहालय, कपिलवस्तु	९८४१४७४५३३
३६.	सूचना अधिकारी	सं. अ.	श्री नवराज अधिकारी	क्षेत्रीय संग्रहालय, सुर्खेत	९८४१५९७९६०
३७.	सूचना अधिकारी	इन्जि.	श्री मोहनकृष्ण श्रेष्ठ	स्मारक सं.द.हे.का, भक्तपुर	९८४१३३४७०३
३८.	सूचना अधिकारी	सं. अ.	श्री काजीमान प्याकुरेल	स्मारक सं.द.हे.का, ललितपुर	९८५११७४६९०
३९.	सूचना अधिकारी	पथ.सं. अ.	श्री मायादेवी अर्याल	हनुमानढोका, द.हे.का, हनुमानढोका	९८४१५००३८०
४०.	सूचना अधिकारी	प्रा.स.	श्री अर्जुनप्रसाद फूयाल	स्मारक सं.द.हे.का, नुवाकोट	९८५१२३१९२७
४१.	सूचना अधिकारी	गा.स.अ.	श्री गणेश भट्टराई	गो.द.ह. अड्डा, गोरखा	९८४६०७०१४२
४२.	सूचना अधिकारी	खरिदार	श्री किशोर हमाल	स्मारक सं.द.हे.का, लमजुङ	९८४१९८३३१६
४३.	सूचना अधिकारी	उ.स.प्रा.	श्री कञ्चन कु. नायक	के.सा.स.सं. प्रयोगशाला, ललितपुर	
४४.	सूचना अधिकारी	प्र.छ.	श्री कुमार श्रेष्ठ	राष्ट्रिय अभिलेखालय, रामशाहपथ	९८५११२१२५५
४५.	सूचना अधिकारी	खरिदार	श्री सुरेश कुमार श्रेष्ठ	विदेह मिथिला क्षेत्र पर्यटन प्रवर्द्धन विकास समिति	९८४४०४३७९५

१५. मन्त्रालय अन्तर्गतका संस्थान, प्राधिकरण, बोर्ड, निगम, प्रतिष्ठान तथा विकास समितिहरूका अध्यक्ष र कार्यकारी निर्देशकहरूको विवरण

क्र.सं.	नाम थर	पद	निकायहरू	सम्पर्क फोन नं.
१	शंकर प्रसाद अधिकारी	सचिव	स.प. तथा ना.उ. मन्त्रालय	९८५११२४७५३
	घनश्याम उपाध्याय	सहसचिव, फोकल पर्सन, अ.दु.अ.आ.	स.प. तथा ना.उ. मन्त्रालय	९८५११२२०८२
	टेकनारायण पौडेल	उपसचिव, स. फोकल पर्सन, अ.दु.अ.आ.	स.प. तथा ना.उ. मन्त्रालय	९८५११८१३२९
२	दिनेश भट्टराई	महानिर्देशक	पर्यटन विभाग	९८५१२३३३५०
३	भेषनारायण दाहाल	महानिर्देशक	पुरातत्व विभाग	९८५१०९२६४४
४	राजेन्द्र सिग्देल	प्रमुख	नेपाल प्रतिलिपि अधिकार रजिष्ट्रारको कार्यालय	९८५१२१०२१०
५	रोहित ढुङ्गाना	प्रमुख	नारायणहिटी दरवार संग्रहालय	९८५१०९८६१०
६	सञ्जिव गौतम	महानिर्देशक	श्री नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण, बबरमहल ।	९८५१०५९२१७
	राज कुमार क्षेत्री	उप महानिर्देशक १	श्री नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण, बबरमहल ।	९८५१०६७८३४
	राजन पोखरेल	उप महानिर्देशक २	श्री नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण, बबरमहल ।	९८५१०७१८१४
	देवेन्द्र के.सी.	उप महानिर्देशक ३	श्री नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण, बबरमहल ।	९८५११५२०२२
	विवेन्द्र कुमार श्रेष्ठ	उप महानिर्देशक ४	श्री नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण, बबरमहल ।	९८५१०६२९७०
७	सुगत रत्न कंशाकार	महाप्रबन्धक	श्री नेपाल वायु सेवा निगम, न्यूरोड, काठमाण्डौ	९८५१०२००२०
८	दिपक राज जोशी	कार्यकारी प्रमुख	श्री नेपाल पर्यटन बोर्ड, भुकुटीमण्डप ।	९८५१२४४२९९
९	गंगाप्रसाद उप्रेती	अध्यक्षःकुलपति	श्री नेपाल प्रज्ञा प्रतिष्ठान, कमलादी, काठमाण्डौ	९८५१०३१२८३
	विष्णु विभु घिमिरे	उपकुलपति		९८४१८०८९०९
	जीवनदेव गिरी	सदस्य सचिव		९८५११५९६६४
१०	रागीनी उपाध्याय	अध्यक्षःकुलपति		श्री नेपाल ललितकला प्रज्ञा प्रतिष्ठान, सानो गौचरण ।
	शारदा चित्रकार	उपकुलपति		९८५११२०१६२
	नवराज भट्ट	का.नि.ःसदस्य सचिव		९८४१३४४२०१
११	सरु भक्त	अध्यक्षःकुलपति	श्री नेपाल संगीत तथा नाट्य प्रज्ञा प्रतिष्ठान, छाउनी ।	९८४६०६८१४१
	सरु भक्त	उपकुलपति		९८५१०८६९९९
	गणेश रसिक	का.नि.ःसदस्य सचिव		९८५११०१९२४
१२	भिक्षु निग्रोद	उपाध्यक्ष	श्री लुम्बिनी विकास कोष, बबरमहल, काठमाण्डौ ।	९८५१०५२९२८
	अजितमान तामाङ्	सदस्य सचिव		९८५११६१३३३
१३	मा.मन्त्री, सं.प.तथा ना.उ. मं.	अध्यक्ष	श्री पशुपति क्षेत्र विकास कोष, देवपतन, काठमाण्डौ ।	
		सदस्य सचिव		
१४		अध्यक्ष	श्री बृहत्तर जनकपुर क्षेत्र विकास परिषद, जनकपुर, नेपाल ।	
		सदस्य सचिव		
१५	उद्योग राई	अध्यक्ष	श्री सांस्कृतिक संस्थान, जमल, काठमाण्डौ ।	९८६०३६८८४४, ९८५१०४५०९०
	राजेश थापा	महाप्रबन्धक		९८५११८४६४६
१६	मा.मन्त्री, अरुणा नकर्म	अध्यक्ष सदस्य सचिव	श्री हनुमानढोका दरवार संग्रहालय विकास समिति, बसन्तपुर ।	९८४१३५३५९५
१७	सचिव, सं.प.तथा ना.उ. मं.	अध्यक्ष		श्री पाटन संग्रहालय विकास समिति, पाटन ।
		कार्यकारी निर्देशक		
१८	सचिव, सं.प.तथाना.उ.मं.	अध्यक्ष	श्री नेपाल पर्यटन तथा होटल व्यवस्थापन समिति, रविभवन, काठमाण्डौ ।	
		कार्यकारी प्रमुख		

क्र.सं.	नाम थर	पद	निकायहरु	सम्पर्क फोन नं.
१९	भीम बहादुर के.सी.	अध्यक्ष	चिसापानी क्षेत्र पर्यटन प्रवर्द्धन विकास समिति	९८५८०३२५०५
		का. निर्देशक		
२०	जयराम थापा	अध्यक्ष	बुढानिलकण्ठ क्षेत्र विकास समिति	९८५१०४५५९०
	मनोज श्रेष्ठ	का. निर्देशक		९८४१२९७७५२
२१	रण बहादुर खड्का	अध्यक्ष	मेची पहाडी क्षेत्र पर्यटन प्रवर्द्धन विकास समिति	९८५१०३७५५९
	केशव कुमार धौराली	का. निर्देशक		९८५२६८०२३४
२२	प्रदुमन प्र. चौहान	अध्यक्ष	सिमरौनगढ क्षेत्र पर्यटन प्रवर्द्धन विकास समिति, वीरगञ्ज	९८६०३४२५६०
	गजेन्द्र यादव	का. निर्देशक		९८४५०९२५३६
२३	सम्पूर्ण कुमार लामा	अध्यक्ष	श्री बौद्धनाथ क्षेत्र विकास समिति	९८६८३३१४३१
	दिपेन्द्र लामा	का. निर्देशक		९८५१९४८८९५
२४	नानी काजी थापा	अध्यक्ष	राष्ट्रिय ताल संरक्षण विकास, समिति	९८५१०७५६८८
	लंक बहादुर शाही	कार्यकारी निर्देशक		९८५१११३५६
२५	नारद कुमार लुइटेल	अध्यक्ष	तारागाँउ विकास समिति	९८५१०३६०३६
२६	गणेश बाबु थापा	अध्यक्ष	मनकामना क्षेत्र विकास समिति	९८४६७६८५९६
	गिरीधारी सापकोटा	का. निर्देशक		९८५६०४०६६०
२७	शिवराज शर्मा	अध्यक्ष	कर्णाली क्षेत्र पर्यटन प्र. विकास समिति, जुम्ला	९८४१४५७०१४
	लक्ष्मि प्रसाद उपाध्याय	स. सचिव		
२८	श्रीभक्त आचार्य	अध्यक्ष	भानु जन्मस्थल विकास समिति, तनहुँ ।	
	शंकर रानाभाट	का. निर्देशक		९८४३०३५३१७
२९	डिल्लि राम शर्मा अधिकारी	अध्यक्ष	विराट क्षेत्र पर्यटन प्रवर्द्धन समिति	९८५२६७१३६९
	गणेश प्रसाद तिमिसिना	का. निर्देशक		९८५२६६२०३५
३०	राजकिशोर यादव	अध्यक्ष	विदेह मिथिला क्षेत्र पर्यटन प्रवर्द्धन विकास समिति, जनकपुर	९८५४०२०५७७
	सत्यनारायण शाह	का. निर्देशक		९७५४२०५३१७
३१	मागौन कामैत	अध्यक्ष	सलहेश क्षेत्र पर्यटन प्रवर्द्धन विकास समिति,	९८५२८३२८८५
	सत्यनारायण शाह	का. निर्देशक		९७५४२०५३१७
३२	टंकनाथ पौडेल	अध्यक्ष	देवघाट क्षेत्र विकास	९८५१०४५६६५
		का. निर्देशक		
३३		अध्यक्ष	रुरु रेसुङ्गा क्षे. सं तथा प.वि.स	
	नरेश कुमार भण्डारी	का. निर्देशक		९८५७०६१९६६
३४	पूर्णराज जोशी	अध्यक्ष	खसड क्षेत्र प.वि. समिति	९८४१३६५४५६
		का. निर्देशक		
३५	सन्तोष थापामगर	अध्यक्ष	श्री पर्वतीय प्रशिक्षण विकास समिति, सातदोबाटो, ललितपुर ।	९८४११८३७११
		का. निर्देशक		
३६		अध्यक्ष	श्री पाथीभरा क्षेत्र विकास समिति, पाथीभरा, ताप्लेजुङ ।	९८४२६६०४८२
	उदय भट्टराई	का. निर्देशक		
३७	विष्णु भट्टराई	अध्यक्ष	श्री बृहत्तर बराह क्षेत्र विकास समिति, चतराधाम, सुनसरी ।	९८५२०६३१३३
	गोविन्द कार्की	का. निर्देशक		९८५२०५९८७७
३८		अध्यक्ष	श्री हलेसी महादेवस्थान विकास समिति, हलेसी, खोटाङ ।	९७५३००४४७१
	समर बहादुर भुजेल	का. निर्देशक		
३९	तुलसी प्रसाद चौधरी	अध्यक्ष	श्री लुम्बिनी क्षेत्र पर्यटन प्रवर्द्धन विकास समिति, भैरहवा ।	९८५७०२४५५७
	ख्याम बहादुर थापा	का. निर्देशक		९८५५०५१५६४
४०	भिम बहादुर के.सी.	अध्यक्ष	होमस्टे एसोशियसन अफ नेपाल ।	९८५८०३२५०५

१६. विभिन्न विषयका सम्पर्क व्यक्तिहरू (Focal Persons) को विवरण

सि.नं	कर्मचारीको नाम	पद	महाशाखा शाखा	प्रतिनिधित्व हुने निकायहरू		मोबाइल नं.
१	शंकरप्रसाद अधिकारी	सचिव		अध्यक्ष	नेपाल पर्यटन बोर्ड	९८५११२४७५३
					नेपाल पर्यटन तथा होटल व्यवस्थापन प्रतिष्ठान	
					पाटन संग्रहालय विकास समिति	
					नेपाल वायुसेवा निगम,	
					हनुमान ढोका विकास समिति	
					प्राचीन स्मारक संरक्षण कोष संचालन समिति	
				प्रज्ञा सदस्य	नेपाल प्रज्ञा प्रतिष्ठान	
					नेपाल संगीत तथा नाट्य प्रज्ञा प्रतिष्ठान	
					नेपाल ललितकला प्रज्ञा प्रतिष्ठान	
				सदस्य सचिव	राष्ट्रिय पर्यटन परिषद	
सदस्य	पर्यटन विकास समन्वय समिति					
	राष्ट्रिय नागरिक उड्डयन सुरक्षा समिति					
	लुम्बिनी विश्वविद्यालय सभा					
	लुम्बिनी विकास परिषद					
संचालक सदस्य	पशुपति क्षेत्र विकास परिषद					
२	डण्डुराज धिमिरे	स.स.	योजना तथा मूल्यांकन महाशाखा	Focal person	विकास सहायताका द्विपक्षीय बहुपक्षीय अन्तर्राष्ट्रिय संस्था SAMARTH	९८५११७७२९८
				Coordinator	(SATIDP)	
				प्रतिनिधि	पर्वतीय प्रशिक्षण प्रतिष्ठान विकास समिति	
				प्रमुख	केन्द्रिय पुनर्निर्माण परियोजना	
				सदस्य सचिव	पर्यटन विकास समन्वय समिति	
				संयोजक	लिंगिक उत्तरदायी बजेट समिति	
				संचालक सदस्य	वीरेन्द्र अन्तर्राष्ट्रिय सम्मलेन केन्द्र विकास समिति	
३	धनश्याम उपाध्याय	स.स.	जनशक्ति व्यवस्थापन तथा पर्यटन प्रवर्द्धन महाशाखा	प्रवक्ता	सं. प. तथा ना.उ. मन्त्रालय	९८५११२२०८२
				समन्वयकर्ता	UNWTO, SAARC, ASEAN, EC, DFID SNV, PATA जस्ता अन्तर्राष्ट्रिय संघ संस्थासंगको	
				Focal person	अस्त्रियार दरुपयोग अनुसन्धान आयोग राज्य पुनर्संरचना सम्बन्धी	
				सदस्य	CAAN पदपूर्ति समिति	
					NTB पदपूर्ति समिति	
४	भरतमणी सुवेदी	स.स.	संस्कृति महाशाखा	Focal Point	नेपाल प्रज्ञा प्रतिष्ठान	९८५११७८३५९
				Focal Point	संगित तथा नाट्य प्रज्ञा प्रतिष्ठान	
				Focal Point	ललितकला प्रज्ञा प्रतिष्ठान पुरातत्व विभाग, प्रतिलिपी अधिकार रजिष्टारको कार्यालय	
				Focal Point	सांस्कृतिक संस्थान लगायतका संस्कृति सम्बन्धी संघ संस्थाहरू,	
				सदस्य	वृहत्तर जनकपुर विकास सञ्चालक परिषद्	
				सदस्य	गुठी संस्थान संचालक समिति	

सि.नं	कर्मचारीको नाम	पद	महाशाखा शाखा	प्रतिनिधित्व हुने निकायहरू		मोबाइल नं.
५	सुरेश आचार्य	स.स.	हवाई सुरक्षा तथा प्राधिकरण सुपरीवेक्षण महाशाखा	सूचना अधिकारी	MoCTCA	९८५१७३७०५
				Focal person	हवाई उडडयन सुरक्षा	
				Focal person	वायुयानको खोज उद्धार दुर्घटना जाच	
				प्रतिनिधी सदस्य	विमानस्थल सुरक्षा समिति	
				संचालक सदस्य	नेपाल नागरिक उडडयन प्राधिकरण,	
६	बुद्धिसागर लामिछाने	स.स.	हवाई उद्योग व्यवस्थापन महाशाखा	संचालक सदस्य	नेपाल वायुसेवा निगम	९८४१९७८९२८
				Focal person	ICAO अन्तर्राष्ट्रिय उडडयन हवाई सम्झौता वायुसेवा तथा विमानस्थल सञ्चालन	
७	आलोकचन्द्र श्रेष्ठ	स.स.	कानून महाशाखा	सञ्चालक सदस्य	तारागाउ विकास समिति	९८४१२३७१५७
				संयोजक	क्यासिनो अनुगमन समिति	
				Focal Point	मानव अधिकार सम्बन्धी	
				Focal Point	रिट निवेदन र मुद्दाको प्रतिरक्षा	
८	टेकनारायण पौडेल	उ.स.	प्रशासन तथा जनशक्ति व्यवस्थापन शाखा	सहायक सू.अ.	सं. प. तथा ना.उ. मन्त्रालय	९८५११८१३२९
				Focal Point	CAAN, NAC, NATHM जनशक्ति सम्बन्धी	
				गुनासो अधिकारी	Hello सरकार	
					अ. दु. अ. आयोग र राष्ट्रिय सतर्कता केन्द्र	
				पदपूर्ति समिति सदस्य	NAC	
				सदस्य	नेपाल चलचित्र सेन्सर बोर्ड	
९	सविनराज ढकाल	उ.स.	पर्यटन प्रवर्द्धन शाखा	संचालक सदस्य	सांस्कृतिक संस्थान	९८५१०२०४७४
१०	कृष्णकुमार निरौला	उ.स.	योजना तथा वैदेशिक सहायता शाखा	सहायक प्रवक्ता	सं. प. तथा ना.उ. मन्त्रालय	९८५११४७१६७
				Safeguard Officer	SATIDP	
				प्रतिनिधि	कार्यसम्पादन समिति, पशुपति क्षेत्र विकास कोष	
				सदस्य	पशुपति क्षेत्र विकास कोष पदपूर्ति समिति	
११	हरि बहादुर स्वड्का	सि.टे.अ.	प्रा. सु. शाखा	Focal Person	SAARC WG ICT	९८४१२४९१५४
				सदस्य	सांस्कृतिक संस्थान पदपूर्ति समिति	
१२	निराजन घिमिरे	उ.स.	अ. तथा मू. शाखा	सदस्य	NATHM पदपूर्ति समिति	९८४१६१७५७५
				Focal Person	DDR गृह मन्त्रालय	
१३	रामप्रसाद सापकोटा	उ.स.	संस्कृति शाखा	सदस्य	विद्यापति पुरस्कार कोष	९७४११५१८१९
				सदस्य	नेपाल चलचित्र सेन्सर बोर्ड	
				प्रतिनिधि	बृहत्तर जनकपुर क्षेत्र विकास परिषद्	
१४	टिकाराम पाण्डे	उस कानून	का. तथा फे. का. शाखा	सदस्य	तारागाउ विकास समिति पदपूर्ति समिति	९८४१३७३१८०
१५	दिपक ज्ञवाली	उ.स लेखा	आ. प्र. शाखा	सदस्य	लुम्बिनी विकास कोष पदपूर्ति समिति	९८४१८६०५४४
१६	लक्ष्मण कुडकेल	शा. अ.	योजना तथा वैदेशिक सहायता शाखा	Focal person	Youth (युवा तथा खेलकूदमन्त्रालय)	९८४१३५४४५४
				प्रतिनिधि	विदेह मिथिला पर्यटन प्रवर्द्धन विकास समिति	
१७	विनोद गौतम	शा. अ.	श्रीमान सचिव ज्यूको सचिवालय	Focal person	climate change	९८४१३६२६७६
				सदस्य	देवघाट क्षेत्र विकास समिति	

सि.नं	कर्मचारीको नाम	पद	महाशाखा शाखा	प्रतिनिधित्व हुने निकायहरू		मोबाइल नं.
१८	सुरेन्द्र प्रसाद सिग्देल	शा.अ	यो. तथा वै.स.शाखा	सदस्य	खप्तड क्षेत्र पर्यटन विकास समिति	९८४१२९५१२१
१९	राजेन्द्र राज ढकाल	पु.अ.	पुस्तकालय	सदस्य	रूरी रेसुङ्गा क्षेत्र पर्यटन विकास समिति	९८४१३६२६९७
२०	मुक्ता बास्कोटा शेर्पा	शा.अ	अ. तथा मू. शाखा	सदस्य	हलेसी विकास समिति	९७४१००२२०९
२१	अनुषा कोइराला	शा.अ	अ. तथा मू. शाखा	सदस्य	भानु जन्मस्थल विकास समिति	९८४१९६१६६५
२२	रेखा पाण्डे के.सी.	शा.अ	प्रशासन शाखा	सदस्य	मनकामना विकास समिति	९८४१७१२७९१
२३	जयन्ती श्रेष्ठ	पु.अ.	पुरातत्व तथा सम्पदा शाखा	सदस्य	बौद्धनाथ विकास समिति	९८४१५७९७९०
२४	राजकृष्ण श्रेष्ठ	क.अ	प्रशासन शाखा	Focal person	सूचना अद्यावधिक गर्ने सम्बन्धी	९८१३५३०३९५
				प्रतिनिधि	कर्णाली क्षेत्र पर्यटन प्रवर्द्धन विकास समिति	
				Focal person	Proactive Disclouser/ Website Update	
२५	लेखा पनेरू महत	शा.अ	प्रशासन शाखा	प्रतिनिधि	बुढानीलकण्ठ विकास समिति	९८४१५४६०१८
२६	गणेश ब. कटवाल	शा.अ	संस्कृति शाखा	प्रतिनिधि	मेची पहाडी क्षेत्र पर्यटन प्रवर्द्धन विकास समिति	९८५१०९९९७३
२७	निर्मला अर्याल	शा.अ	संस्कृति शाखा	प्रतिनिधि	सहलेश क्षेत्र पर्यटन प्रवर्द्धन विकास समिति	९८४९८७४१४५
२८	जीवनचन्द्र राई	शा.अ	पर्यटन प्रवर्द्धन शाखा	प्रतिनिधि	पाथीभरा क्षेत्र विकास समिति	९८४३०९८६४५
२९	बिना श्रेष्ठ	क.अ	योजना शाखा	प्रतिनिधि	सिम्रौनगढ क्षेत्र पर्यटन प्रवर्द्धन विकास समिति	९८४१२०५५८५
३०	लक्ष्मी आचार्य पराजुली	शा.अ	प्र. तथा ज. व्य. शा.	प्रतिनिधि	विराट क्षेत्र पर्यटन प्रवर्द्धन विकास समिति	९८५११४०७२४
३१	दिपक कोइराला	त.अ	तथ्यांक शाखा	प्रतिनिधि	लुम्बिनी क्षेत्र पर्यटन प्रवर्द्धन विकास समिति	९८४१३६३१२८
३२	राधा शर्मा भट्टराई	शा.अ	वायुयान संचालन शाखा	प्रतिनिधि	चिसापानी क्षेत्र पर्यटन प्रवर्द्धन विकास समिति	९८४९५०७८८३
३३	बिन्दा आचार्य	शा.अ	योजना शाखा	प्रतिनिधि	बृहत्तर बराह क्षेत्र विकास समिति	९८४१२६३६९२
३४	मनोजकुमार पोखरेल	शा.अ	मा.मन्त्रीज्यूको नीजि सचिवालय	प्रतिनिधि	राष्ट्रिय ताल संरक्षण विकास समिति	९८४१५५८३७८

१७. मन्त्रालयमा कार्यरत कर्मचारी विवरण

पद	नाम, थर	कार्यालय	Int.	मोबाईल नम्बर	पर्यटन प्रवर्धन शाखा				
मा मन्त्री	जितेन्द्र नारायण देव	४२११८७९	२०३	९८५१०३४०५५	उपसचिव			३१७	
मा मन्त्रीज्यूको नीजि सचिवालय					शा अ	राजेश गौतम		३१७	९८४१३७८७४७
शा अ	मनोज पोखरेल		११६	९८४१५५८३७८	शा अ	जीवन चन्द्र राई		३१७	९८४३०९८६४५
ना सु			११६		ना सु	सन्तोष खनाल		२११	९८४१७०००४१
क अ	मनोज पोखरेल		११६	९८६२२५११०१	आर्थिक प्रशासन शाखा				
का स(क)	कल्पना गिरी		११६	९८४३३९६३९६	प्र. ले. नि.	दीपक ज्ञवाली	४२११९३९	३१९	९८४१८६०५४४
का स(क)	शरण चौलागाई		११६	९८४१९८२०२९	ले अ	कृष्णबाबु रिजाल	४२११६१४	३२३	९८५११६२६६०
ह स चा			११६		ले अ	वसन्त सुवेदी	४२५६२२८	३२१	९८५१०९९२४९
मा राज्यमन्त्रीज्यूको नीजि सचिवालय					ले पा	रामकुमार गौतम			९८४१४२०२८९
शा अ				९८५११९२०४४	ले पा	पूर्णप्रसाद जैसी		३२१	९८४९५५५२८०
ना सु	हेमन्तराज ढकाल	४२११६२८	२०९	९८४२७६९२८५	ले पा(क)	विष्णु ज्ञवाली		३२४	९८४१२६२२२८
मविनि	हेमा सापकोटा		२०९	९८४१६९४३३५	का स(क)	प्रेमा देवी खत्री			९८४३७५३५६५
का स(क)	कल्पना साही		२०९	९८४९२०१०२०	योजना तथा मूल्यांकन महाशाखा				
का स	मंगल तामाङ		२०९	९८४३४५४३५८	सहसचिव	डण्डुराज घिमिरे	४२११६२०	४०३	९८५११७७२९८
श्रीमान् सचिवज्यूको सचिवालय					ना सु	भीम प्रसाद पन्थी		४१४	९८४७०७६१६१
सचिव	शकरप्रसाद अधिकारी	४२११८७०	३०२	९८५११२४७५३	ह स चा	सिताराम साही ठकुरी			९८४९४९९७३३
शा अ	विनोद गौतम	४२११८७०	३०१	९८४१३६२६७६	का स(क)	इन्दिरा सुवेदी			९८६०१८६८९५
क अ	विमल ज्ञवाली		३०६	९८५११९५८५२	का.स.(क)	कौशिला श्रेष्ठ			९८६७३१७०४४
क अ(क)	विजय राई		३०१	९८०८३९०७४३	अनुगमन तथा मूल्यांकन शाखा				
प प्रहरी	प्रदीप डी सी		३०१	९८१८०१६६१६	उपसचिव	निराजन घिमिरे		४०६	९८४१६१७५७५
हस चा(क)	सुरोज श्रेष्ठ		३०१	९८६१०३९६२१	शा अ	रेखा पाण्डे के सी		४१२	९८४१७१२७९१
का स(क)	आशा घिमिरे		३०१	९८४९७५५७३	शा अ	निर्मला अर्याल		४१२	९८४९८७४१४५
जनशक्ति व्यवस्थापन तथा पर्यटन प्रवर्धन महाशाखा					योजना तथा वैदेशिक सहायता शाखा				
सहसचिव	घनश्याम उपाध्याय	४२११६६९	३१४	९८५११२२०८२	उपसचिव	कृष्णकुमार निरौला		३१२	९८५११४७१६७
ना सु	अर्जुन भट्टराई		३१३	९८४१६८८१६७	शा अ	अनुषा कोइराला		४१४	९८४१९६१६६५
का स(क)	अशिमता थपलिया		३१३	९८४९२२०७२६	शा अ	लक्ष्मण कुईकेल		४१४	९८४१३५४४५४
प्रशासन तथा जनशक्ति व्यवस्थापन शाखा					शा अ	सुरेन्द्र प्रसाद सिग्देल		४१४	९८४१३४६१०६
उपसचिव	टेकनारायण पौडेल	४२११६२६	३०९	९८५११८१३२९	क अधिकृत	बीना श्रेष्ठ		४१२	९८४१२०५५८५
शा अ	दीपक के सी		३११	९८४१३५९१२९	ना सु	यज्ञ बहादुर ओली		४१२	९८५१०००८६५
शा अ	मुक्ता बास्कोटा शेर्पा		३१०	९७४१००२२०९	तथ्यांक तथा अनुसन्धान शाखा				
शा अ	लेखा पनेरु महत		३१०	९८४१५४६०१८	ब.त.अ.	सिताराम घिमिरे	४२११५९६	४१६	९८४१४०१९७३
शा अ	सावित्री पन्त		३१०	९८६९०३७११७	त अ	दीपक कोइराला	४२११५९६	४१६	९८४१३६३१२८
पु अ	राजेन्द्र राज ढकाल		१०७	९८४१३६२६९७	क ईन्जि	प्रदिपराज पौडेल	४२११५९६	४१६	९८४१७४८४०६
क अधिकृत	राजकृष्ण श्रेष्ठ		३०६	९८१३५३०३९५	कानून महाशाखा				
ना सु	सरस्वती पराजुली		३११	९८४१७३०६३५	सहसचिव	आलोक चन्द्र श्रेष्ठ	४२११८१८	२१६	९८४१२३७१५७
ना सु	नारायण ब. रिजाल		३१०	९८४१८३८२३५	ना सु	सुदिप दाहाल	४२११६६९	२१३	९८४५१०४१५७
क अ(क)	सविता पोखरेल		३११	९८४९७८८९७९	ह स चा	मणिवज्र लामा	४२११७११	२१३	९८४१८९९१०८
खरिदार	कृष्णबन्धु ढकाल		१२३	९८४९१५१७०६	का स	सञ्जु नेपाली	४२११६१४	२१९	९८४९२०१७७६
का स(क)	कुन्ती भुजेल		३११	९८०८७५०४४८	कानून तथा फेसला कार्यान्वयन शाखा				
का स(क)	सन्तलाल महर्जन		१२३	९८४१६०९५७९	उपसचिव	टीकाराम पाण्डे		१०८	९८४१३७३१८०
का स(क)	शिवराम साफी		१२३	९८१३६४५९७८	शा अ	लक्ष्मी शर्मा		१०८	९८४१७१२८८०
का स(क)	संगम भट्टराई			९८४९७३९८०३					
ह स चा	चन्द्रलाल श्रेष्ठ			९८४३०९८२८९					
ह स चा	अर्जुन थापा			९८४१२४७२५०					

हवाई सुरक्षा तथा प्राधिकरण सुपरिवेक्षण महाशाखा					क्यान्टीन	लाल बहादुर खड्का		१२२	९८४१५५४७७४
सहसचिव	सुरेश आचार्य	४२११८४७	२१९	९८५११७३७०५	केन्द्रीय पुनर्निर्माण आयोजना कार्यान्वयन इकाई				
ना सु	दुर्गा बस्नेत		२१७	९८४१८५०५६५	शा अ	कृष्ण प्रसाद सापकोटा		४१४	९८४५७२२५५५
क अ	विमला पौडेल		२१७	९८६०८६७६१७	ईजि	निशा सापकोटा		३२०	९८४१३८७१९३
का स(क)	तारा राई		२११	९८४९७७९२२८	ईजि	निरज चौलागाई		३२०	९८४१०९५७३१
हसचा(क)	दिनेश लकाई खड्का			९८४९८२४५१३	सब ई=	सन्तोष भण्डारी क्षेत्री		३२०	९८४६७७७६०४
प्राधिकरण सुपरिवेक्षण शाखा					सब ई=	अनुनय विक्रम खड्का		३२०	९८४३९३८४४९
सि टे अ	हरि बहादुर खड्का		४१०	९८४१२४९१५४					
इ इजि	योगेश अर्याल			९८४३१२८८२१					
शा अ	लक्ष्मी पराजुली			९८५११४०७२४					
हवाई सुरक्षा तथा दुर्घटना जाँच शाखा									
सिडिइए									
एटीसीअ	सुवर्णराज भट्टराई		३२४	९८४१३५६२४८					
हवाई उद्योग व्यवस्थापन महाशाखा									
सहसचिव	बुद्धिसागर लामिछाने	४२११६२४	४०७	९८५१२४९०३३					
टा ना सु	विष्णु कुमारी भट्टराई	४२११६२४	४०९	९८४९३७६०४६					
का स	रत्नकाजी नकमी			९७४११२१५२६					
वायुसेवा संचालन शाखा									
सिएटीसीअ		४२११६८५	४०८						
शा अ	मोहन कुमार घिमिरे	४२११६१४	४११	९८५११९८२७१					
शा अ	राधा शर्मा भट्टराई	४२११६१४	४११	९८०६०३७५६२					
एटीसीअ	मुकेश डंगोल		४११	९८४१६४४७५३					
क अधिकृत	नगेन्द्र बहादुर रोका क्षेत्री		४११	९८४१८२४३१७					
ना सु	राम प्रसाद भुपाल			९८५५०६०९४१					
हवाई सम्झौता तथा आइसिएओ शाखा									
सिएटीसीअ	प्रमोद नेपाल	४२११६८५	४०८	९८४१५७३८३७					
एटीसीअ									
संस्कृति महाशाखा									
सहसचिव	भरतमणि सुवेदी	४२११९०९	४१७	९८५११७८३५९					
प्रा स	लिला पाठक		४१५	९८४१०२७०२८					
का स(क)	संगीता चौधरी		२०९	९८१३७८८३१७					
ह स चा	धनकुमार महर्जन		४१७	९८४१५५२९६०					
संस्कृति शाखा									
उपसचिव	राम प्रसाद सापकोटा		३०५	९७४११५१८१९					
शा अ	गणेश बहादुर कटवाल	४२११८४६	३०५	९८५१०९९९७३					
	रामराज गौतम		३०५	९८४८०२३३६५					
ना सु	सच्चिदानन्द शर्मा		३०५	९८४१२०९३७०					
ना सु	जानेन्द्र श्रेष्ठ		३१६	९८५१२१५७५२					
पुरातत्व तथा सम्पदा शाखा									
उ स प्रा		४२११५९६	३०५						
पु अ	जयन्ती श्रेष्ठ		३०४	९८४१५७९७९०					
पु अ	करुणा नकमी		३०४	९८४९११२३००					
छविकार	रामकृष्ण महर्जन		३०४	९८४१३३८४३८					
जिन्सी फाँट									
ना सु	धातामणि पोखरेल	४२११६१४	१२१	९८५१०२११६९					
ना सु	हरि ढकाल		१२१	९७४१०४८४४४					
का स	विष्णुबहादुर महर्जन		१२१	९८१३५०७८२८					

१८. मन्त्रालय अन्तर्गत निकायहरूका टेलिफोन नम्बर

क्र. सं.	संस्थाको नाम	ठेगाना	फोन
१.	पर्यटन विभाग	भृकुटीमण्डप	४२४७०३७, ४२५६२२८
२.	पुरातत्व विभाग	रामशाहपथ	४२५०६८३
३.	नेपाल प्रज्ञा प्रतिष्ठान	कमलादी	४२२३०६९
४.	नेपाल नाट्य तथा संगीत प्रतिष्ठान	छाउनी	४२८३७९९
५.	नेपाल ललितकला प्रज्ञा प्रतिष्ठान	नक्साल	४४११६६३
६.	पशुपति विकास कोष	वनकाली	४४७०५७५, ४४७०५७४
७.	लुम्बिनी विकास कोष	लुम्बिनी	०७९-५८०९८९
८.	वृहत्तर जनकपुर क्षेत्र विकास परिषद	जनकपुरधाम	०४९-५३९७३९
९.	पर्यटन पूर्वाधार विकास आयोजना	सिंहदरवार	४२११७११
१०.	नेपाल प्रतिलिपी अधिकार रजिष्ट्रार कार्यालय	कालिकास्थान	४४३११५५
११.	नारायणहिटी दरवार संग्रहालय	नारायणहिटी	४२२७६०७
१२.	नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण	ववरमहल	४२६२३८७, ४२६२५९६
१३.	नेपाल पर्यटन बोर्ड	भृकुटीमण्डप	४२२६३५९, ४२५४२९८
१४.	नेपाल वायु सेवा निगम	सुन्धारा	४२२७९२३, ४२२५३४७
१५.	त्रि.अ.विमानस्थल सुधार आयोजना		४४६६६६५, ४४७७४१०
१६.	सांस्कृतिक संस्थान	जमल	४२२६१९६
१७.	राष्ट्रिय संग्रहालय	छाउनी	४२७९४७८
१८.	पाटन संग्रहालय	पाटन	५५२९४९२
१९.	राष्ट्रिय कला संग्रहालय	भक्तपुर	६६९०००४
२०.	हनुमानढोका दरवार संग्रहालय विकास समिति	हनुमानढोका	४२५८०३४
२१.	पोखरा संग्रहालय	पोखरा	०६९-५२०४९३
२२.	राष्ट्रिय अभिलेखालय	छाउनी	४२६४३५३
२३.	श्री बौद्धनाथ क्षेत्र विकास समिति	बौद्ध	
२४.	श्री देवघाट क्षेत्र विकास समिति	देवघाट	०५६-५२९४९८
२५.	स्मारक संरक्षण तथा दरवार हेरचाह कार्यालय	भक्तपुर	६६९०९४४, ६६९१०५५
२६.	नेपाल पर्यटन तथा होटल व्यवस्थापन प्रतिष्ठान	रवि भवन	४२७२७५६, ४२७९७८०
२७.	पर्यटन कार्यालय, काँकरभिट्टा	काँकरभिट्टा	०२३-५६२०३५
२८.	पर्यटन कार्यालय, जनकपुर	जनकपुर	०५९-५२२०८३
२९.	पर्यटन कार्यालय, बीरगञ्ज	बीरगञ्ज	०४९-५२०७५५
३०.	पर्यटन कार्यालय, पोखरा	पोखरा	०६९-५२००२८
३१.	पर्यटन कार्यालय, भैरहवा	भैरहवा	०७९- ५२०३०४/५२३५९९
३२.	पर्यटन कार्यालय, नेपालगञ्ज	नेपालगञ्ज	०८९-५२३५०७
३३.	पर्यटन कार्यालय, नाम्चे	नाम्चेबजार	

क्र. सं.	संस्थाको नाम	ठेगाना	फोन
३४	मेचीपहाडी क्षेत्र प्रबर्द्धन विकास समिति	इलाम	०२७-५२०८६८
३५	राष्ट्रिय ताल संरक्षण विकास समिति	वानेश्वर	०१-४१०४१४३
३६	नेपाल पर्वतीय प्रशिक्षण प्रतिष्ठान	विशालनगर	४४१८३९९, ४९९
३७	तारागाउँ विकास समिति	ताहाचल	४६७२७९७
३८	खप्तड क्षेत्र पर्यटन विकास समिति	डोटी	०९४-४२०४८६
३९	रुरु रेसुंगा क्षेत्र सं. तथा प. वि. समिति	तम्घास	०७९-५२११२४
४०	चिसापानी क्षेत्र पर्यटन प्रबर्द्धन विकास समिति	नेपालगंज	०८१-५२३५०७
४१	लुम्बीनी क्षेत्र पर्यटन प्रबर्द्धन विकास समिति	भैरहवा	०७१-५२०३०४
४२	विराट क्षेत्र पर्यटन प्रबर्द्धन विकास समिति	काकडभिद्रा	०२३-५६२०३५
४३	सहलेश क्षेत्र पर्यटन प्रबर्द्धन विकास समिति	जनकपुर	०४१-५२०७५५
४४	विदेह मिथिला क्षेत्र प. प्र. विकास समिति	जनकपुर	०४१-५२०७५५
४५	सिम्रौन क्षेत्र पर्यटन प्रबर्द्धन विकास समिति	वीरगंज	०५१-५२२०८३

एसोसिएसनहरू

Short Name	Name	Number	Address
AOAN	Airlines Operators Association of Nepal (वायुसेवा संचालक संघ)	०१-४२४०९१४	अनामनगर
ATTON	Association of Trans-Himalayan Tour	०१-४४६५८८८	
ESA	सगरमाथा आरोही संघ	०१-४४७६३५८	
HAN	Hotel Association Nepal (होटल व्यवसायी संघ)	०१-४४१२७०५	गैद्दीधारा, सुवर्ण समशेर मार्ग
HRA	Himalayan Rescue Association (हिमालयन उद्धार संघ)	०१-४४४०२९२/३	धोवीचौर, लाजिम्पाट
NARA	Nepal Association of Rafting Agents	०१-४२४४०४८	कमलादी
NATO	Nepal Association of Tour Operators	०१-४४१८९९९	हेरिटेज प्लाजा, कमलादी
NATTA	(Nepal Association of Travel and Tour Agents)	०१-४४१८६६९	गैद्दीधारा, नक्साल
NCA	(Nepal Canyoning Association)	०१-४४३५४५४	
NICA	नेपाल प्रोत्साहन तथा सभा संघ, वानेश्वर	०१-४४९४४४१	
NMA	Nepal Mountaineering Association	०१-४४३४५२५	नागपोखरी, नक्साल
PATA	Pacific Asia Travel Association	०१-४००४६३८/३०	गैद्दीधारा
REBAN	Resturant & Bar Association	०१-४२५८८९०	त्रिपुरेश्वर
SOTTO	Society of Travel & Tour Operators	०१-४२२३४८६	
TAAN	Trekking Agents Association of Nepal	०१-४४२७४७३	मालीगाउँ, गणेशस्थान
TTDC	Thamel Tourism Development Council	०१-४४२०५६८	ठमेल
TURGAN	Tourist Guide Association of Nepal	०१-४२२५१०२	कमलादी, सागर निवास

संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय

तत्काल सुधार कार्यक्रम कार्यान्वयन कार्ययोजना २०७२

उद्देश्य: पुरातात्विक, सांस्कृतिक सम्पदाहरू तथा पर्यटकीय गन्तव्य स्थलहरूको संरक्षण एवं पुनर्निर्माणका साथै हवाई उड्डयन क्षेत्रको सुदृढिकरण र विस्तार गरी दिगो पर्यटन विकास गर्ने ।

क्र. स.	सुधारको क्षेत्र	जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	समय सीमा	अपेक्षित नतिजा	मन्त्रालयको जिम्मेवार/सम्पर्क महाशाखा
१.१	नेपालको संविधानमा संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालयसंग सम्बन्धित विषयमा भएको प्रावधानलाई कार्यान्वयन गर्न आवश्यक नीतिगत, कानूनी, संगठनात्मक तथा प्रक्रियागत व्यवस्था गर्ने । <ul style="list-style-type: none"> अध्ययन कार्यदल गठन तथा प्रारम्भिक प्रतिवेदन प्राप्त गर्ने । कानूनी प्रावधान संशोधन तथा नयाँ कानून तर्जुमाको मस्यौदा तयार गरी छलफलमा ल्याउने कानूनको मस्यौदा सरोकारवालाहरूसँग छलफल गरी संशोधित मस्यौदा तयार गरी नेपाल सरकार मन्त्रपरिषदमा स्वीकृतिका लागि पेश गर्ने । नयाँ संगठनात्मक व्यवस्था अनुरूप संगठन, निकायगत र पदगत जिम्मेवारी स्पष्ट गर्न संगठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षण गर्ने । संगठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षण (O&M Survey) लाई सरोकारवालासँग छलफल । (O&M Survey) स्वीकृतिका लागि नेपाल सरकार मन्त्रपरिषदमा पेश गर्ने । 	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय	अन्तर्गत तथा सम्बद्ध निकायहरू सबै महाशाखाहरू कानून महाशाखा कानून महाशाखा सबै महाशाखा र अन्तर्गतका विभागहरू	१ वर्षभित्र २०७२ माघ महिनाभित्र २०७३ जेठ २०७३ आषाढ २०७३ श्रावण सम्म २०७३ मंसिर २०७३ माघ	नेपालको संविधानमा भएको प्रावधान बमोजिम व्यवस्था भएको हुने । प्रतिवेदन प्राप्त भएको हुने । मस्यौदा तयार भइसकेको हुने । नयाँ कानून तर्जुमा तथा संशोधन भएको हुने । संगठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षणको प्रतिवेदन प्राप्त भएको हुने । नयाँ संगठन संरचना स्वीकृत भएको हुने ।	जनशक्ति व्यवस्थापन तथा पर्यटन प्रवर्द्धन महाशाखा, कानून महाशाखा

क्र. स.	सुधारको क्षेत्र	जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	समय सीमा	अपेक्षित नतिजा	मन्त्रालयको जिम्मेवार/सम्पर्क महाशाखा
१.२	संघीय ढाँचा अनुरूपको ३ तहको सरकारको कार्यसूची र सहवर्ती अधिकार बमोजिम पुनःसंरचना गर्ने, तदनुरूप जनशक्ति समायोजनको प्रतिवेदन प्राप्त गर्ने तथा उक्त प्रतिवेदनका आधारमा कार्ययोजना तयार गरी कार्यान्वयन गर्ने । <ul style="list-style-type: none"> विद्यमान जनशक्तिको विवरण तयार गर्ने । संघीय संरचना अनुरूप कर्मचारी समायोजनको खाका तयार गर्ने । कर्मचारी समायोजनको खाका सामान्य प्रशासन मन्त्रालयमा पेश गर्ने । 	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय	अन्तर्गत तथा सम्बद्ध निकायहरू	१ वर्षभित्र २०७२ माघ भित्र २०७३ भाद्र मसान्त सम्म २०७३ आश्विन १५ सम्म	संघीय ढाँचा अनुरूपको ३ तहको कार्यसूची र सहवर्ती अधिकार बमोजिम पुनःसंरचना भएको हुने । जनशक्ति विवरण तयार भएको हुने । समायोजनको खाका तयार भएको हुने । समायोजनको खाका पेश भएको हुने	जनशक्ति व्यवस्थापन तथा पर्यटन प्रवर्द्धन महाशाखा,
१.३	पर्यटन प्रवर्द्धनका लागि आवश्यक नीतिगत व्यवस्था गर्न जलयात्रा सम्बन्धी नीति, ग्रामीण पर्यटन सम्बन्धी नीति, पर्वतीय पर्यटन सम्बन्धी नीति र पर्यटन व्यवसाय आचार संहिता तर्जुमा गर्ने । <ul style="list-style-type: none"> मस्यौदा तयार गर्न कार्यदल गठन गर्ने । कार्यदलको प्रतिवेदन प्राप्त गर्ने । कार्यदलको मस्यौदा सम्बन्धमा रोकारवालाहरूसंग छलफल गर्ने । नीति स्वीकृतिका लागि मन्त्रपरिषदमा पेश गर्ने । 	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय	पर्यटन विभाग नेपाल पर्यटन बोर्ड	१ वर्षभित्र २०७२ माघ १५ भित्र मसान्त २०७३ बैशाख	जलयात्रा सम्बन्धी नीति, ग्रामीण पर्यटन सम्बन्धी नीति, पर्वतीय पर्यटन सम्बन्धी नीति र पर्यटन व्यवसाय आचार संहिता तर्जुमा भई कार्यान्वयन भएको हुने ।	जनशक्ति व्यवस्थापन तथा पर्यटन प्रवर्द्धन महाशाखा,
१.४	प्रतिलिपि अधिकार संरक्षण तथा रोयल्टी वितरण सम्बन्धी नीति तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गर्ने । <ul style="list-style-type: none"> प्रतिलिपि अधिकार संरक्षण तथा रोयल्टी वितरण सम्बन्धी नीति तर्जुमा गर्न कार्यदल गठन गर्ने । कार्यदलबाट प्रतिवेदन तयार गरी पेश गर्ने नीति स्वीकृती गर्ने । नीति कार्यान्वयनको थालनी गर्ने । 	नेपाल प्रतिलिपि अधिकार रजिष्ट्रारको कार्यालय	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय	२०७३ जेठ मसान्तभित्र २०७२ पौष २०७२ चैत्र २०७३ बैशाख २०७३ जेठ मसान्त	प्रतिलिपि अधिकार संरक्षण तथा रोयल्टी वितरण सम्बन्धी नीति तर्जुमा भई कार्यान्वयन भएको हुने ।	संस्कृति महाशाखा

क्र. स.	सुधारको क्षेत्र	जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	समय सीमा	अपेक्षित नतिजा	मन्त्रालयको जिम्मेवार/सम्पर्क महाशाखा
१.५	नेपाल माराकास सन्धि (Marrakesh Treaty) तथा बेइजिङ्ग सन्धि (Beijing Treaty) को सदस्य राष्ट्र बनी ती महासन्धिहरूको कार्यान्वयन कार्ययोजना बनाई कार्यान्वयन गर्ने । <ul style="list-style-type: none"> नेपाल माराकास सन्धि (Marrakesh Treaty) तथा बेइजिङ्ग सन्धि (Beijing Treaty) को सदस्य राष्ट्र बनी ती महासन्धिहरूको कार्यान्वयन कार्ययोजना सम्बन्धी अध्ययन गर्न कार्यदल गठन गर्ने । गठित कार्यदलले प्रतिवेदन पेश गर्ने । सदस्य राष्ट्र बन्नका लागि मन्त्रपरिषदमा प्रस्ताव पेश गर्ने । सदस्य राष्ट्र बन्ने प्रक्रिया शुरू गर्ने । संसदबाट अनुमोदन गर्ने । कार्यान्वयन प्रक्रिया शुरू गर्ने । 	नेपाल प्रतिलिपि अधिकार रजिष्ट्रारको कार्यालय	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय	२०७३ असार मसान्तभित्र २०७२ माघ २०७२ चैत्र २०७३ बैशाख २०७३ जेठ २०७३ जेठ २०७३ असार	Marrakesh Treaty र Beijing Treaty मा भएका प्रावधानहरूको कार्ययोजना बनी कार्यान्वयन भएको हुने । <ul style="list-style-type: none"> सदस्यता लिएको हुने । महासन्धिको प्रावधानको कार्यान्वयनको सुरु हुने । 	संस्कृति महाशाखा
१.६	पर्यटन कार्यालयहरूको पुनर्संरचना गरी सबै प्रदेशमा पर्यटन कार्यालय स्थापना गर्ने । <ul style="list-style-type: none"> प्रदेशगत पर्यटन कार्यालयहरूको स्थापनाका लागि O&M Survey गर्न कार्यदल गठन गर्ने । प्रदेशगत पर्यटन कार्यालयहरूको स्थापनाका लागि संगठन तथा व्यवस्थापन (O&M) सर्वेक्षण गर्ने । संगठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षणमा सरोकारवालाहरूसंग छलफल गर्ने । O&M स्वीकृतिका लागि नेपाल सरकार मन्त्रपरिषदमा पेश गर्ने । 	पर्यटन विभाग	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय	१ वर्षभित्र २०७३ चैत मसान्तभित्र २०७३ जेठ भित्र २०७३ असोज २०७३ पौष	सबै प्रदेशमा एक/एक वटा पर्यटन कार्यालय स्थापना भएको हुने ।	जनशक्ति व्यवस्थापन तथा पर्यटन प्रवर्द्धन महाशाखा

क्र. स.	सुधारको क्षेत्र	जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	समय सीमा	अपेक्षित नतिजा	मन्त्रालयको जिम्मेवार/सम्पर्क महाशाखा
१.७	नेपाल पर्यटन बोर्ड ऐनको समयानुकूल संशोधन गरी नेपाल पर्यटन बोर्डको संगठनात्मक तथा कार्यक्षेत्रगत सुधार सहित पुनः संरचना गर्ने । <ul style="list-style-type: none"> अध्ययन कार्यदल गठन तथा प्रारम्भिक मस्यौदा प्राप्त गर्ने । सरोकारवालासँग छलफल तथा अन्तरक्रिया गर्ने । विधेयकको मस्यौदा नेपाल सरकार मन्त्रपरिषदमा पेश गर्ने । 	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय	नेपाल पर्यटन बोर्ड कानून महाशाखा नेपाल पर्यटन बोर्ड कानून महाशाखा	१ वर्षभित्र २०७२ माघ मसान्त भित्र २०७२ चैत मसान्त सम्म २०७३ जेठ सम्म	नेपाल पर्यटन बोर्ड ऐनको समयानुकूल संशोधन भई पुनः संरचना भएको हुने । <ul style="list-style-type: none"> प्रारम्भिक मस्यौदा प्राप्त भएको हुने । कार्यक्षेत्रमा सुधार आएको हुने मस्यौदा नेपाल सरकारबाट स्वीकृत गरि लागू गरेको हुने 	जनशक्ति व्यवस्थापन तथा पर्यटन प्रवर्द्धन, कानून महाशाखा
१.८	हवाई नीति २०६३, पर्यटन नीति २०६५, राष्ट्रिय संस्कृति नीति २०६७ परिमार्जन गर्ने । <ul style="list-style-type: none"> हवाई नीति २०६३ र पर्यटन नीति २०६५ संशोधनका लागि कार्यदल गठन गर्ने । प्रारम्भिक मस्यौदा प्राप्त गर्ने । मस्यौदा माथि सरोकारवालाहरूसँग छलफल र परिमार्जन । स्वीकृतिका लागि नेपाल सरकार मन्त्रपरिषदमा पेश गर्ने । 	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय	नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण, पर्यटन विभाग	२०७३ असोज मसान्तभित्र २०७२ माघ भित्र २०७३ वैशाख २०७३ आषाढ २०७३ आश्विन मसान्तसम्म	हवाई तथा पर्यटन क्षेत्रको भावी कार्यदिशा स्पष्ट भई नेपालको हवाई क्षेत्रको विकासमा टेवा पुग्ने ।	हवाई सुरक्षा महाशाखा
१.९	नियमनकारी निकाय र सेवा प्रदायक निकायलाई अलग अलग हुने गरी एकिकृत नागरिक उड्डयन ऐनको मस्यौदा तयार गर्ने । <ul style="list-style-type: none"> सम्बन्धित निकायको संलग्नतामा ऐनको मस्यौदा तयारी कमिटिको गठन ऐनको मस्यौदा तयार छलफल तथा राय प्रतिक्रिया संकलन मस्यौदा सुधार तथा परिमार्जन कानून मन्त्रालय लगायतको सहमति प्राप्ति 	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय	नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण	२०७३ असार मसान्तभित्र २०७२ माघ मसान्त २०७२ वैशाख मसान्त २०७३ भाद्र २०७३ मंसिर २०७३ माघ	नागरिक उड्डयन तर्फ एकिकृत ऐन जारी भएको हुने ।	हवाई सुरक्षा महाशाखाको कार्यक्षेत्रमा पुर्न पार्नेमा अन्यथा हुन गएको ।

क्र. स.	सुधारको क्षेत्र	जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	समय सीमा	अपेक्षित नतिजा	मन्त्रालयको जिम्मेवार/सम्पर्क महाशाखा
	<ul style="list-style-type: none"> स्वीकृतिका लागि मन्त्रपरिषद्मा प्रस्ताव पेश नेपाल सरकारबाट स्वीकृति तथा राजपत्रमा प्रकाशन 			२०७३ फाल्गुण २०७३ असार मसान्त		
१.१०	<p>वायुयान खोज तथा उद्धार नियमावली तयार गरी कार्यान्वयनमा ल्याउने ।</p> <ul style="list-style-type: none"> सम्बन्धित निकायको संलग्नतामा ऐनको मस्यौदा तयारी कमिटिको गठन नियमावलीको मस्यौदा तयारी राय प्रतिक्रिया तथा सुझाव संकलन कानून मन्त्रालयको सहमति प्राप्ति स्वीकृतिका लागि मन्त्रपरिषद्मा प्रस्ताव पेश नेपाल सरकारबाट स्वीकृति तथा राजपत्रमा प्रकाशन 	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय	नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण तथा अन्य सम्बद्ध मन्त्रालयहरू	२०७३ जेठ मसान्त २०७२ माघ तेस्रो हप्ता २०७२ फाल्गुण मसान्त २०७२ चैत्र मसान्त २०७३ बैशाख २०७३ जेष्ठ	वायुयान हराएको अवस्थामा खोज तथा उद्धार कार्य सहज तथा सरल र विश्वसनीय हुने ।	हवाई सुरक्षा महाशाखा
२.१	<p>विदेश स्थित कुटनैतिक नियोगहरू तथा गैह्र आवासीय नेपालीहरूको संस्थाहरूसंगको समन्वय र सहकार्यमा विदेशमा पर्यटन प्रवर्धन सम्बन्धी कार्यक्रमहरू संचालन गर्ने ।</p> <ul style="list-style-type: none"> परराष्ट्र मन्त्रालय र यस मन्त्रालयबीच MOU गर्न साथै यस मन्त्रालय, नेपाल पर्यटन बोर्ड र गैर आवासिय नेपालीहरूको संस्थाबीच MOU गर्न मस्यौदा तयारी कार्यदल गठन र मस्यौदा प्राप्त गर्ने MOU उपर सरोकारवालाहरूसँग छलफल गर्ने तथा परिमार्जन गर्ने । MOU गर्ने 	नेपाल पर्यटन बोर्ड कानून महाशाखा पर्यटन विभाग नेपाल पर्यटन बोर्ड	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय	निरन्तर २०७२ माघ १५ २०७२ माघ मसान्त २०७२ फागुन	विदेशमा पर्यटन प्रवर्द्धनका कार्यमा प्रभावकारिता वृद्धि हुने ।	जनशक्ति व्यवस्थापन तथा पर्यटन प्रवर्द्धन महाशाखा

क्र. स.	सुधारको क्षेत्र	जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	समय सीमा	अपेक्षित नतिजा	मन्त्रालयको जिम्मेवार/सम्पर्क महाशाखा
२.२	सार्वजनिक निकाय तथा संगठित क्षेत्र (Corporate Sector) मा कार्यरत कर्मचारीहरूलाई भ्रमण सुविधा (Travel Incentives) उपलब्ध गराई आन्तरिक पर्यटन प्रवर्द्धन गर्न कार्यविधि बनाई लागू गर्ने । <ul style="list-style-type: none"> आन्तरिक पर्यटन प्रवर्द्धन कार्यविधि २०७०, संशोधन कार्यदल गठन गर्ने । प्रारम्भिक मस्यौदा प्राप्त गर्ने । छलफल, परिमार्जन तथा स्वीकृति । 	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय	पर्यटन विभाग	२०७३ वैशाख मसान्तभित्र २०७२ माघ १५ भित्र २०७२ माघ मसान्तसम्म २०७२ चैत्र	आन्तरिक पर्यटन प्रवर्द्धन सम्बन्धी कार्यविधि बनेको हुने ।	जनशक्ति व्यवस्थापन तथा पर्यटन प्रवर्द्धन महाशाखा
२.३	पर्यटन गाउँ (Tourism Village) सम्बन्धी मापदण्ड तथा कार्यविधि तयार गरी लागू गर्ने । <ul style="list-style-type: none"> मापदण्ड तयार गर्न कार्यदल गठन तथा प्रारम्भिक मस्यौदा प्राप्त गर्ने । छलफल, परिमार्जन तथा स्वीकृति । 	पर्यटन विभाग	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय	२०७२ चैत्र मसान्तभित्र २०७२ माघ २०७२ फाल्गुण	पर्यटन गाउँ सम्बन्धी मापदण्ड तथा कार्यविधि बनेको हुने ।	जनशक्ति व्यवस्थापन तथा पर्यटन प्रवर्द्धन महाशाखा
२.४	राष्ट्रिय पर्यटन रणनीतिक कार्ययोजना स्वीकृत गरी लागू गर्ने । <ul style="list-style-type: none"> राष्ट्रिय पर्यटन रणनीतिक कार्ययोजनाको मस्यौला अंग्रेजी र नेपाली भाषामा तयार गर्ने उक्त मस्यौदा कार्य योजना सम्बन्धमा विभिन्न सरोकारवाला निकायको रायका लागि उपलब्ध गराउने । राय प्राप्त भएपछि स्वीकृतिको प्रक्रिया शुरू गर्ने स्वीकृत कार्ययोजना कार्यान्वयन प्रक्रिया शुरू गर्ने । 	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय	सरोकार मन्त्रालय तथा निकायहरू	२०७३ वैशाख मसान्तभित्र २०७२ मार्ग मसान्त २०७२ पौष मसान्त २०७२ माघ मसान्त २०७२ चैत्र मसान्त	पर्यटकहरूको गुणात्मक वृद्धि गरी अर्थतन्त्रमा योगदान दिने ।	योजना तथा मूल्याङ्कन महाशाखा
२.५	ट्रेकिङ ट्रेल निर्माण निर्देशिका तयार गरी कार्यान्वयनमा ल्याउने । <ul style="list-style-type: none"> निर्देशिका मस्यौदा कार्यदल गठन गर्ने । प्रारम्भिक मस्यौदा प्राप्ति गर्ने । छलफल, परिमार्जन तथा स्वीकृति गर्ने । 	पर्यटन विभाग	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय	२०७३ भाद्र मसान्तभित्र ०७२ माघ १५ २०७२ माघ मसान्त २०७२ फाल्गुण	ट्रेकिङ ट्रेल निर्माण सम्बन्धि निर्देशिका तयार भएको हुने ।	जनशक्ति व्यवस्थापन तथा पर्यटन प्रवर्द्धन महाशाखा,

क्र. स.	सुधारको क्षेत्र	जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	समय सीमा	अपेक्षित नतिजा	मन्त्रालयको जिम्मेवार/सम्पर्क महाशाखा
२.६	पर्यटन व्यवसाय सञ्चालन गर्ने सम्पूर्ण व्यवसायीहरूलाई नवीकरणीय उर्जा प्रयोग गर्न आवश्यक सुविधा सहितको मापदण्ड तयार गरी लागू गर्ने । <ul style="list-style-type: none"> नवीकरणीय उर्जा प्रयोग गर्न आवश्यक पर्ने सुविधा र मापदण्ड तयार गर्न कार्यदल निर्माण मस्यौदा मापदण्ड छलफल गरी स्वीकृत गर्ने स्वीकृत मापदण्ड लागू गर्ने । 	पर्यटन विभाग	पर्यटन बोर्ड	२०७२ चैत्र मसान्तभित्र २०७२ माघ १५ गते २०७२ माघ मसान्त २०७२ फाल्गुण देखि	नवीकरणीय उर्जा प्रयोग गर्ने सम्बन्धी मापदण्ड तयार भई कार्यान्वयन भएको हुने	योजना तथा मूल्याङ्कन महाशाखा
२.७	पर्यटकीय क्षेत्रमा आउन सक्ने आकस्मिक विपद् व्यवस्थापनका लागि समन्वय समिति गठन गरी क्रियाशील तुल्याउने । <ul style="list-style-type: none"> आकस्मिक विपद् व्यवस्थापन समन्वय समिति गठन गर्ने । समिति संचालनका लागि कार्यविधि बनाउने । 	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय	पर्यटन विभाग	निरन्तर २०७२ माघ	आकस्मिक विपद् व्यवस्थापनका लागि समन्वय समिति गठन भई क्रियाशील भएको हुने ।	जनशक्ति व्यवस्थापन तथा पर्यटन प्रवर्द्धन महाशाखा,
२.८	प्रत्येक प्रदेशमा प्रादेशिकस्तरको बहुउद्देश्यीय पर्यटक सूचना केन्द्र स्थापना गरी सञ्चालन गर्ने । <ul style="list-style-type: none"> पर्यटक सूचना केन्द्रको सम्भाव्यता अध्ययन गर्ने संभाव्यस्थानहरूको सूचनाकेन्द्र स्थापना गर्ने । 	पर्यटन विभाग	नेपाल पर्यटन बोर्ड	१ वर्षभित्र २०७३ वैशाख भित्र २०७३ पौष भित्र	प्रत्येक प्रदेशमा प्रादेशिकस्तरको बहुउद्देश्यीय पर्यटक सूचना केन्द्र स्थापना भई सञ्चालन भएको हुने ।	जनशक्ति व्यवस्थापन तथा पर्यटन प्रवर्द्धन महाशाखा,
२.९	नेपालका उत्तरी तथा दक्षिणी प्रमुख पर्यटकीय नाकाहरूमा पर्यटन सहयोग केन्द्र (Tourist Facilitation Center) स्थापना गरी सञ्चालन गर्ने । <ul style="list-style-type: none"> पर्यटन सहयोग केन्द्रको सम्भाव्यता अध्ययन गर्ने । संभाव्य स्थानहरूको पर्यटन सहयोग केन्द्र स्थापना गर्ने । 	पर्यटन विभाग	नेपाल पर्यटन बोर्ड	२०७३ पुस मसान्तभित्र २०७३ पौष २०७३ पौष	नेपालका उत्तरी तथा दक्षिणी प्रमुख पर्यटकीय नाकाहरूमा पर्यटन सहयोग केन्द्र स्थापना भई सञ्चालन भएको हुने ।	जनशक्ति व्यवस्थापन तथा पर्यटन प्रवर्द्धन महाशाखा,

क्र. स.	सुधारको क्षेत्र	जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	समय सीमा	अपेक्षित नतिजा	मन्त्रालयको जिम्मेवार/सम्पर्क महाशाखा
२.१०	नेपाल भित्र रहेका प्रमुख मठमन्दिर एवं धार्मिक स्थलहरूको भेटीघाटी व्यवस्थापन गर्न कार्यविधि तयार गरी लागू गर्ने । <ul style="list-style-type: none"> कार्यदल गठन गर्ने । मस्यौदा तयार गर्ने । कार्य विधि तयार गर्ने । 	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय	गुठी संस्थान, मठमन्दिरहरू	२०७३ बैशाख मसान्तभित्र २०७२ माघ महिना २०७२ वैशाख २०७३ जेठ	मठमन्दिरको भेटीघाटी व्यवस्थापन भएको हुने । <ul style="list-style-type: none"> कार्य प्रारम्भ भएको हुने मस्यौदा तयार हुने । कार्यविधि जारी हुने । 	संस्कृति महाशाखा
२.११	नारायणहिटी दरवार संग्रहालयको गुरुयोजना तयार गरी नेपालको प्राचिन कालदेखि गणतन्त्र स्थापना सम्मका सबै विषयवस्तु समेट्ने गरी व्यवस्थित र एकिकृत संग्रहालय निर्माण गर्ने । <ul style="list-style-type: none"> एकिकृत संग्रहालयको अवधारणा तयार गर्ने नारायणहिटी दरवार संग्रहालयको स्थापना/स्तरोन्नती गर्न अध्ययन कार्यदल गठन गर्ने । कार्यदलबाट प्रतिवेदन तयार गरि सम्बन्धित निकायबाट स्वीकृति लिने । एकिकृत संग्रहालय निर्माण प्रारम्भ गर्ने । 	नारायणहिटी दरवार संग्रहालय	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय	२०७३ जेठ मसान्तभित्र २०७२ माघ मसान्तसम्म २०७२ फाल्गुण १५ भित्र २०७२ बैशाख १५ भित्र २०७३ जेठ	नारायणहिटी दरवार संग्रहालयको गुरुयोजना तयार भई एकिकृत संग्रहालय बनाउने प्रक्रिया शुरु भएको हुने ।	संस्कृति महाशाखा
२.१२	विभिन्न संघसंस्था, समुदाय एवम् निकायहरूबाट स्थापना एवम् संचालन भएका संग्रहालयहरूलाई समावेशी सिद्धान्त र सहिष्णुताको मान्यता बमोजिम स्थापना, संचालन एवं व्यवस्थापन गर्न निर्देशिका तयार गर्ने । <ul style="list-style-type: none"> समावेशी सिद्धान्त र सहिष्णुताको मान्यता बमोजिम संग्रहालय स्थापनाको अवधारणा तयार गर्ने । निर्देशिका तर्जुमा कार्यदल गठन गर्ने । कार्यदलबाट निर्देशिका प्रतिवेदन पेश र स्वीकृति गर्ने । निर्देशिका लागू गर्ने । 	पुरातत्व विभाग	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय	२०७३ असार मसान्तभित्र २०७२ माघ १५ भित्र २०७२ माघ मसान्त भित्र २०७२ चैत्र २०७३ श्रावण १ गते	संग्रहालय स्थापना एवम् संचालन प्रक्रिया व्यवस्थित भएको हुने ।	संस्कृति महाशाखा

क्र. स.	सुधारको क्षेत्र	जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	समय सीमा	अपेक्षित नतिजा	मन्त्रालयको जिम्मेवार/सम्पर्क महाशाखा
२.१३	नेपालको बहुजातीय, बहुभाषिक, बहुधार्मिक, बहुसांस्कृतिक तथा भौगोलिक विविधतायुक्त विशेषतालाई सम्बोधन गर्ने गरी काठमाण्डौ उपत्यका भित्र "राष्ट्रिय सांस्कृतिक संग्रहालय" स्थापना गर्ने कार्य प्रारम्भ गर्ने । <ul style="list-style-type: none"> राष्ट्रिय सांस्कृतिक संग्रहालय स्थापनाको अवधारणा तयार गर्ने । राष्ट्रिय सांस्कृतिक संग्रहालयको स्थापना गर्न अध्ययन कार्यदल गठन गर्ने । कार्यदलबाट प्रतिवेदन तयार गरि सम्बन्धित निकायबाट स्वीकृति लिने । राष्ट्रिय सांस्कृतिक संग्रहालय निर्माण प्रारम्भ गर्ने 	पुरातत्व विभाग	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय	२०७३ असार मसान्तभित्र २०७२ माघ १५ भित्र २०७२ माघ मसान्त भित्र २०७२ चैत्र मसान्त भित्र २०७३ श्रावण १ गते	काठमाण्डौ उपत्यका भित्र बहुजातीय, बहुभाषिक, बहुधार्मिक, बहुसांस्कृतिक तथा भौगोलिक विविधतायुक्त विशेषता भएको राष्ट्रिय सांस्कृतिक संग्रहालय स्थापना गर्न प्रारम्भिक कार्यको शुरुवात भएको हुने ।	संस्कृति महाशाखा
२.१४	राष्ट्रिय संस्कृति नीति २०६७ मा उल्लेख भए बमोजिम अभौतिक सांस्कृतिक परिषद् गठन गर्ने । <ul style="list-style-type: none"> कार्यदल गठन हुने । अभौतिक सांस्कृतिक परिषदको मस्यौदा तयार गर्ने । अभौतिक सांस्कृतिक परिषदको गठन गर्ने 	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय	३ वटा प्रज्ञाप्रतिष्ठान लगायत अन्य विज्ञहरू	२०७३ बैशाख मसान्तभित्र २०७२ माघ महिना २०७२ चैत्र महिना २०७२ वैशाख महिना	अभौतिक सांस्कृतिक परिषद् गठन भै अमूर्त संस्कृतिको संरक्षण एवम् व्यवस्थापनमा सहयोग पुगेको हुने <ul style="list-style-type: none"> कार्य प्रारम्भ हुने । मस्यौदा तयार भई मन्त्रालयमा पेश भएको हुने । परिषदको गठन हुने । 	संस्कृति महाशाखा
१५	प्रमुख धार्मिक तथा पुरातात्विक स्थलहरूमा नेपाली भाषा, स्थानीय भाषा र संस्कृत भाषामा समय व्यवस्थापन गरी भक्ति संगीत प्रशारण गर्ने गराउने । <ul style="list-style-type: none"> प्रशारण गर्ने गराउने 	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय	विभिन्न निकाय	२०७२ चैत्र मसान्तभित्र २०७२ मंसिर	प्रमुख धार्मिक तथा पुरातात्विक स्थलहरूमा भक्ति संगीत प्रशारण भएको हुने । प्रमुख धार्मिक तथा पुरातात्विक स्थलहरूमा भक्ति संगीत प्रशारणको शुभारम्भ भईसकेको ।	संस्कृति महाशाखा संस्कृति महाशाखा

क्र. स.	सुधारको क्षेत्र	जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	समय सीमा	अपेक्षित नतिजा	मन्त्रालयको जिम्मेवार/सम्पर्क महाशाखा
२.१६	(क) हवाई उद्योग व्यवस्थापन नियमावली जारी गर्ने <ul style="list-style-type: none"> हवाई उद्योग व्यवस्थापन नियमावली तर्जुमा कार्यदल गठन गर्ने । हवाई उद्योग व्यवस्थापन नियमावलीको मस्यौदा तयार गर्ने । हवाई उद्योग व्यवस्थापन नियमावली जारी गर्ने । 	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय	प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रीपरिषद्को कार्यालय	२०७३ बैशाख मसान्तभित्र २०७२ माघ मसान्त २०७२ चैत्र मसान्त २०७३ बैशाख मसान्त	नागरिक उड्डयन प्रक्रिया सम्बन्धमा सरलता आउने । नियमावलीको मस्यौदा कार्य प्रारम्भ भएको हुने । नियमावलीको मस्यौदा तयार भई मन्त्रालयमा पेश भएको हुने । नियमावली जारी भएको हुने	हवाई उद्योग व्यवस्थापन महाशाखा
	(ख) नागरिक उड्डयन सुरक्षा नियमावली जारी गर्ने । <ul style="list-style-type: none"> कानून मन्त्रालयको सहमति बमोजिम मस्यौदाको अन्तिम प्रारूप तथा प्रस्ताव तयार मन्त्रपरिषदमा स्वीकृतिका लागि प्रस्ताव पेश नेपाल सरकारबाट स्वीकृति तथा राजपत्रमा प्रकाशन 	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय	नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रीपरिषद्को कार्यालय	२०७३ बैशाख मसान्त २०७२ फाल्गुण पहिलो हप्ता २०७२ चैत्र चौथो हप्ता २०७३ बैशाख मसान्त	नागरिक उड्डयन सुरक्षा नियमावलि जारी भएको हुने	हवाई सुरक्षा महाशाखा
२.१७	अन्तर्राष्ट्रिय तथा आन्तरिक विमानस्थलहरूमा यात्रुहरूलाई उपलब्ध हुनु पर्ने न्युनतम सुविधाको सूचकसहित वर्गीकरण गर्ने र प्रत्येक विमानस्थल संचालनको लागि न्युनतम मापदण्ड तोकी कार्यान्वयन गर्ने । <ul style="list-style-type: none"> अन्तर्राष्ट्रिय, क्षेत्रीय (हव) र अन्य विमानस्थलहरू (सामाजिक, पर्यटकीय आदि) को वर्गीकरणका लागि सूचक तयार गर्न कार्यदल गठन कार्यदलमार्फत सूचक तयारी छलफल, राय सुझाव संकलन तथा सूचक परिमार्जन वर्गीकरण र कार्यान्वयन 	नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय	२०७२ चैत्रमसान्तभित्र २०७२ माघ चौथो हप्ता २०७२ फाल्गुण पहिलो हप्ता २०७२ फाल्गुण मसान्त २०७२ चैत्र मसान्त	विमानस्थलहरूले प्रदान गर्ने सेवा सुविधाको गुणस्तरमा सुधार हुनेतथा विमानस्थलहरूको न्युनतम संचालन मापदण्डमा एकरूपता आउने ।	हवाई सुरक्षा महाशाखा

क्र. स.	सुधारको क्षेत्र	जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	समय सीमा	अपेक्षित नतिजा	मन्त्रालयको जिम्मेवार/सम्पर्क महाशाखा
२.१८	हेलिकप्टर लगायतका चार्टर उडान गर्ने वायुसेवा कम्पनीको हवाई भाडा निर्धारण गरी कार्यान्वयनमा ल्याउने । <ul style="list-style-type: none"> • चार्टर उडानको भाडा निर्धारण गर्न गठित समितिले आफ्नो प्रतिवेदन मन्त्रालय समक्ष पेश गर्ने । • चार्टर उडानको भाडा निर्धारण गरी कार्यान्वयनमा ल्याउने । 	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय	नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण	२०७२ फागुन मसान्त भित्र २०७२ माघ मसान्त २०७२ फागुन मसान्त	हवाई भाडामा एकरूपता आई यान्त्रुहरूलाई सहूलियत तथा सहज हुने ।	हवाई उद्योग व्यवस्थापन महाशाखा
२.१९	दुर्गम क्षेत्र हवाई सेवा कोषलाई प्रभावकारी रूपमा संचालन गर्न मापदण्ड तयार गरी लागू गर्ने । <ul style="list-style-type: none"> • दुर्गम क्षेत्र हवाई सेवा कोषलाई प्रभावकारी रूपमा संचालन गर्न मापदण्ड बनाउन अध्ययन तथा सुझाव समिति गठन गर्ने । • दुर्गम क्षेत्र हवाई सेवा कोषलाई प्रभावकारी रूपमा संचालन गर्न मापदण्ड तयार हुने । • अध्ययन तथा सुझाव समितिले तयार गरेको मस्यौदा मापदण्ड लागू भएको हुने । 	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय	नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण	२०७२ चैत्र मसान्तभित्र २०७२ माघ मसान्त २०७२ चैत्र १५ २०७२ चैत्र मसान्त	दुर्गम क्षेत्रका जनतालाई हवाई सेवामा सुलभ एवम् सहज पहुँच पुग्ने ।	हवाई उद्योग व्यवस्थापन महाशाखा
२.२०	नेपालका क्षेत्रीय विमानस्थलहरूबाट अन्तरक्षेत्रीय उडान प्रारम्भ गर्ने । <ul style="list-style-type: none"> • वायुसेवा कम्पनीलाई अन्तर क्षेत्रीय उडानको लागि Market study गरि पेश गर्न लगाउने • Market study प्राप्त भए पश्चात ३ वायुसेवा कम्पनीलाई औचित्यको आधारमा उडान गर्न लगाउने । 	नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय	२०७३ असार मसान्तभित्र २०७२ चैत्र मसान्त २०७३ असार मसान्तसम्म	नेपालमा अन्तरक्षेत्रीय हवाई सेवा सञ्चालन भएको हुने । विराटनगर-पोखरा, पोखरा-भैरहवा उडानको Market study प्राप्त हुने । नेपालका वायुसेवा कम्पनीहरूले विराटनगर-पोखरा तथा पोखरा-भैरहवा सेक्टर उडान गरेको हुने ।	हवाई उद्योग व्यवस्थापन महाशाखा
२.२१	हवाई सेवा सम्झौता गर्ने रणनीतिक आधार तयार गरी कार्यान्वयनमा ल्याउने । <ul style="list-style-type: none"> • हवाई सेवा सम्झौता गर्न रणनीति आधार 	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन	नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण	२०७२ चैत्र मसान्तभित्र २०७२ माघ मसान्त २०७३ जेष्ठ मसान्त	हवाई सेवा सम्झौता गर्ने आधारहरू स्पष्ट भएको हुने ।	हवाई उद्योग व्यवस्थापन

क्र. स.	सुधारको क्षेत्र	जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	समय सीमा	अपेक्षित नतिजा	मन्त्रालयको जिम्मेवार/सम्पर्क महाशाखा
	तयार गर्न एक सुझाव कार्यदल गठन गर्ने <ul style="list-style-type: none"> हवाई सेवा सम्झौता गर्न रणनीति आधार तयार भई कार्यान्वयनमा आउने । 	मन्त्रालय				महाशाखा
२.२२	(क) ICAO तथा अन्य उड्डयन सम्बद्ध अन्तर्राष्ट्रिय निकायहरुबाट प्रतिपादित र नेपाल पक्ष भएका सन्धि सम्झौता बमोजिम नेपालले गर्नुपर्ने कार्यको कार्य योजना तयार गर्ने ।	नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय	२०७२ चैत्रमसान्तभित्र	कार्ययोजना तयार भएको हुने ।	हवाई उद्योग व्यवस्थापन /हवाई सुरक्षा महाशाखा
	(ख) Capetown convention, 2001 र Montreal Convention, 1999 मा सम्मिलन हुनका लागी प्रकृया अगाडी बढाउने । <ul style="list-style-type: none"> Cape Town Convention २००१/ Montreal Convention १९९९ Ratification गरी आवश्यक ऐन मस्यौदाका लागि गठित कार्यदलले दुवै Convention Ratification आधार तयार पारी मन्त्रालयमा पेश गर्ने । Cape Town Convention २००१/ Montreal Convention को लागि ऐन मस्यौदा तयार गर्ने Cape Town Convention २००१/ Montreal Convention का लागि ऐन लागु गर्ने 	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय	नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण	२०७३ फाल्गुण मसान्तभित्र २०७३ बैशाख मसान्त २०७३ भाद्र २०७३ माघ मसान्त	Aircraft Financing को लागि सहज हुने । यात्रु वीमा भुक्तानीमा वृद्धि हुने	हवाई उद्योग व्यवस्थापन/हवाई सुरक्षा महाशाखा
२.२३	नेपाललाई युरोपियन युनियनको प्रतिबन्धित सेफिट लिष्ट र ICAO को Significant Safety Concern (SSC) लिष्टबाट सन् २०१६ भित्र हटाउने । <ul style="list-style-type: none"> नेपाल नागरिक उड्डयन मार्फत आवश्यक तयारी ICVM का लागि प्राधिकरणबाट ICAO लाई अनुरोध 	नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय	२०७३ असार मसान्तभित्र २०७२ फाल्गुण २०७२ फाल्गुण मसान्त	नेपाललाई युरोपियन युनियनको प्रतिबन्धित सेफिट लिष्ट र ICAO को SSC लिष्टबाट हटाउन सहयोग पुग्ने ।	हवाई सुरक्षा महाशाखा

क्र. स.	सुधारको क्षेत्र	जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	समय सीमा	अपेक्षित नतिजा	मन्त्रालयको जिम्मेवार/सम्पर्क महाशाखा
	<ul style="list-style-type: none"> ICAO Audit Team बाट कार्य सम्पादन तथा रिपोर्टिङ्ग रिपोर्टका आधारमा ICAO को SSC List बाट हटाउने युरोपियन युनियनको सेफिट लिष्टबाट हटाउने 			२०७३ असार १ श्रावण २०७३ कार्तिक मसान्त २०७३ पौष मसान्त		
२.२४	देशभित्र भएका र विदेशबाट आउने वायुयानहरूको मर्मत संभारको लागि ह्याङ्गर निर्माण तथा MRO स्थापना गर्न अध्ययन गरी कार्य अघि बढाउने । <ul style="list-style-type: none"> अध्ययन टोली गठन अध्ययन टोलीको मस्यौदा प्रतिवेदन पेश छलफल तथा राय सुझाव संकलन र प्रतिवेदन प्रस्तुत कार्यान्वयन आरम्भ 	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय	नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण	२०७३ असार मसान्तभित्र २०७३ फाल्गुण २०७३ वैशाख २०७३ असार पहिलो हप्ता २०७३ असार मसान्त	अन्तर्राष्ट्रियस्तरको ह्याङ्गर निर्माण गर्ने प्रकृया शुरु भएको हुने ।	हवाई सुरक्षा महाशाखा
२.२५	यात्रुहरूको बढी आवत जावत हुने ५ वटा विमानस्थलहरूमा स्थान विशेषको महत्व झल्काउने घरेलु उद्योगबाट उत्पादित वस्तुहरूको प्रचार प्रसार विक्री वितरण त्यसमा पर्यटकहरूको सहज पहुच पुऱ्याउन विक्री कक्ष स्थापना गर्ने । <ul style="list-style-type: none"> उपयुक्त स्थल उपलब्ध गराउने । 	नेपाल पर्यटन बोर्ड	नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण	२०७४ असार मसान्तभित्र २०७३ असार मसान्तभित्र	देशका ५ वटा विमानस्थलमा स्थानीयतहमा उत्पादन भएका वस्तुहरूको विक्री कक्ष स्थापना भएको हुने ।	जनशक्ति व्यवस्थापन तथा पर्यटन प्रवर्द्धन महाशाखा
२.२६	अन्तर्राष्ट्रिय उडान सेवा विस्तार तथा विदेशी वायुसेवा कम्पनीहरूसँग प्रतिस्पर्धा गर्न तथा आन्तरिक उडानलाई थप व्यवस्थित र प्रभावकारी बनाउन नेपाल वायुसेवा निगमले आवश्यकता अनुसार विमानहरू खरिद गरी सञ्चालनमा ल्याउने । <ul style="list-style-type: none"> व्यापारिक योजना बनाउने । बोलपत्र आव्हान गर्ने । सम्झौता गर्ने । विमान खरिद गर्ने । 	नेपाल वायु सेवा निगम	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय	२०७३ असार मसान्तभित्र २०७३ माघ मसान्त सम्म २०७४ आषाढ मसान्त सम्म	राष्ट्रिय ध्वजावाहकको सेवा विस्तार भई आन्तरिक तथा वाह्य उडानहरू व्यवस्थित तथा भरपर्दो भएको हुने ।	हवाई उद्योग व्यवस्थापन महाशाखा

क्र. स.	सुधारको क्षेत्र	जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	समय सीमा	अपेक्षित नतिजा	मन्त्रालयको जिम्मेवार/सम्पर्क महाशाखा
२.२७	नेपाल वायुसेवा निगमको संगठन संरचना, कार्य प्रणाली र जनशक्ति व्यवस्थालाई प्रतिस्पर्धी, सामयिक, नतिजामूखी, उत्तरदायी र थप जिम्मेवार बनाउन संगठन संरचना तयार गरी लागू गर्ने ।	नेपाल वायु सेवा निगम	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय	२०७३ असार मसान्तभित्र	नेपाल वायुसेवा निगमको जनशक्ति अझ बढी प्रतिस्पर्धी, नतिजामूखी, उत्तरदायी र जिम्मेवार भई कार्य गरेको हुने ।	हवाई उद्योग व्यवस्थापन महाशाखा
२.२८	नेपालका हिमशिखरहरूको Electronic Profile तयार गरी Web site मा राख्ने । • हिमशिखरहरूको Electronic Profile तयार गर्न कार्यदल गठन गर्ने • Profile तयार गर्ने • Profile लाई website मा upload गर्ने	पर्यटन विभाग	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय	१ वर्षभित्र २०७२ माघ मसान्त २०७३ असार मसान्त २०७३ भाद्र मसान्त	नेपालका हिमशिखरहरूको Electronic Profile तयार भई Web site मा राखेको हुने ।	योजना तथा मूल्याङ्कन महाशाखा
२.२९	पर्यटकहरूलाई पदयात्रा अनुमति र पर्वतारोहणको अनुमति दिने व्यवस्थालाई एकद्वार प्रणाली अन्तर्गत पर्यटन विभागले गर्ने गरी आवश्यक व्यवस्था गर्ने कार्यविधि तर्जुमा गरी कार्यान्वयनमा ल्याउने ।	पर्यटन विभाग	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय, गृह मन्त्रालय	२०७२ चैत्र मसान्तभित्र २०७२ फागुन मसान्तभित्र	पर्यटकहरूको लागि पदयात्रा अनुमति र पर्वतारोहणको अनुमति पर्यटन विभागले दिने व्यवस्था भएको हुने	जनशक्ति व्यवस्थापन तथा पर्यटन प्रवर्द्धन महाशाखा
२.३०	पर्यटन सेवालालाई उद्योगको रूपमा स्थापित गरी सहूलियत ऋणको व्यवस्था र लिई रहेका ऋणको पुनर्तालिकीकरण गर्न आवश्यक प्रक्रिया प्रारम्भ गर्ने • अनुरोध संकलन गर्ने । • अर्थमन्त्रालयलाई सिफारिश गर्ने ।	पर्यटन विभाग	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय, अर्थ मन्त्रालय	२०७२ माघ मसान्तभित्र २०७२ चैत्र मसान्तभित्र	पर्यटन सेवा उद्यागलाई सहूलियत ऋणको व्यवस्था र लिई रहेका ऋणको पुनर्तालिकीकरण गर्न आवश्यक प्रक्रिया प्रारम्भ भएको हुने ।	जनशक्ति व्यवस्थापन तथा पर्यटन प्रवर्द्धन महाशाखा
२.३१	पर्यटक सवारी साधनको व्यवस्थित, निर्वाध र तोकिएको प्रयोजनमा सञ्चालन गर्न गराउन आवश्यक कार्यविधि स्वीकृत गरी लागू गर्ने । • कार्यविधि तर्जुमा कार्यदल गठन गर्ने । • प्रारम्भिक प्रतिवेदन प्राप्ति तथा सरोकारवालासँग छलफल गर्ने ।	पर्यटन विभाग	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय	२०७२ फागुन मसान्तभित्र २०७२ माघ १५ २०७२ माघ मसान्त	पर्यटक सवारी साधन सञ्चालन सम्बन्धमा आवश्यक कार्यविधि स्वीकृत भई लागू भएको हुने ।	जनशक्ति व्यवस्थापन तथा पर्यटन प्रवर्द्धन महाशाखा

क्र. स.	सुधारको क्षेत्र	जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	समय सीमा	अपेक्षित नतिजा	मन्त्रालयको जिम्मेवार/सम्पर्क महाशाखा
	<ul style="list-style-type: none"> स्वीकृति तथा कार्यान्वयन गर्ने । 			२०७२ फाल्गुण मसान्त		
२.३२	<p>मातहत निकायहरूमा कार्यसम्पादन करार गर्ने/गराउने र सो आधारमा वार्षिक मूल्याङ्कन कार्य प्रारम्भ गर्ने ।</p> <ul style="list-style-type: none"> मातहतका निकायका प्रमुखहरूसँग कार्य सम्पादन सम्झौता गराउने । कार्य सम्पादन सम्झौताका आधारमा वार्षिक मूल्याङ्कन कार्य विधि/प्रणाली तयार गर्ने । 	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय		२०७२ चैत्र मसान्तभित्र २०७२ माघ २०७२ चैत्र	कार्यसम्पादन करार कार्यान्वयन हुने ।	योजना तथा मूल्याङ्कन महाशाखा
२.३३	<p>बेरुजु फछ्यौट अभियानलाई प्राथमिकताका साथ संचालन गरी अन्तर्गतका निकायको हाल कायम बेरुजुको कम्तिमा ६० प्रतिशत फछ्यौट गर्ने गराउने</p> <ul style="list-style-type: none"> बेरुजु फछ्यौट कार्यदल गठन गर्ने बेरुजु फछ्यौटका अन्तर्गतका निकायमा छलफल गर्ने बेरुजु सम्परीक्षणका लागि पेश गर्ने 	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय	अन्तर्गत निकायहरू	निरन्तर २०७२ माघ २०७२ फाल्गुण निरन्तर	बेरुजु फछ्यौट भएको हुने ।	जनशक्ति व्यवस्थापन तथा पर्यटन प्रवर्द्धन महाशाखा
२.३४	<p>कर्मचारीहरूको सरुवा तथा वैदेशिक भ्रमणको मापदण्ड बनाई कार्यान्वयन गर्ने ।</p> <ul style="list-style-type: none"> कर्मचारीहरूको सरुवा तथा वैदेशिक भ्रमणको मापदण्ड तयारी कार्यदल गठन गर्ने । मापदण्ड तर्जुमा, स्वीकृति तथा कार्यान्वयन गर्ने । 	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय		निरन्तर २०७२ माघ मसान्तसम्म २०७२ फाल्गुण मसान्तसम्म	मापदण्ड निर्धारण गरि कार्यान्वयन भएको हुने ।	जनशक्ति व्यवस्थापन तथा पर्यटन प्रवर्द्धन महाशाखा

क्र. स.	सुधारको क्षेत्र	जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	समय सीमा	अपेक्षित नतिजा	मन्त्रालयको जिम्मेवार/सम्पर्क महाशाखा
३.१	मन्त्रालय, विभाग तथा नेपाल पर्यटन बोर्डबाट संचालन हुने आयोजनाहरूको बर्गिकरण र मापदण्ड निर्धारण गरी स्थानीय स्तरबाट संचालन गर्न सकिने र उपयुक्त हुने आयोजना तथा कार्यक्रमहरू स्थानीय निकायमा निक्षेपण गर्ने । <ul style="list-style-type: none"> मापदण्ड (मस्यौदा) तयार गर्ने । मापदण्ड सम्बन्धमा छलफल गरी अन्तिम मस्यौदा तयार गर्ने । मापदण्ड स्वीकृतीका लागि पेश गर्ने । मापदण्ड अनुसार आगामी आ.व.को कार्यक्रम छनौट गर्ने । 	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय	पर्यटन विभाग तथा नेपाल पर्यटन बोर्ड	२०७२ माघ मसान्तभित्र २०७२ माघ १५ गतेभित्र २०७२ माघ २० गते २०७२ माघ मसान्त २०७२ फाल्गुण मसान्त	आयोजनाहरूको बर्गिकरण, मापदण्ड निर्धारण तथा निक्षेपण भएको हुने ।	योजना तथा मूल्याङ्कन महाशाखा
३.२	पर्यटकको आवगमन, पर्यटन गन्तव्यस्थलको रूपमा विकास गर्न सकिने संभावना तथा पर्यटकीय गतिविधि हुने स्थानहरू तोकी ठूला पर्यटन पूर्वाधारको विकास प्रारम्भ गर्ने । <ul style="list-style-type: none"> पर्यटकीय सम्भावना भएका स्थानहरूको अध्ययन सर्वेक्षणको गर्ने । पर्यटकीय सम्भावना स्थानमा पर्यटकीय पूर्वाधारको विकास गर्न खाका तयार गर्ने । आगामी आ.व. देखि प्राथमिकतामा आधारमा कार्यान्वयन गर्न समावेश गर्दै जाने । 	पर्यटन विभाग	पर्यटन कार्यालयहरू तथा पर्यटन प्रवर्द्धन समितिहरू	२०७३ असार मसान्तभित्र	ठूला पर्यटन पूर्वाधारको विकास प्रारम्भ भएको हुने	जनशक्ति व्यवस्थापन तथा पर्यटन प्रवर्द्धन महाशाखा
३.३	नेपालमा आउने पर्यटकको बसाई लामो गराउन स्थानीय निकाय, संघ संस्था तथा निजी क्षेत्रलाई विभिन्न किसिमका Recreation Event/Activities भएको Holiday Package संचालन गर्न प्रोत्साहन गर्ने । <ul style="list-style-type: none"> Holiday Package बनाई प्रोत्साहन गर्ने गराउने 	पर्यटन विभाग	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय	निरन्तर	पर्यटकहरूको बसाई लामो गराउन विभिन्न किसिमका Holiday Package हरू संचालन भएको हुने ।	जनशक्ति व्यवस्थापन तथा पर्यटन प्रवर्द्धन महाशाखा

क्र. स.	सुधारको क्षेत्र	जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	समय सीमा	अपेक्षित नतिजा	मन्त्रालयको जिम्मेवार/सम्पर्क महाशाखा
३.४	विश्व सम्पदास्थल, पुरातात्विक स्थल र पर्यटकीय स्थलहरू गरी विभिन्न १५ स्थानहरूमा सौर्य बत्ती जडानका लागि विस्तृत संभाव्यता अध्ययन सम्पन्न गरी सौर्य बत्ती जडान गर्ने । <ul style="list-style-type: none"> १५ वटा महत्वपूर्ण स्थानको छनोट गर्ने । सौर्य बत्तीका लागि सर्वेक्षण गर्ने । सौर्य बत्ती जडान गर्न कार्यक्रममा समावेश गरी कार्यान्वयन गर्ने । 	पर्यटन विभाग	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय	२०७३ असार मसान्तभित्र	विश्व सम्पदास्थल, पुरातात्विक स्थल र पर्यटकीय स्थलहरू गरी १५ स्थानहरूमा सौर्य बत्ती जडान भएको हुने ।	योजना तथा मूल्याङ्कन महाशाखा
३.५	पशुपति क्षेत्रलाई प्रमुख अन्तर्राष्ट्रिय धार्मिक पर्यटकीय स्थलको रूपमा विकास गर्न मौजुदा गुरुयोजनाको पुनरावलोकन गरी पूर्वाधार विकास सहितका आवश्यक कार्यहरू प्रारम्भ गर्ने । <ul style="list-style-type: none"> विद्यमान गुरुयोजनाको कार्यान्वयन स्थिति र परिमार्जन गर्न खाका तयार गरि कार्यदल गठन गर्ने कार्यदलको प्रतिवेदन तयारी गर्ने । पूर्वाधार विकास सहितका महत्वपूर्ण कार्यहरूको विकास तयार गरी प्राथमिकता तोक्ने । प्राथमिकता क्रममा रहेका कार्यक्रम आगामी आ.व. मा समावेश गरी कार्यान्वयन शुरु गर्ने । 	पशुपति क्षेत्र विकास कोष	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय	२०७३ असार मसान्तभित्र २०७२ माघ मसान्त २०७२ चैत्र मसान्त २०७३ असार मसान्त	पशुपति क्षेत्रको विकासको गुरुयोजना पुनरावलोकन भई पूर्वाधार विकासका कार्यहरू अघि बढेको हुने ।	योजना तथा मूल्याङ्कन महाशाखा
३.६	लुम्बिनी क्षेत्रको विकासका लागि स्वीकृत गुरुयोजनाका बाँकी कार्यहरू प्रारम्भ गर्ने । <ul style="list-style-type: none"> गुरुयोजना कार्यान्वयनको अद्यावधि स्थितिका बारेमा प्रतिवेदन तयार गर्ने । गुरुयोजनाका बाँकी कार्य गर्न प्राथमिकता निर्धारण प्राथमिकता अनुसार आगामी आ.व. को बजेट तथा कार्यक्रममा समावेश गर्ने । 	लुम्बिनी विकास कोष	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय	२०७२ चैत्र मसान्तभित्र २०७२ माघ १५ २०७२ माघ मसान्त २०७२ फाल्गुण	लुम्बिनी क्षेत्रको विकासका लागि स्वीकृत गुरुयोजना अनुसारका बाँकी कार्यहरू सम्पन्न भएको हुने ।	योजना तथा मूल्याङ्कन महाशाखा

क्र. स.	सुधारको क्षेत्र	जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	समय सीमा	अपेक्षित नतिजा	मन्त्रालयको जिम्मेवार/सम्पर्क महाशाखा
३.७	लुम्बिनी क्षेत्रको पर्यटन विकासका लागि लुम्बिनी पर्यटन गुरु योजनाको कार्यान्वयन प्रारम्भ गर्ने । <ul style="list-style-type: none"> गुरुयोजनाको कार्ययोजना तयार गर्न कार्य टोली गठन कार्य टोलीबाट प्रतिवेदन तयारी कार्य योजनाका कार्यहरू आगामी आ.व. को बजेट तथा कार्यक्रममा समावेश । 	लुम्बिनी विकास कोष	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय	२०७२ चैत्र मसान्तभित्र २०७२ माघ १५ २०७२ माघ मसान्त २०७२ फाल्गुण	लुम्बिनी क्षेत्रको पर्यटन विकासका कार्यहरू प्रारम्भ भएको हुने ।	योजना तथा मूल्याङ्कन महाशाखा
३.८	मध्य पहाडी लोकमार्ग, उत्तर दक्षिण लोकमार्गसंग अन्तरसम्बन्ध हुने गरी नयाँ ट्रेकिंग ट्रेल निर्माण गर्ने <ul style="list-style-type: none"> सम्भाव्यता अध्ययन गर्न कार्य टोली गठन । प्रतिवेदन प्रस्तुत, सर्वेक्षण, लागत अनुमान । आगामी आ.व. को बजेट तथा कार्यक्रममा समावेश कार्यक्रम कार्यान्वयन । 	पर्यटन विभाग	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय	आगामी २ वर्ष भित्र २०७२ माघ २०७२ फाल्गुण २०७२ चैत्र मसान्त	नयाँ ट्रेकिंग ट्रेलहरू निर्माण भएको हुने ।	योजना तथा मूल्याङ्कन महाशाखा
३.९	नेपालको पूर्व ताप्लेजुङ्देखि पश्चिमको दार्चुलासम्म उच्च पहाडी हिमाली क्षेत्र भएर जाने ग्रेट हिमालयन ट्रेलको पूर्वाधार विकास गर्ने । <ul style="list-style-type: none"> अद्यावधि स्थितिको अध्ययन गर्न कार्य टोली गठन सरोकारवालासँग छलफल, प्रतिवेदन तयारी । गर्नुपर्ने कार्यको प्राथमिकिकरण । आगामी आ.व.को कार्यक्रममा समावेश गर्ने । 	पर्यटन विभाग	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय	आगामी २ वर्ष भित्र २०७२ माघ २०७२ फाल्गुण २०७२ चैत्र	ग्रेट हिमालयन ट्रेलको पूर्वाधार विकास भएको हुने ।	योजना तथा मूल्याङ्कन महाशाखा
३.१०	काठमाडौं, पोखरा र चितवनमा पर्यटकीय बसपार्क निर्माण गर्ने । <ul style="list-style-type: none"> सम्भाव्यता अध्ययन, सरोकारवालासँग छलफल । प्रतिवेदन तयारी, स्वीकृति । आगामी आ.व. को कार्यक्रममा समावेश गर्न अन्तर निकाय समन्वय । 	पर्यटन विभाग	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय	२०७४ असार मसान्तभित्र २०७२ माघ २०७२ फाल्गुण २०७२ चैत्र मसान्त	काठमाडौं, पोखरा र चितवनमा पर्यटकीय बसपार्क निर्माण भई सञ्चालनमा आएको हुने ।	योजना तथा मूल्याङ्कन महाशाखा

क्र. स.	सुधारको क्षेत्र	जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	समय सीमा	अपेक्षित नतिजा	मन्त्रालयको जिम्मेवार/सम्पर्क महाशाखा
३.११	सार्वजनिक निजी साझेदारीको अवधारणा बमोजिम पूर्व पश्चिम लोकमार्ग र अन्य छानिएका ३ वटा पर्यटन गन्तव्यस्थल जान प्रयोग हुने लोकमार्गहरूको उपयुक्त र पायक पर्ने स्थलमा यात्रु तथा पर्यटकहरूलाई लक्षित गरी एकिकृत रूपमा शौचालय, पार्क, भोजनगृह, विश्रामस्थल निर्माण कार्य प्रारम्भ गर्ने । <ul style="list-style-type: none"> स्थल छनौट, अध्ययन गर्न कार्य टोली गठन । सरोकारवालासँग छलफल प्रतिवेदन तयारी । सर्वेक्षण, लागत इष्टिमेट तयारी । आगामी आ.व. को कार्यक्रममा समावेश । 	पर्यटन विभाग	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय	२०७४ असार मसान्तभित्र २०७२ माघ २०७२ फाल्गुण २०७२ चैत्र	लोकमार्गमा आधारभूत सेवा सुविधा भएको हुने ।	योजना तथा मूल्याङ्कन महाशाखा
३.१२	दिगो पर्यटन विकासको लागि मौजुदा पदमार्गहरूको नियमित मर्मत संभार र व्यवस्थापन, नयाँ पदमार्गहरूको निर्माण र पदयात्रा प्रणालीको सुदृढीकरणको संस्थागत व्यवस्था गर्न विकास साझेदारहरूको समेत सहयोगमा नयाँ आयोजना प्रारम्भ गर्ने । <ul style="list-style-type: none"> अध्याविध स्थितिको विवरण तयारी । विकास साझेदारहरूसँग सम्पर्क, छलफल, प्रस्तवना प्रस्तुती । आयोजनाको दस्तावेज तयारी, स्वीकृति । आयोजना प्रारम्भ गर्न सम्झौता, कार्यान्वयन शुरू 	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय	पर्यटन विभाग	२०७३ असार मसान्तभित्र २०७२ माघ १५ २०७२ माघ मसान्त २०७२ फाल्गुण २०७२ चैत्र २०७३ असार	पदयात्रा प्रणालीको सुदृढीकरणको लागि संस्थागत व्यवस्था गर्न विकास साझेदारहरूको समेत सहयोगमा नयाँ आयोजना प्रारम्भ भएको हुने ।	योजना तथा मूल्याङ्कन महाशाखा
३.१३	हिमाली तथा उच्च पहाडी क्षेत्रमा आरोहण तथा पदयात्रामा जाने पर्यटकहरूलाई लक्षित गरी विपद् व्यवस्थापन उद्धार केन्द्रहरू स्थापना गर्ने । <ul style="list-style-type: none"> विपद् व्यवस्थापन उद्धार केन्द्र स्थापना गर्न स्थल छनौट । सर्वेक्षण, लागत अनुमान तयारी, कार्य योजना तयारी, स्वीकृति । आगामी आ.व. को कार्यक्रममा समावेश । 	पर्यटन विभाग	पर्यटन व्यवशायसंग सम्बद्ध नीजि क्षेत्रहरू	२०७४ असार मसान्तभित्र	विपद् व्यवस्थापन उद्धार केन्द्रहरू स्थापना भएको हुने ।	योजना तथा मूल्याङ्कन महाशाखा

क्र. स.	सुधारको क्षेत्र	जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	समय सीमा	अपेक्षित नतिजा	मन्त्रालयको जिम्मेवार/सम्पर्क महाशाखा
३.१४	१०० वर्ष भन्दा पुराना पुरातात्विक क्षेत्रहरूको संरक्षण तथा पुनःनिर्माण गर्ने । • विवरण तयार गर्ने, प्राथमिकता निर्धारण । • लगत इष्टिमेन्ट तयार गर्ने, कार्यक्रम पेश गर्ने । • कार्यान्वयन गर्ने ।	पुरातत्व विभाग	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय	आगामी ३ वर्ष भित्र	१२० वटा पुरातात्विक क्षेत्रहरूको संरक्षण तथा पुनःनिर्माण भएको हुने	संस्कृति महाशाखा
३.१५	त्रिभुवन अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थलको चापलाई व्यवस्थित गर्न काभ्रे धुलिखेलको ठूलीचौरमा नयाँ आन्तरिक विमानस्थल निर्माण गर्न विस्तृत सम्भाव्यता अध्ययन गर्ने ।	नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय	२०७३ असार मसान्तभित्र	त्रिभुवन अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थलको चाप कम भइ उडान व्यवस्थित भएको हुने ।	हवाई सुरक्षा महाशाखा
३.१६	त्रिभुवन अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थलको धावनमार्गको पूर्वी क्षेत्रमा थप १४९ रोपनी जग्गा र त्यसमा निर्माण भएका घरटहरा अधिग्रहणका लागि घर जग्गाको नापी नक्सा लगत लिने कार्य प्रारम्भ गर्ने । • जग्गा अधिग्रहण सम्बन्धी नेपाल सरकारको स्वीकृति • अधिग्रहण सम्बन्धी सार्वजनिक सूचना प्रकाशन • चार किल्ला तोक्री नाप नक्शा, घरको संख्या लगत लिने कार्यारम्भ	नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय	२०७३ असार मसान्तभित्र २०७२ माघ २०७२ फागुन पहिलो हप्ता २०७२ चैत्र मसान्त	त्रिभुवन अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थलको क्षेत्रको विस्तार भएको हुने ।	हवाई सुरक्षा महाशाखा
३.१७	अन्तर्राष्ट्रियस्तरको पाँच तारे होटल निर्माणका लागि त्रिभुवन अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थलको ९२ रोपनी जग्गा लीजमा दिने सम्बन्धी कार्य अघि बढाउने । • अर्थ मन्त्रालयबाट लिज सम्बन्धमा स्वीकृति प्राप्त • नेपाल सरकार म. प. मा लिजमा दिने स्वीकृतिका लागि प्रस्ताव पेश • नेपाल सरकारबाट स्वीकृति प्राप्त • नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरणबाट EOI लगायतका डकुमेन्ट तयार • EOI का लागि सार्वजनिक सूचना प्रकाशन	नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय	२०७२ चैत्र २०७२ पौष २०७२ माघ पहिलो हप्ता २०७२ माघ दोस्रो हप्ता २०७२ फाल्गुण मसान्त २०७२ चैत्र दोस्रो हप्ता	अन्तर्राष्ट्रियस्तरको पाँच तारे होटल निर्माणको प्रक्रिया शुरु भएको हुने ।	हवाई सुरक्षा महाशाखा

क्र. स.	सुधारको क्षेत्र	जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	समय सीमा	अपेक्षित नतिजा	मन्त्रालयको जिम्मेवार/सम्पर्क महाशाखा
३.१८	दोस्रो अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थल निर्माणका लागि जग्गा अधिग्रहण तथा बस्ती पुनर्स्थापना सम्बन्धी कार्य सम्पन्न गरि विमानस्थल निर्माण गर्ने । <ul style="list-style-type: none"> जग्गा अधिग्रहण प्रक्रियाको थालनी । बस्ती पुनर्स्थापना बारे अध्ययन । प्रतिवेदन तयारी, पेश, स्वीकृति । जग्गा व्यवस्थापन कार्य शुरु । 	नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय	२०७४ असार मसान्तभित्र २०७२ फाल्गुण पहिलो हप्ता २०७२ चैत्र २०७३ जेष्ठ २०७३ आषाढ	विमानस्थल निर्माणको आधारभूत संरचना तयार भएको हुने ।	हवाई सुरक्षा महाशाखा
३.१९	गौतमबुद्ध अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थल निर्माण कार्य सम्पन्न गरी संचालन गर्ने । <ul style="list-style-type: none"> सम्झौता बमोजिम कार्यान्वयनमा सुपरीवेक्षण, अनुगमन निरन्तर । उपकरण खरिद प्रक्रिया आरम्भ । उपकरण सम्झौता, कार्यान्वयन । 	नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय	२ वर्षभित्र निरन्तर २०७३ वैशाख	हवाई क्षमतामा विस्तार भई पर्यटकीय गतिविधिमा वृद्धि भएको हुने ।	हवाई सुरक्षा महाशाखा
३.२०	पोखरा क्षेत्रीय अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थल निर्माणको लागि चीन सरकारसँग सम्झौता गरी विमानस्थल निर्माणको कार्य ७५ प्रतिशत सम्पन्न गर्ने । <ul style="list-style-type: none"> पोखरा क्षेत्रीय अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थल निर्माणको लागि चीन सरकारसँग सम्झौता गरी निर्माण कार्य शुरु गर्ने । 	नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय	२ वर्षभित्र २०७२ फागुन मसान्तभित्र	विमानस्थल निर्माणको आधारभूत संरचना तयार भएको हुने । पोखरा क्षेत्रीय अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थल निर्माणको लागि चीन सरकारसँग सम्झौता भई निर्माण कार्य शुरु भएको हुने ।	हवाई सुरक्षा महाशाखा
३.२१	ताप्लेजुङ्ग, भोजपुर, रामेछाप, खानी डाँडा, रारा, जुफाल(डोल्पा) विमानस्थल स्तरोन्नती गर्ने । <ul style="list-style-type: none"> विमानस्थल स्तरोन्नतीका लागि तयारी कार्यहरू (ल.ई. गरी बोलपत्र आव्हान) गर्ने । विमानस्थल कालोपत्रे गर्ने कार्यको ठेक्का सम्झौता गर्ने । विमानस्थल कालोपत्रे गर्ने कार्य सम्पन्न गर्ने 	नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय	२०७३ असार मसान्तभित्र २०७२ माघ दोस्रो हप्ता २०७२ फाल्गुण तेस्रो हप्ता २०७३ असार मसान्तभित्र	विमानस्थल कालोपत्रे सम्पन्न भई सबै मौसममा उडान भएको हुने । विमानस्थलहरू कालोपत्रे गर्ने सम्बन्धी तयारी कार्यहरू भएको हुने विमानस्थलहरू कालोपत्रे गर्ने ठेक्का सम्झौता भएको हुने । विमानस्थलहरू कालोपत्रे भएको हुने	हवाई सुरक्षा महाशाखा

क्र. स.	सुधारको क्षेत्र	जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	समय सीमा	अपेक्षित नतिजा	मन्त्रालयको जिम्मेवार/सम्पर्क महाशाखा
३.२२	राजविराज, लामिडाडा, थामखर्क, डोटी, साफेवगर विमानस्थलको कालोपत्रे कार्य शुरु गर्ने । <ul style="list-style-type: none"> विमानस्थल कालोपत्रे गर्ने सम्बन्धी आवश्यक तयारी कार्यहरू (ल.ई. गरी बोलपत्र आव्हान) गर्ने । विमानस्थल कालोपत्रे गर्ने कार्यको ठेक्का सम्झौता गर्ने । विमानस्थल कालोपत्रे गर्ने कार्यको ठेक्का सम्झौता गर्ने । 	नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय	२०७३ असार मसान्तभित्र २०७२ माघ दोस्रो हप्ता २०७२ फाल्गुण मसान्तभित्र २०७३ असार मसान्तभित्र	विमानस्थल कालोपत्रे कार्य शुरु भएको हुने । विमानस्थलहरू कालोपत्रे गर्ने सम्बन्धी तयारी कार्यहरू भएको हुने विमानस्थलहरू कालोपत्रे गर्ने ठेक्का सम्झौता भएको हुने । विमानस्थलहरू कालोपत्रे भएको हुने	हवाई सुरक्षा महाशाखा
३.२३	धरान, गुदेल, सगरमाथा (जोगीदह), चाल्नेटार विमानस्थलको वातावरणीय प्रभाव मूल्यांकन गरी आर्थिक रूपमा सम्भाव्य देखिएमा विस्तृत सर्भेक्षण गरी निर्माण कार्य शुरु गर्ने । <ul style="list-style-type: none"> धरान, गुदेल, सगरमाथा (जोगीदह), चाल्नेटार विमानस्थलको वातावरणीय प्रभाव मूल्यांकनको लागि परामर्शदाता छनौट सम्बन्धी कार्य गर्ने । धरान, गुदेल, सगरमाथा (जोगीदह), चाल्नेटार विमानस्थलको वातावरणीय प्रभाव मूल्यांकन प्रतिवेदन प्राप्त गर्ने । वातावरणीय प्रभाव मूल्यांकनबाट आर्थिक रूपमा सम्भाव्य देखिएका विमानस्थलहरूको विस्तृत सर्भेक्षण कार्यको लागि परामर्शदाता छनौट गर्ने विमानस्थलहरूको विस्तृत सर्भेक्षण प्रतिवेदन प्राप्त गर्ने । 	नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय	२०७४ असार मसान्तभित्र २०७२ माघ मसान्तभित्र २०७३ असार मसान्तभित्र २०७३ कात्तिक मसान्तभित्र २०७३ चैत्र मसान्तभित्र	वातावरणीय प्रभाव मूल्यांकनबाट सम्भाव्य देखिएका विमानस्थलहरूको विस्तृत सर्भेक्षण गरी निर्माण कार्य शुरु भएको हुने । विमानस्थलहरूको वातावरणीय प्रभाव मूल्यांकनको लागि परामर्शदाता छनौट भएको हुने । विमानस्थलको वातावरणीय प्रभाव मूल्यांकन प्रतिवेदन प्राप्त भएको हुने विमानस्थलहरूको वातावरणीय विस्तृत सर्भेक्षण कार्यको लागि परामर्शदाता छनौट भएको हुने । विमानस्थलको विस्तृत सर्भेक्षण प्रतिवेदन प्राप्त भएको हुने ।	हवाई सुरक्षा महाशाखा
३.२४	फाल्गुनानन्द (इलाम), गुल्मी (रेसुङ्गा) र कालीकोट विमानस्थलको धावनमार्ग निर्माण कार्य सम्पन्न गर्ने । <ul style="list-style-type: none"> फाल्गुनानन्द (इलाम), गुल्मी (रेसुङ्गा) र 	नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय	२०७४ असार मसान्तभित्र २०७२ माघ मसान्तभित्र	धावनमार्ग निर्माण कार्य सम्पन्न भएको हुने ।	हवाई सुरक्षा महाशाखा

क्र. स.	सुधारको क्षेत्र	जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	समय सीमा	अपेक्षित नतिजा	मन्त्रालयको जिम्मेवार/सम्पर्क महाशाखा
	<p>कालीकोट विमानस्थल धावनमार्ग निर्माणको तयारी कार्य (ल.ई. तथा डकुमेण्ट तयारी) हरु गर्ने ।</p> <ul style="list-style-type: none"> फाल्गुनानन्द (इलाम), गुल्मी (रेसुङ्गा) र कालीकोट विमानस्थल निर्माणको सम्झौता भई निर्माण कार्य शुरु गर्ने । 			२०७३ असार मसान्तभित्र	<p>विमानस्थलहरुको धावनमार्ग निर्माण कार्यको तयारी कार्य (ल.ई. तथा डकुमेण्ट तयारी) हरु तयार भएको हुने ।</p> <p>विमानस्थल निर्माणको सम्झौता भई निर्माण कार्य शुरु भएको हुने ।</p>	
३.२५	<p>सुर्खेतमा क्षेत्रिय विमानस्थलको प्रारम्भिक सम्भाव्य अध्ययन कार्य सम्पन्न गर्ने ।</p> <ul style="list-style-type: none"> सुर्खेतमा क्षेत्रिय विमानस्थलको प्रारम्भिक सम्भाव्य अध्ययन कार्यको लागि परामर्शदाता छनौट गरी सम्झौता गर्ने । 	नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय	<p>२०७३ वैशाख मसान्तभित्र</p> <p>२०७२ फाल्गुण मसान्तभित्र</p>	<p>प्रारम्भिक सम्भाव्य अध्ययन कार्य सम्पन्न भएको हुने ।</p> <p>प्रारम्भिक सम्भाव्य अध्ययन कार्य गर्ने परामर्शदाता छनौट भई सम्झौता भएको हुने</p>	हवाई सुरक्षा महाशाखा
३.२६	<p>प्रत्येक प्रदेशमा एक/एक वटाका दरले सबैको संस्कृति, परम्परा र विशेषतायुक्त प्रादेशिक साँस्कृतिक संग्रहालयको निर्माण प्रारम्भ गर्ने ।</p> <ul style="list-style-type: none"> सम्बन्धित निकाय र सरोकारवालाहरुसँग छलफल गर्ने । सम्भाव्यता अध्ययन गर्ने । प्रतिवेन तयार गर्ने । लागत अनुमान र श्रोत व्यवस्था गर्ने । 	पुरातत्व विभाग	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय	<p>२०७२ माघ मसान्तभित्र</p> <p>२०७२ चैत्र मसान्तभित्र</p> <p>२०७३ जेठ मसान्तभित्र</p>	सबै प्रदेशमा संस्कृति, परम्परा र विशेषतायुक्त साँस्कृतिक संग्रहालयको निर्माण प्रारम्भ भएको हुने ।	संस्कृति महाशाखा
३.२७	<p>प्रत्येक प्रदेशमा कम्तिमा एक पर्यटकीय गन्तव्यस्थल र एक धार्मिक स्थललाई पूर्वाधार विकास सहित नयाँ पर्यटकीय गन्तव्यस्थलको रूपमा विकास गर्ने कार्य प्रारम्भ गर्ने ।</p> <ul style="list-style-type: none"> स्थल छनौटको लागि कार्य टोली गठन गर्ने कार्यटीलीद्वारा सम्भाव्यता अध्ययन गरी प्रतिवेदन प्रस्तुत गर्ने । 	पर्यटन विभाग	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय	<p>२०७२ माघ मसान्तभित्र</p> <p>२०७२ फाल्गुण मसान्तभित्र</p>	प्रत्येक प्रदेशमा एक/एक वटा नयाँ पर्यटकीय गन्तव्यस्थलको रूपमा विकास भएको हुने ।	योजना तथा मूल्यांकन महाशाखा

क्र. स.	सुधारको क्षेत्र	जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	समय सीमा	अपेक्षित नतिजा	मन्त्रालयको जिम्मेवार/सम्पर्क महाशाखा
	<ul style="list-style-type: none"> प्राथमिकता निर्धारण गरी कार्यक्रममा समावेश गर्ने । 			२०७३ वैशाख मसान्तभित्र		
३.२८	<p>नेपाल प्रज्ञा प्रतिष्ठानको बहुउद्देशीय भवन निर्माण प्रारम्भ गर्ने ।</p> <ul style="list-style-type: none"> बहुउद्देश्य भवनको निर्माणका लागि पूर्व सम्भाव्यता अध्ययन गराउने । स्थान छनौट गर्ने । विस्तृत नक्साङ्कन तयार गर्ने । 	नेपाल प्रज्ञा प्रतिष्ठान	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय	२०७३ आषाढ मसान्तभित्र २०७३ आश्विनभित्र २०७३ पौष मसान्तभित्र	नेपाल सङ्गीत तथा नाट्य प्रज्ञा प्रतिष्ठानको भवन निर्माण प्रारम्भ भएको हुने ।	संस्कृति महाशाखा
३.२९	<p>नेपाल सङ्गीत तथा नाट्य प्रज्ञा प्रतिष्ठान र नेपाल ललितकला प्रज्ञा प्रतिष्ठानका आधुनिक सुविधा सम्पन्न भवन निर्माण प्रारम्भ गर्ने ।</p> <ul style="list-style-type: none"> पूर्व सम्भाव्यता अध्ययन गराउने । स्थान छनौट गर्ने । विस्तृत नक्साङ्कन तयार गर्ने । 	नेपाल सङ्गीत तथा नाट्य प्रज्ञा प्रतिष्ठान	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय	२०७२ चैत्र मसान्तभित्र २०७३ वैशाख २०७३ असार मसान्तभित्र	नेपाल सङ्गीत तथा नाट्य प्रज्ञा प्रतिष्ठानको भवन निर्माण प्रारम्भ भएको हुने ।	संस्कृति महाशाखा
३.३०	<p>पोखरामा अवस्थित अन्तराष्ट्रिय पर्वतीय संग्रहालयमा पूर्वाधार सुविधा थप गर्ने ।</p> <ul style="list-style-type: none"> सुविधाको अध्ययन गराउन टोली गठन गर्ने प्रतिवेदन तयार गर्ने । सुविधा थप गर्ने काम प्रारम्भ गर्ने । 	पर्यटन विभाग	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय	२०७२ चैत्र मसान्तभित्र २०७३ वैशाख निरन्तर	अन्तराष्ट्रिय पर्वतीय संग्रहालयमा पूर्वाधार सुविधा थप भएको हुने ।	संस्कृति महाशाखा
३.३१	<p>पोखरा उपत्यकाको निर्धारित स्थानमा सिद्धार्थ गौतमकी सहधर्मिनी महास्थविरणी यशोधरा देवीको स्मरणमा सिद्धार्थ यशोधरा स्मारक निर्माण गरी बुद्धिष्ट सर्किटसंग आवद्ध गर्ने गरी आवश्यक कार्य प्रारम्भ गर्ने ।</p> <ul style="list-style-type: none"> अध्ययन टोली गठन गर्ने । अध्ययन प्रतिवेदन प्रस्तुत गर्ने । पूर्व सम्भाव्यता अध्ययन गराउने । 	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय	नेपाल पर्यटन बोर्ड	२०७२ माघ मासन्त २०७३ बैशाख मसान्त २०७३ असार मसान्तभित्र	पोखरा उपत्यकाको निर्धारित स्थानमा यशोधरा देवीको स्मरणमा सिद्धार्थ यशोधरा स्मारक निर्माण गर्ने सम्बन्धी कार्यहरू प्रारम्भ भएको हुने ।	संस्कृति महाशाखा

क्र. स.	सुधारको क्षेत्र	जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	समय सीमा	अपेक्षित नतिजा	मन्त्रालयको जिम्मेवार/सम्पर्क महाशाखा
४.१	<p>भूकम्प पछि पनि नेपाल सुरक्षित गन्तव्य हो भन्ने बारे विश्व पर्यटन बजारमा जानकारी गराई पर्यटक आगमन संख्या बढाउन प्रवर्द्धनात्मक कार्यहरू गर्ने गराउने ।</p> <ul style="list-style-type: none"> राष्ट्रिय पर्यटन प्रवर्द्धन समितिलाई क्रियाशील गराउने । पर्यटन सम्भावना दूत, विदेशस्थित कुटनीतिक नियोगलाई परिचालन गर्ने । प्रवर्द्धनात्मक कार्यक्रमहरू संचालन गर्ने गराउने 	पर्यटन विभाग,	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय	निरन्तर	पर्यटक आगमन संख्या बढाइएको हुने ।	जनशक्ति व्यवस्थापन तथा पर्यटन प्रवर्द्धन महाशाखा
४.२	<p>निजी क्षेत्रको सहभागितामा मुख्य पर्यटकीय शहर तथा गन्तव्यस्थलहरूमा आन्तरिक तथा बाह्य पर्यटकहरूलाई आकर्षित गर्ने प्याकेज तयार गरी पर्यटकीय गतिविधीहरू मार्फत पुनरुत्थान गर्ने ।</p> <ul style="list-style-type: none"> पर्यटक आर्कषित गर्ने प्याकेज तयार गर्न निजी क्षेत्रलाई प्रोत्साहन गर्ने ।) अन्तराष्ट्रिय बजारमा संचालन हुने मार्ट, सेल्स मिसनमा सो प्याकेजको प्रचारप्रसार गर्ने। 	पर्यटन विभाग	पर्यटन कार्यालयहरू तथा पर्यटन प्रवर्द्धन समितिहरू	२०७३ असार मसान्तभित्र	१२५ वटा क्षेत्रमा पर्यटन पूर्वाधारको विकास भएको हुने	जनशक्ति व्यवस्थापन तथा पर्यटन प्रवर्द्धन महाशाखा
४.३	<p>भूकम्पबाट क्षति भएका मनास्लु, लाङटाङ र रोल्वालिङ लगायतका पदयात्रा मार्ग पुनः निर्माण तथा मर्मत सम्भार गर्ने ।</p> <ul style="list-style-type: none"> पदयात्रा मार्ग पुनःनिर्माणका लागि विवरण सहितक लागत अनुमान तयार गर्ने । आवश्यक पर्ने स्रोतको प्रबन्ध गर्ने । बहुवर्षीय खरिद योजना सहितको कार्यक्रम तयार गरी स्वीकृत गराउने । कार्यान्वयन प्रारम्भ गर्ने । 	पर्यटन विभाग	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय	२०७३ असार मसान्तभित्र २०७२ माघ १५ २०७२ माघ मसान्त २०७२ माघ मसान्त २०७२ फाल्गुण	मनास्लु, लाङटाङ र रोल्वालिङ पदयात्रा मार्ग मर्मत सम्भार भएको हुने ।	जनशक्ति व्यवस्थापन तथा पर्यटन प्रवर्द्धन महाशाखा

क्र. स.	सुधारको क्षेत्र	जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	समय सीमा	अपेक्षित नतिजा	मन्त्रालयको जिम्मेवार/सम्पर्क महाशाखा
४.४	भुकम्पबाट क्षति भएका प्रमुख पुरातात्विक स्थलहरूको पुनर्निर्माण गर्ने । <ul style="list-style-type: none"> पदयात्रा मार्ग पुनःनिर्माणका लागि विवरण सहितक लागत अनुमान तयार गर्ने । आवश्यक पर्ने स्रोतको प्रबन्ध गर्ने । बहुवर्षीय खरिद योजना सहितको कार्यक्रम तयार गरी स्वीकृत गराउने । कार्यान्वयन कार्यान्वयन प्रारम्भ गर्ने । 	पुरातत्व विभाग	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय	२०७३ असार मसान्तभित्र २०७२ माघ १५ २०७२ माघ १५ २०७२ माघ मसान्त २०७२ फाल्गुण १ गते देखि	भुकम्पबाट क्षति भएका प्रमुख पुरातात्विक स्थलहरूको पुनर्निर्माण भएको हुने ।	संस्कृति महाशाखा
४.५	विश्व सम्पदास्थल भित्र रहेका १३ वटा पुरातात्विक स्थलहरूको संरक्षण तथा पुनःनिर्माण गर्ने । <ul style="list-style-type: none"> पदयात्रा मार्ग पुनःनिर्माणका लागि विवरण सहितक लागत अनुमान तयार गर्ने । आवश्यक पर्ने स्रोतको प्रबन्ध गर्ने । बहुवर्षीय खरिद योजना सहितको कार्यक्रम तयार गरी स्वीकृत गराउने । कार्यान्वयन प्रारम्भ गर्ने । 	पुरातत्व विभाग	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय	आगामी ३ वर्ष भित्र २०७२ माघ १५ २०७२ माघ १५ २०७२ माघ मसान्त २०७२ फाल्गुण १ गते देखि	१३ वटा विश्व सम्पदास्थलको संरक्षण तथा पुनःनिर्माण भएको हुने ।	संस्कृति महाशाखा

नेपाल सरकार
संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय
नागरिक वडापत्र (Citizen Charter)
आ.व. २०७४।७५

क) जनशक्ति व्यवस्थापन तथा पर्यटन प्रवर्द्धन महाशाखा

अ) प्रशासन तथा जनशक्ति व्यवस्थापन शाखा

सि.नं.	प्रदान गरिने सेवाहरु	आवश्यक कागजात	लाग्ने शुल्क	समय	सम्पर्क अधिकारी	गुनासो सुन्ने अधिकारी
१.	नियुक्ति/पदस्थापना	<ul style="list-style-type: none"> लो.से.आ.को सिफारिश पत्र, सा.प्र.म.को सिफारिश पत्र, निरोगिताको पत्र सरुवापत्र नियुक्तिपत्र रमानापत्र 	निशुल्क	आवश्यक कागजात पूरा भएमा १ दिन	प्रशासन तथा जनशक्ति व्यवस्थापन शाखा प्रमुख	सचिव र जनशक्ति व्यवस्थापन तथा पर्यटन प्रवर्द्धन महाशाखा प्रमुख
२.	सरुवा/काज	<ul style="list-style-type: none"> नि.से ऐन तथा नियमावली बमोजिम तोकिएको अवधि पूरा भएको समयावधि पूरा नभएको हकमा सम्बन्धित कर्मचारीको निवेदन, सा.प्र.म.को सहमती पत्र काजको हकमा नि.से. ऐन नियम बमोजिम 	निशुल्क	आवश्यक कागजात पूरा भएमा १ दिन	प्रशासन तथा जनशक्ति व्यवस्थापन शाखा प्रमुख	"
३.	अवकाश/राजीनामा	<ul style="list-style-type: none"> निजामती किताबखानाको अवकाशपत्र, नि.से. ऐन तथा नियमावली बमोजिम तोकिएको उमेर पूरा भएको राजीनामाको हकमा सम्बन्धित कर्मचारीले सनाखत गरेको निवेदन 	निशुल्क	आवश्यक कागजात पूरा भएमा १ दिन	प्रशासन तथा जनशक्ति व्यवस्थापन शाखा प्रमुख	"

सि.नं.	प्रदान गरिने सेवाहरु	आवश्यक कागजात	लाग्ने शुल्क	समय	सम्पर्क अधिकारी	गुनासो सुन्ने अधिकारी
४.	मन्त्रालय र अन्तर्गतका निकायमा रिक्त रहेका पद माग गर्ने सम्बन्धी	<ul style="list-style-type: none"> सामान्य प्रशासन, मन्त्रालयको पत्र, मन्त्रालय अन्तर्गत निकायबाट पद रिक्त भएको पुष्ट्याई सहितको पत्र र माग आकृति फाराम 	निशुल्क	सा.प.म. ले तोकेको अवधि भित्र	प्रशासन तथा जनशक्ति व्यवस्थापन शाखा प्रमुख	"
५.	बहुवा सम्बन्धी	<ul style="list-style-type: none"> सम्बन्धित उम्मेदवारको फाराम बहुवा सिफारिश समितिको सिफारिश निर्णय राजस्व कुभाएको रसिद 	निशुल्क	सा.प.म. ले तोकेको अवधि भित्र	प्रशासन तथा जनशक्ति व्यवस्थापन शाखा प्रमुख	"
६.	अध्ययन बिदा/असाधारण बिदा सम्बन्धी	<ul style="list-style-type: none"> मनोनयन पत्र सम्बन्धित कर्मचारीको निवेदन, तीन वर्ष स्थायी सेवा अवधि पूरा भएको (नियुक्ति पत्र) असाधारण बिदाको हकमा उचित कारण सहितको कर्मचारीको निवेदन, ५ वर्ष स्थायी सेवा अवधि पूरा भएको 	निशुल्क	आवश्यक कागजात पूरा भएमा पेश भएको ३ दिनभित्र	प्रशासन तथा जनशक्ति व्यवस्थापन शाखा प्रमुख	"
७.	विकास समितिका पदाधिकारीहरुको नियुक्ति	<ul style="list-style-type: none"> नेपाली नागरिकताको प्रमाणपत्र निवेदकको निवेदन सम्बन्धित गठन आदेशमा योग्यता तोकिएकोमा सोहि अनुरूप पेश भएको हुनुपर्ने 	निशुल्क		प्रशासन तथा जनशक्ति व्यवस्थापन शाखा प्रमुख	"
८.	सूची दर्ता	<ul style="list-style-type: none"> कम्पनी दर्ता प्रमाणपत्र भ्याट/प्यान दर्ताको प्रमाणपत्र प्रबन्ध पत्र कालो सूचीमा नपरेको स्वघोषणा 	रु १० को हुलाक टिकट	आवश्यकता बमोजिम थप गर्न सकिने	प्रशासन तथा जनशक्ति व्यवस्थापन शाखा प्रमुख	"
९.	सिलबन्दी दरभाउपत्र/बोलपत्र	<ul style="list-style-type: none"> १५/३० दिनको सूचना प्रकाशन रु ३००/१००० राजस्व बुभाएको रसिद कम्पनी दर्ता प्रमाणपत्र भ्याट/प्यान दर्ताको प्रमाणपत्र कर चुक्ता प्रमाणपत्र 	सिलबन्दी /बोलपत्र फाराम खरिद गर्न रु	तोकिए बमोजिम	प्रशासन तथा जनशक्ति व्यवस्थापन शाखा प्रमुख	"

सि.नं.	प्रदान गरिने सेवाहरु	आवश्यक कागजात	लाग्ने शुल्क	समय	सम्पर्क अधिकारी	गुनासो सुन्ने अधिकारी
		<ul style="list-style-type: none"> कालो सूचीमा नपरेको स्वघोषणा 	३००/१०००			
१०	सहमती स्वीकृती तथा राय सुभाब उपलब्ध गराउने	<ul style="list-style-type: none"> सहमती स्वीकृती तथा रायसुभाब माग गर्नाको कारण सहितको सम्बन्धित निकायको निर्णय कार्यविधी निर्देशिका बमोजिम 	नलाग्ने	३ दिन भित्र	उपसचिव प्रशासन	"
११	उजुरी गुनासो फछ्यौट गर्ने	<ul style="list-style-type: none"> हेलो सरकारको Portal बाट प्राप्त उजुरी उजुरी/निवेदन प्रमाणहरु । 	नलाग्ने	सोही दिन विषयवस्तुको गम्भिरता अनुसार	उपसचिव प्रशासन	"
१२	सूचना सम्पादन एवं प्रकाशन	संलग्न निर्णय फाइल	नलाग्ने	-	उपसचिव प्रशासन	"
१३	सूचना उपलब्ध गराउने	<ul style="list-style-type: none"> सूचनाको हकसम्बन्धी ऐन बमोजिम नागरिकता सहितको निवेदन 	तोकिएबमोजिम	१५ दिनभित्र	उपसचिव प्रशासन	"
१४	मासिक प्रगति पठाउने	मासिक प्रतिवेदन	नलाग्ने	तोकिएबमोजिम	उपसचिव प्रशासन	"
१५	खरिद सामाग्रीको भुक्तानी गर्ने	<ul style="list-style-type: none"> बिल विजक, भुक्तानी अनुरोध 	नलाग्ने	कागजात पेश भएको मितिले ३ दिन भित्र	उपसचिव प्रशासन उपसचिव लेखार जिन्सी	"
१६	लिलाम तथा कागज धुल्याउने	निर्णयको फाइल	नलाग्ने	तोकिएबमोजिम	उपसचिव प्रशासन	"
१७	सरसफाई	दैनिक समयतालिका बमोजिम	नलाग्ने	नियमित	उपसचिव प्रशासन	"
१८	बगैचा व्यवस्थान	दैनिक समयतालिका बमोजिम	नलाग्ने	नियमित	उपसचिव प्रशासन	"

आ) पर्यटन प्रवर्द्धन शाखा

सि.नं.	प्रदान गरिने सेवाहरु	आवश्यक कागजात	लाग्ने शुल्क	समय	सम्पर्क अधिकारी	गुनासो सुन्ने अधिकारी
१.	पर्यटन प्रवर्द्धन गर्ने	तोकिए बमोजिम	नलाग्ने	-	पर्यटन प्रवर्द्धन शाखा प्रमुख	"
२.	पर्यटन क्रियाकला विस्तार सम्बन्धी कार्य	तोकिए बमोजिम	नलाग्ने	-	पर्यटन प्रवर्द्धन शाखा प्रमुख	"
३.	पर्यटन पूर्वाधार विकास सम्बन्धी कार्य	आवश्यकता बमोजिम	नलाग्ने	-	पर्यटन प्रवर्द्धन शाखा प्रमुख	"
४.	प्रचार सामाग्रीको उपयुक्तता, पर्यटन उपजको पहिचान एवं उपयोग एवं समन्वय सम्बन्धी कार्य	तोकिए बमोजिम	नलाग्ने	-	पर्यटन प्रवर्द्धन शाखा प्रमुख	"
५.	फिल्माङ्गन कार्यको राय, परामर्श एवं अनुमति सम्बन्धी कार्य	तोकिए बमोजिम	नलाग्ने	-	पर्यटन प्रवर्द्धन शाखा प्रमुख	"
६.	नेपाल पर्यटन बोर्डसँग समन्वय	आवश्यकतानुसार	नलाग्ने	-	पर्यटन प्रवर्द्धन शाखा प्रमुख	"

इ) आर्थिक प्रशासन शाखा

क्र.सं.	प्रदान गरिने सेवाहरु	आवश्यक कागजातहरु	लाग्ने शुल्क	समय	सम्पर्क अधिकारी	गुनासो सुन्ने अधिकारी
१	अख्तियारी पठाउने	<ul style="list-style-type: none"> • अर्थ मन्त्रालयको अख्तियारी • स्वीकृत कार्यक्रम • अख्तियारी पठाउने सचिवस्तरीय निर्णय 	नलाग्ने	३ दिन	आर्थिक प्रशासन शाखा प्रमुख	प्रशासन महाशाखा प्रमुख
२	अन्य संस्थालाई अनुदान	<ul style="list-style-type: none"> • संस्थानको तर्फबाट निकासको लागि प्राप्त अनुरोधपत्र • कार्यक्रमको रुपरेखा • संस्थाको दर्ता प्रमाणपत्र र नवीकरणको प्रतिलिपि • संस्थाको विधानको प्रतिलिपि • संस्थानको गत आ.व को लेखापरिक्षण प्रतिवेदन 	नलाग्ने	३ दिन	आर्थिक प्रशासन शाखा प्रमुख	प्रशासन मखाशाखा प्रमुख

		<ul style="list-style-type: none"> • पुँजीगत कार्यक्रमको हकमा अनिवार्य रूपमा लागत अनुमान, ड्रइड डिजाइन, नक्सा आदि • वार्षिक कार्यक्रमको प्रतिलिपि । मन्त्रीपरिषदको निर्णयानुसार दिईने अनुदानको हकमा मन्त्रीपरिषदका निर्णयको प्रतिलिपि • अधिल्लो आर्थिक वर्षमा पनि सोही कार्यक्रमका लागि अनुदान सहयोग पाएको संस्था भए गत वर्षको खर्चको विवरण सहितको प्रगति प्रतिवेदन र लेखापरिक्षण प्रतिवेदन • अनुदान दिने निर्णयको प्रतिलिपि • निर्धारित सम्झौताको ढाँचा बमोजिम सो संस्था संग सम्बन्धित शाखाले द्विपक्षिय सम्झौता गरेको सम्झौतापत्र । 				
३	विकास समिति तथा प्रतिष्ठानलाई चौमासिक निकास	<ul style="list-style-type: none"> • सम्बन्धित समिति वा प्रतिष्ठानको चौमासिक निकास माग पत्र • प्रथम चौमासिक निकास माग गर्दा गत आ.व को प्रगति विवरण र बेरुजु फछ्यौटको प्रगति विवरण र खर्च वाडफाँडको अनुरोध पत्र • दोस्रो र तेस्रो चौमासिक निकासको लागि सो अवधिसम्मको भौतिक प्रगति न्यूनतम ५० प्रतिशत हुनु पर्नेछ । • बेरुजु पछ्यौटको प्रगति विवरण • चौमासिक अनुदान दिने निर्णयको प्रतिलिपि 	नलाग्ने	३ दिन	आर्थिक प्रशासन शाखा प्रमुख	प्रशासन मखाशाखा प्रमुख

ख) संस्कृति महाशाखा

क्र.सं	प्रदान गरिने सेवाहरु	आवश्यक कागजातहरु	लाग्ने शुल्क	समय	सम्पर्क अधिकारी	गुनासो सुन्ने अधिकारी
१.	संस्कृति अर्न्तगत रहेका प्रज्ञा प्रतिष्ठानहरु, विभिन्न विकास समितिहरु, वृहतर जनकपुर विकास परिषद् लगायतका निकायहरुलाई चालु र पूँजगत अनुदानको चौमासिक निकासी उपलब्ध गराउने ।	<ul style="list-style-type: none"> स्वीकृत कार्यक्रम गत आ.व.को खर्चको विवरण गत आ.व.को प्रगती प्रतिवेदन समितिको निर्णय गत आ.व.को लेखा परिक्षण वेरुजु फस्यौटको प्रगती विवरण चौमासिक माग फाराम निकासी मागपत्र 	निशुल्क	पेश भएको एक हप्ता	सहसचिव भरतमणि सुवेदी	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयनका श्रीमान् सचिवज्यू
२.	विभिन्न पुरस्कार वितरण (राष्ट्रिय तथा क्षेत्रीय प्रतभा पुरस्कार, महाकवि देवकोटा पुरस्कार, पुष्पलाल पुरस्कार, भगत सर्वाजित मानव मर्यादा राष्ट्रिय पुरस्कार)	<ul style="list-style-type: none"> वायोडाटा र फोटो प्रकाशित कृति कार्यविधिको ढाँचामा विवरणपत्र 	निशुल्क	आर्थिक वर्षभित्र	सहसचिव भरतमणि सुवेदी	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयनका श्रीमान् सचिवज्यू
३.	देशभित्र रहेका विभिन्न जाति समुदायको अमूर्त सांस्कृतिक सम्पदा संरक्षण एवं सम्वर्द्धन कार्यक्रम	<ul style="list-style-type: none"> स्वीकृत कार्यक्रम लगत ईष्टिमेट कार्यशर्त (TOR) 	बोलपत्र दरभाउपत्र खरीदमा नियमानुसार लाग्ने शुल्क	आर्थिक वर्षभित्र	सहसचिव भरतमणि सुवेदी	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयनका श्रीमान् सचिवज्यू
४.	लुम्बिनीमा विभिन्न मित्रराष्ट्रहरुले बनाएको विहारहरु रहने विदेशी नागरिकहरुको भिषा सिफारिस सम्वन्धी कार्य ।	<ul style="list-style-type: none"> लुम्बिनी विकास कोषको निर्णय सहित सिफारिसपत्र । लुम्बिनी विकास कोष र विदेशी विहार बीच भएको संझौताको प्रतिलिपि Valid Date भएको Passport को प्रतिलिपि सककल भिषा आवेदन फाराम-३ प्रति फोटो सहित वायोडाटा -५ प्रति 	निशुल्क	पेश भएको एक हप्ता	सहसचिव भरतमणि सुवेदी	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयनका श्रीमान् सचिवज्यू

		<ul style="list-style-type: none"> • विहारमा रहेका नागरिकको विवरण • Visa Recommendation Form • Work Progress Report 				
५.	विभिन्न संघ संस्थाहरु दर्ताको राय माग सम्बन्धमा ।	<ul style="list-style-type: none"> • संस्थाको प्रस्तावित विधानको सक्कल प्रति • क्षेत्रीय प्रशासन कार्यालयको पत्र 	निशुल्क	पेश भएको एक हप्ता	सहसचिव भरतमणि सुवेदी	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयनका श्रीमान् सचिवज्यू
६.	नेपालका प्रमुख प्रतिष्ठानहरुलाई पूजिगत अनुदान दिने	<ul style="list-style-type: none"> • स्वीकृत कार्यक्रम • लेखा परिक्षण प्रतिवेदन • गत आ.व.को प्रगती प्रतिवेदन • संस्थाको विधान • संस्थाको निर्णय • प्रस्तावित कार्यक्रम 	निशुल्क	पेश भएको एक हप्ता	सहसचिव भरतमणि सुवेदी	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयनका श्रीमान् सचिवज्यू
७.	संस्कृति प्रवर्द्धनसंग सम्बन्धित जात्रा पर्व मेलाहरुका लागि रकम उपलब्ध गराउने	<ul style="list-style-type: none"> • नेपाल सरकारको म.प.को निर्णय • ले.प.प्रतिवेदन • गत आ.व.को प्रगती प्रतिवेदन • संस्थाको विधान • संस्थाको निर्णय • प्रस्तावित कार्यक्रम 	निशुल्क	पेश भएको एक हप्ता	सहसचिव भरतमणि सुवेदी	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयनका श्रीमान् सचिवज्यू

ग) हवाई उद्योग व्यवस्थापन महाशाखा

क्र. सं.	प्रदान गरिने सेवाहरु	आवश्यक कागजातहरु	लाग्ने शुल्क	समय	सम्पर्क अधिकारी	गुनासो सुन्ने अधिकारी
१	अन्तर्राष्ट्रिय वायुसेवा संचालनको इजाजत-पत्र लिन ।	<ul style="list-style-type: none"> निवेदन दस्तुर रु. ५०,०००/- को निवेदन दस्तुर बापतको रसिद (एभरेष्टबैंक, सिंहदरबारको खाता नं. ५२०१२६५ कार्यालय कोड नं. २७-३२५-०३राजस्व शीर्षक नं. १४२२५) निर्दिष्ट ढाँचामा निवेदन (स्पष्ट रुपमा उल्लेख भएको) निवेदनका साथमा समावेश भएका सम्पूर्ण कागजातहरु संचालकबाट प्रमाणित भएको सम्पूर्ण शेयरधनी वा लगानीकर्ताको नागरिकताको प्रमाणित प्रतिलिपि शेयरधनी तथा लगानीकर्ताहरुको Police Report शेयरधनी तथा लगानीकर्ताहरु Black List मा परेको वा नपरेको विषयमा नेपाल सरकारको आधिकारिक निकायको सिफारिस पत्र । सम्पूर्ण शेयरधनी वा लगानीकर्ताको Bio-Data संस्थाको तर्फबाट कार्य गर्ने व्यक्ति भएमा आधिकारिक पत्र संचालन गर्न चाहेको व्यवसायको क्षेत्रगत सम्भाव्यता अध्ययन प्रतिवेदन (Feasibility Report) २ प्रति 	<p>निवेदन दस्तुर: पचास हजार रुपैयाँ</p> <p>इजाजत दस्तुर:</p> <ul style="list-style-type: none"> सेड्युल अन्तर्राष्ट्रिय उडान संचालन गर्न प्रति उडान क्षेत्रका लागि पाँच लाख रुपैयाँ, अन्तर्राष्ट्रिय नन्-सेड्युल तथा चार्टर यात्रु सेवा संचालन गर्ने एक सय भन्दा बढि सिट क्षमता भएका जेट विमानका लागि प्रति उडान क्षेत्र पचास हजार रुपैयाँ, अन्तर्राष्ट्रिय नन्-सेड्युल तथा चार्टर यात्रु सेवासंचालन गर्ने एक सय भन्दा कम सिट क्षमता भएका जेट विमानका लागि प्रति उडान क्षेत्र पच्चीस हजार रुपैयाँ, अन्तर्राष्ट्रिय नन्-सेड्युल तथा चार्टरयात्रुसेवासंचालन गर्ने टर्बो-प्रोप (Turbo Prop) विमान र हेलिकप्टरका लागि प्रति उडान क्षेत्रका लागि दश हजार रुपैयाँ, <p>बैंक ग्यारेन्टी (धरौटी) दाखिला: दुई वर्षको अवधि कायम गरि पचास लाख रुपैयाँ</p>	३ महिना	महाशाखा प्रमुख	श्रीमान् सचिवज्यू

		<ul style="list-style-type: none"> सम्भाव्यता अध्ययन प्रतिवेदन तयार गर्ने संस्थाको विस्तृत विवरण कम्तीमा रु. ५० करोड रुपैयाँको चुक्तापुँजी खुल्ने प्रमाणित शेयर लगतको प्रतिलिपि प्रस्तावका साथमा नगद धरौटी रु. ५० लाख समेत दाखिला गर्न पर्ने कम्पनी दर्ताको प्रमाण पत्र कम्पनीको नियमावलीको प्रति १ थान कम्पनीको प्रवन्ध पत्रको प्रतिलिपि १ थान 				
२	आन्तरिक वायुसेवा संचालनको इजाजत-पत्र लिन	<ul style="list-style-type: none"> निवेदन दस्तुर रु. १०,०००/- को निवेदन दस्तुर बापतको रसिद (एभरेष्ट बैंक, सिंहदरबारको खाता नं. ५२०१२६५ कार्यालय कोड नं. २७-३२५-०३ राजस्व शीर्षक नं. १४२२५) निर्दिष्ट ढाँचामा निवेदन (स्पष्ट रुपमा उल्लेख भएको) निवेदनका साथमा समावेश भएका सम्पूर्ण कागजातहरु संचालकबाट प्रमाणित भएको सम्पूर्ण शेयरधनी वा लगानीकर्ताको नागरिकताको प्रमाणित प्रतिलिपि शेयरधनी तथा लगानीकर्ताहरुको Police Report शेयरधनी तथा लगानीकर्ताहरु Black List मा परेको वा नपरेको विषयमा नेपाल सरकारको आधिकारिक निकायको सिफारिस पत्र । सम्पूर्ण शेयरधनी वा लगानीकर्ताको Bio- 	<p>निवेदन दस्तुर: दश हजार रुपैयाँ</p> <p>इजाजत दस्तुर: प्रति उडान क्षेत्रको लागि तीस हजार रुपैयाँ,तर निश्चित उडान क्षेत्र नतोकिएको चार्टर सेवा प्रदान गर्ने वा दुर्गम क्षेत्रमा रहेको कच्ची विमानस्थल (STOL) मा वायुसेवा संचालन गर्नका लागि प्रति उडान क्षेत्रको बीस हजार रुपैयाँ,</p> <p>बैंक ग्यारेन्टी (धरौटी) दाखिला: दुई वर्षको अवधि कायम गरि बीस लाख रुपैयाँ</p>	२ महिना	महाशाखा प्रमुख	श्रीमान् सचिवज्यू

		<p>Data</p> <ul style="list-style-type: none"> संस्थाको तर्फबाट कार्य गर्ने व्यक्ति भएमा आधिकारिक पत्र संचालन गर्न चाहेको व्यवसायको क्षेत्रगत सम्भाव्यता अध्ययन प्रतिवेदन (Feasibility Report) २ प्रति सम्भाव्यता अध्ययन प्रतिवेदन तयार गर्ने संस्थाको विस्तृत विवरण कम्तीमा रु. १५ करोड रुपैयाँको चुक्तापूँजी खुल्ने प्रमाणित शेयर लगतको प्रतिलिपि कम्पनी दर्ताको प्रमाण पत्र कम्पनीको नियमावलीको प्रति १ थान कम्पनीको प्रवन्ध पत्रको प्रतिलिपि १ थान 				
३	हवाई उडान प्रशिक्षण संस्था संचालनको इजाजत-पत्र लिन	<ul style="list-style-type: none"> निवेदन दस्तुर रु. ५,०००/- को निवेदन दस्तुर बापतको रसिद (एभरेष्ट बैंक, सिंहदरवारको खाता नं. ५२०१२६५ कार्यालय कोड नं. २७-३२५-०३ राजस्व शीर्षक नं. १४२२५) निर्दिष्ट ढाँचामा निवेदन (स्पष्ट रुपमा उल्लेख भएको) <i>(दर्ता गरी श्रीमान् सचिवज्यू र महाशाखा प्रमुखज्यूबाट तोकादेश समेत भएको)</i> निवेदनका साथमा समावेश भएका सम्पूर्ण कागजातहरु संचालकबाट प्रमाणित भएको सम्पूर्ण शेयरधनी वा लगानीकर्ताको नागरिकताको प्रमाणित प्रतिलिपि शेयरधनी तथा लगानीकर्ताहरुको Police 	<p>निवेदन दस्तुर: पाँच हजार रुपैयाँ इजाजत दस्तुर:</p> <ul style="list-style-type: none"> सिम्युलेटर वेगर (नन्-सिम्युलेटर) प्रशिक्षण दिने भएमा एकमुष्ट एक लाख रुपैयाँ, सिम्युलेटर सहित कक्षा संचालन गर्ने गरी प्रशिक्षण दिने भएमा (सिङ्गल इन्जिन फिक्स वा रोटर दुवै) एकमुष्ट दुई लाख रुपैयाँ, सिम्युलेटर सहित कक्षा संचालन गर्ने गरी प्रशिक्षण दिने भएमा (मल्टी इन्जिन फिक्स वा रोटर दुवै) एकमुष्ट तीन लाख रुपैयाँ, सिम्युलेटर सहित कक्षा संचालन गर्ने गरी प्रशिक्षण दिने भएमा (जेट इन्जिन भए) एकमुष्ट चार लाख रुपैयाँ । 	२ महिना	महाशाखा प्रमुख	श्रीमान् सचिवज्यू

		<p>Report</p> <ul style="list-style-type: none"> • शेयरधनी तथा लगानीकर्ताहरु Black List मा परेको वा नपरेको विषयमा नेपाल सरकारको आधिकारिक निकायको सिफारिस पत्र । • सम्पूर्ण शेयरधनी वा लगानीकर्ताको Bio-Data • संस्थाको तर्फबाट कार्य गर्ने व्यक्ति भएमा आधिकारिक पत्र • संचालन गर्न चाहेको व्यवसायको क्षेत्रगत सम्भाव्यता अध्ययन प्रतिवेदन (Feasibility Report) २ प्रति • सम्भाव्यता अध्ययन प्रतिवेदन तयार गर्ने संस्थाको विस्तृत विवरण • कम्तीमा रु. १० करोड रुपैयाँको चुक्तापूँजी खुल्ने प्रमाणित शेयर लगतको प्रतिलिपि • कम्पनी दर्ताको प्रमाण पत्र • कम्पनीको नियमावलीको प्रति १ थान • कम्पनीको प्रवन्ध पत्रको प्रतिलिपि १ थान 	<p><u>बैंक ग्यारेन्टी (धरौटी) दाखिला:</u> दुई वर्षको अवधि कायम गरि दश लाख रुपैयाँ</p>			
४	वायुयानका पाटपुर्जा मर्मत सम्भार सम्बन्धि संस्था संचालनको इजाजत-पत्र लिन	<ul style="list-style-type: none"> • निवेदन दस्तुर रु. ५,०००/- को निवेदन दस्तुर बापतको रसिद (एभरेष्ट बैंक, सिंहदरबारको खाता नं. ५२०१२६५) • कार्यालय कोड नं. २७-३२५-०३ • राजस्व शीर्षक नं. १४२२५) • निर्दिष्ट ढाँचामा निवेदन (स्पष्ट रुपमा उल्लेख भएको) • निवेदनका साथमा समावेश भएका सम्पूर्ण कागजातहरु संचालकबाट 	<p><u>निवेदन दस्तुर:</u> पाँच हजार रुपैयाँ</p> <p><u>इजाजत दस्तुर:</u> एकमुष्ठ पाँच लाख रुपैया</p> <p><u>बैंक ग्यारेन्टी (धरौटी) दाखिला:</u> दुई वर्षको अवधि कायम गरि दश लाख रुपैयाँ</p>	२ महिना	महाशाखा प्रमुख	श्रीमान् सचिवज्यू

		<ul style="list-style-type: none"> प्रमाणित भएको सम्पूर्ण शेयरधनी वा लगानीकर्ताको नागरिकताको प्रमाणित प्रतिलिपि शेयरधनी तथा लगानीकर्ताहरूको Police Report शेयरधनी तथा लगानीकर्ताहरू Black List मा परेको वा नपरेको विषयमा नेपाल सरकारको आधिकारिक निकायको सिफारिस पत्र । सम्पूर्ण शेयरधनी वा लगानीकर्ताको Bio-Data संस्थाको तर्फबाट कार्य गर्ने व्यक्ति भएमा आधिकारिक पत्र संचालन गर्न चाहेको व्यवसायको क्षेत्रगत सम्भाव्यता अध्ययन प्रतिवेदन (Feasibility Report) २ प्रति सम्भाव्यता अध्ययन प्रतिवेदन तयार गर्ने संस्थाको विस्तृत विवरण कम्तीमा रु. ५ करोड रुपैयाँको चुक्तापूँजी खुल्ने प्रमाणित शेयर लगतको प्रतिलिपि कम्पनी दर्ताको प्रमाण पत्र कम्पनीको नियमावलीको प्रति १ थान कम्पनीको प्रवन्ध पत्रको प्रतिलिपि १ थान 				
५	मनोरञ्जनात्मक वायुसेवा तथा मनोरञ्जनात्मक वायुसेवा प्रशिक्षण संस्था संचालन गर्ने सम्बन्धि इजाजत-	<ul style="list-style-type: none"> निवेदन दस्तुर रु. ५,०००/- को निवेदन दस्तुर बापतको रसिद (एभरेष्ट बैंक, सिंहदरवारको खाता नं. ५२०१२६५ कार्यालय कोड नं. २७-३२५-०३राजस्व शीर्षक नं. १४२२५) निर्दिष्ट ढाँचामा निवेदन (स्पष्ट रुपमा 	<p>निवेदन दस्तुर: पाँच हजार रुपैयाँ</p> <p>इजाजत दस्तुर: पचास हजार रुपैयाँ,</p>	२ महिना	महाशाखा प्रमुख	श्रीमान् सचिवज्यू

	पत्र लिन	<ul style="list-style-type: none"> उल्लेख भएको) निवेदनका साथमा समावेश भएका सम्पूर्ण कागजातहरू संचालकबाट प्रमाणित भएको सम्पूर्ण शेयरधनी वा लगानीकर्ताको नागरिकताको प्रमाणित प्रतिलिपि शेयरधनी तथा लगानीकर्ताहरूको Police Report शेयरधनी तथा लगानीकर्ताहरू Black List मा परेको वा नपरेको विषयमा नेपाल सरकारको आधिकारिक निकायको सिफारिस पत्र । सम्पूर्ण शेयरधनी वा लगानीकर्ताको Bio-Data संस्थाको तर्फबाट कार्य गर्ने व्यक्ति भएमा आधिकारिक पत्र संचालन गर्न चाहेको व्यवसायको क्षेत्रगत सम्भाव्यता अध्ययन प्रतिवेदन (Feasibility Report) २ प्रति सम्भाव्यता अध्ययन प्रतिवेदन तयार गर्ने संस्थाको विस्तृत विवरण। कम्तीमा रु. १ करोड रुपैयाँको चुक्तापूँजी खुल्ने प्रमाणित शेयर लगतको प्रतिलिपि कम्पनी दर्ताको प्रमाण पत्र कम्पनीको नियमावलीको प्रति १ थान कम्पनीको प्रवन्ध पत्रको प्रतिलिपि १ थान 	<p><u>बैंक ग्यारेन्टी (धरौटी) दाखिला:</u> एक वर्षको अवधि कायम गरि पाँच लाख रुपैयाँ</p>			
६	वायुयान मर्मत सम्भार प्रशिक्षण संस्था संचालन गर्ने	<ul style="list-style-type: none"> निवेदन दस्तुर रु. ५,०००/- को निवेदन दस्तुर बापतको रसिद (एभरेष्ट बैंक, सिंहदरवारको खाता नं. ५२०१२६५ 	<p><u>निवेदन दस्तुर:</u> पाँच हजार रुपैयाँ <u>इजाजत दस्तुर:</u></p>	२ महिना	महाशाखा प्रमुख	श्रीमान् सचिवज्यू

सम्बन्धि इजाजत-पत्र लिन	<p>कार्यालय कोड नं. २७-३२५-०३ राजस्व शीर्षक नं. १४२२५)</p> <ul style="list-style-type: none"> • निर्दिष्ट ढाँचामा निवेदन (स्पष्ट रुपमा उल्लेख भएको) • निवेदनका साथमा समावेश भएका सम्पूर्ण कागजातहरू संचालकबाट प्रमाणित भएको • सम्पूर्ण शेयरधनी वा लगानीकर्ताको नागरिकताको प्रमाणित प्रतिलिपि • शेयरधनी तथा लगानीकर्ताहरूको Police Report • शेयरधनी तथा लगानीकर्ताहरू Black List मा परेको वा नपरेको विषयमा नेपाल सरकारको आधिकारिक निकायको सिफारिस पत्र । • सम्पूर्ण शेयरधनी वा लगानीकर्ताको Bio-Data • संस्थाको तर्फबाट कार्य गर्ने व्यक्ति भएमा आधिकारिक पत्र • संचालन गर्न चाहेको व्यवसायको क्षेत्रगत सम्भाव्यता अध्ययन प्रतिवेदन (Feasibility Report) २ प्रति • सम्भाव्यता अध्ययन प्रतिवेदन तयार गर्ने संस्थाको विस्तृत विवरण। • कम्तीमा रु. १ करोड रुपैयाँको चुक्तापूँजी खुल्ने प्रमाणित शेयर लगतको प्रतिलिपि • कम्पनी दर्ताको प्रमाण पत्र • कम्पनीको नियमावलीको प्रति १ थान • कम्पनीको प्रवन्ध पत्रको प्रतिलिपि १ थान 	<p>पचास हजार रुपैयाँ, बैंक ग्यारेन्टी (धरौटी) दाखिला: दुई वर्ष अवधि कायम गरी पाँच लाख रुपैया</p>			
-------------------------	--	--	--	--	--

७	वायुसेवा संस्थाहरूको इजाजत नवीकरण गर्न	<ul style="list-style-type: none"> • Safety Audit Report (वायुसेवा संस्थाको हकमा) कम्पनीको Operational Audit / checklist सहित (मनोरन्जनात्मक वायुसेवाको हकमा) • सेवाको स्तर तथा क्षमता मूल्यांकन • आय-व्यय विवरण • उपकरणहरूको विवरण • भौतिक संरचना • वैदेशिक जनशक्ति विवरण • प्रविधि हस्तान्तरण स्थिति • नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरणको सिफारिश पत्र • इजाजत पत्र (सक्कल/नक्कल) • कम्पनीको कर चुक्ता विवरण • प्रगति विवरण 	इजाजत दस्तुरको आधा	१५ दिन	महाशाखा प्रमुख	श्रीमान् सचिवज्यू
८	वायुसेवा संस्थाहरूको उपकरण (Fleet) थप वा परिवर्तन गर्न	<ul style="list-style-type: none"> • अध्यावधिक संचालन प्रमाण-पत्र (AOC) • ईजाजत पत्रमा उल्लेखित Fleet मध्ये के कति संचालनमा रहेको? वायुयानको हकमा संचालनमा रहेका Fleet कुन कुन Registration मा उडिरहेको हो? र अब Fleet थप भएमा in operation fleet संख्या कति पुग्न जाने हो? सो खुलेको कागजात पेश गर्नुपर्ने । • थप हुने विमान उडाउने Sectors को विवरण • थप गर्न चाहेको वायुयानको Type • Certificate and Specification पेश गर्नुपर्ने । • कम्पनीले आयकर तिरेको कर कार्यलयबाट 	शुल्क नलाग्ने	७ दिन	महाशाखा प्रमुख	श्रीमान् सचिवज्यू

		<ul style="list-style-type: none"> प्रमाणित कागजात । Safety Audit Report कम्पनीको आय-व्ययको विवरण 				
९	वायुसेवा संस्थाको धरौटी फुकुवा गर्न	<ul style="list-style-type: none"> नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरणबाट धरौटी फुकुवाको सिफारिश -कार्यविधि, २०६६ को खण्ड ७ अनुसार सेवाका शर्त पूरा भएको सिफारिश) संस्थाको प्राविधिक संपरीषण कागजात सेवाको स्तर तथा क्षमता खुलेको प्रमाण आय-व्यय विवरण भौतिक संरचनाको विवरण उपकरणहरूको विवरण -वायुयानको) आध्यावधिक कर चुक्ता विवरण 	शुल्क नलाग्ने	७ दिन	महाशाखा प्रमुख	श्रीमान् सचिवज्यू
१०	Overfly का लागि सिफारिश माग गर्न	<ul style="list-style-type: none"> वायुसेवा संस्थाको निवेदन नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरणको सिफारिश उडान गर्ने मिति र Route को विवरण वायुयानको विवरण Flight Crew विवरण वायुयान विक्रि भएको कारणले Overflying माग गरेको भए Export C of A संस्थाको अध्यावधिक कर चुक्ता विवरण Valid AOC , Safety Audit Report 	शुल्क नलाग्ने	७ दिन	महाशाखा प्रमुख	श्रीमान् सचिवज्यू
११	गैर पर्यटक भिषा सिफारिस माग गर्न	<ul style="list-style-type: none"> नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरणको सिफारिस पत्र, विदेशी जनशक्तिको Valid पासपोर्टको प्रमाणीत प्रतिलिपी 	शुल्क नलाग्ने	३ दिन	महाशाखा प्रमुख	श्रीमान् सचिवज्यू

		<ul style="list-style-type: none"> • विदेशी जनशक्तिको Valid पर्यटक भिषा को प्रमाणीत प्रतिलिपी • विदेशी जनशक्तिको Appointments Paper र निजसंग गरिएको करारनामाको प्रतिलिपी • प्राविधिक जनशक्ति भए निजको License (pilot, engineer etc) को प्रतिलिपी • नेपाली वायुसेवा कम्पनीमा कार्य गर्ने गरी नियुक्त भएका विदेशी नागरिकको हकमा पदपूर्ति सम्बन्धी विज्ञापन, • विदेशी जनशक्तिको पहिचान खुल्ने Biodata • पहिले पनि नेपालमा काम गरेको भए कार्य प्रगति विवरण • निवेदकले काम गर्ने संस्था (वायुयान तथा मनोरंजनात्मक वायु सेवा आदिको) को इजाजत पत्रको प्रतिलिपी 				
--	--	--	--	--	--	--

घ) हवाई सुरक्षा तथा प्राधिकरण सुपरिवेक्षण महाशाखा

सि.नं.	प्रदान गरिने सेवाहरू	आवश्यक कागजातहरू	लाग्ने शुल्क	समय	सम्पर्क अधिकारी	गुनासो सुन्ने अधिकारी
१	F.M. Transmitting Site को सहमति प्रदान गर्ने सम्बन्धी ।	<ul style="list-style-type: none"> सूचना तथा संचार मन्त्रालयको अनुरोध पत्र । सम्बन्धित कम्पनीलाई दिइएको इजाजत पत्रको प्रमाणित प्रतिलिपि । कम्पनीको कर चुक्ता प्रमाण-पत्रको प्रमाणित F.M. Transmitting Station Tower को प्रमाणित नक्शा । नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरणको राय सहमति । 	नलाग्ने	सोहि दिन	शाखा प्रमुख	महाशाखा प्रमुख
२	नयाँ विमानस्थल निर्माण गर्न सैद्धान्तिक स्वीकृती प्रदान गर्ने	<ul style="list-style-type: none"> प्रचलित हवाई नीति र विमानस्थल निर्माण सम्बन्धी मापदण्ड पुरा हुने गरी नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरणको राय सिफारिस सहितको पत्र । प्रारम्भिक र विस्तृत सम्भाव्यता अध्ययन प्रतिवेदन । विमानस्थल निर्माण गर्न आवश्यक पर्ने जग्गाको उपलब्धता सम्बन्धी जिल्लाविकास समिति/नगरपालिका/गा.वि.स.को प्रतिबद्धता पत्र 	नलाग्ने	३ दिन	शाखा प्रमुख	महाशाखा प्रमुख

		<ul style="list-style-type: none"> स्थानीय उद्योग बाणिज्य संघ, उपभोक्ता समिती, प्रमुख राजनीतिक दलहरुको मागपत्र 				
३	विमानस्थल निर्माण सुधार आयोजनामा कार्यरत विदेशी विशेषज्ञ कामदारलाई गैह्र पर्यटक भिषा सिफारिस सम्बन्धी	<ul style="list-style-type: none"> सम्बन्धित आयोजनाको पत्र । नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरणको सिफारिस पत्र । पासपोर्टको प्रतिलिपि, नेपाल प्रवेश गरेको प्रमाण । Valid Visa को प्रमाणित प्रतिलिपि । उक्त आयोजनामा काममा लगाउने नियुक्ति पत्र । 	नलाग्ने	गृह मन्त्रालयबाट कार्य सहमति र श्रम विभागबाट श्रम स्विकृती प्राप्तभए पछि ।	शाखा प्रमुख	महाशाखा प्रमुख

ड) योजना तथा मूल्यांकन महाशाखा

क्र.सं	प्रदान गरिने सेवाहरू	आवश्यक कागजातहरू	लाग्ने शुल्क	समय	सम्पर्क अधिकारी	गुनासो सुन्ने अधिकारी
१	संस्कृति, पर्यटन तथा हवाई यातायात विकास नीति, योजनाको तर्जुमा र कार्यान्वयन सम्बन्धी कार्य ।	मातहत निकायको सिफारिस	नलाग्ने	वार्षिक	योजना तथा मूल्यांकन महाशाखा प्रमुख	सचिव
२	योजना तथा वार्षिक कार्यक्रमको तर्जुमा र कार्यान्वयन सम्बन्धी कार्य ।		नलाग्ने	वार्षिक	योजना तथा मूल्यांकन महाशाखा प्रमुख	सचिव
३	प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषदको कार्यालय, अर्थ मन्त्रालय र राष्ट्रिय योजना आयोगबाट प्राप्त मार्गदर्शन तथा निर्देशन अनुरूप कार्यक्रम तर्जुमा, स्वीकृति, कार्यान्वयन, प्रगति प्रतिवेदन, चौमासिक, अर्ध वार्षिक तथा वार्षिक प्रगति समीक्षा सम्बन्धी कार्य ।		नलाग्ने	मासिक/ चौमासिक/ वार्षिक	योजना तथा मूल्यांकन महाशाखा प्रमुख	सचिव
४	वैदेशिक सहायताको समन्वय, प्राप्ति, अभिलेख र कार्यान्वयन सम्बन्धी कार्य ।		नलाग्ने	नियमित	योजना तथा मूल्यांकन महाशाखा प्रमुख	सचिव

क्र.सं	प्रदान गरिने सेवाहरु	आवश्यक कागजातहरु	लाग्ने शुल्क	समय	सम्पर्क अधिकारी	गुनासो सुन्ने अधिकारी
५	आयोजना कार्यान्वयनमा देखापरेका समस्याहरु समाधान सम्बन्धी कार्य ।		नलाग्ने	नियमित	योजना तथा मूल्यांकन महाशाखा प्रमुख	सचिव
६	संस्कृति, पर्यटन तथा हवाई यातायात सम्बन्धी विकास योजना तथा कार्यक्रमहरुको विश्लेषण र छनौट सम्बन्धी कार्य ।		नलाग्ने	नियमित	योजना तथा मूल्यांकन महाशाखा प्रमुख	सचिव
७	आवश्यकता अनुसार कार्यक्रम संशोधन सम्बन्धी कार्य ।	कार्यान्वयन गर्ने निकायको सिफारिस	नलाग्ने	नियमित	योजना तथा मूल्यांकन महाशाखा प्रमुख	सचिव
८	पर्यटन सम्बन्धी सम्भाव्यता अध्ययन, अनुसन्धान, पर्यटकीय स्थलहरुको खोजी, सूचना संकलन, डकुमेन्टेसन र प्रकाशन सम्बन्धी कार्य ।		नलाग्ने	नियमित	योजना तथा मूल्यांकन महाशाखा प्रमुख	सचिव
९	पर्यटन विकास सम्बन्धी पूर्वाधारहरुको विकास गर्न आवश्यक योजनाहरु कार्यान्वयन सम्बन्धी कार्य ।		नलाग्ने	नियमित	योजना तथा मूल्यांकन महाशाखा प्रमुख	सचिव

क्र.सं	प्रदान गरिने सेवाहरु	आवश्यक कागजातहरु	लाग्ने शुल्क	समय	सम्पर्क अधिकारी	गुनासो सुन्ने अधिकारी
१०	पर्या-पर्यटन, साहसिक पर्यटन, खेलकुद पर्यटन आदिको विकास सम्बन्धी कार्य ।		नलाग्ने	नियमित	योजना तथा मूल्यांकन महाशाखा प्रमुख	सचिव

अ) योजना तथा वैदेशिक सहायता शाखा

क्र.सं.	प्रदान गरिने सेवाहरु	आवश्यक कागजातहरु	लाग्ने शुल्क	समय	सम्पर्क अधिकारी	गुनासो सुन्ने अधिकारी
१	वार्षिक तथा आवधिक योजना तर्जुमा र कार्यान्वयन सम्बन्धी कार्य ।	मातहत निकायको सिफारिस	नलाग्ने	वार्षिक	योजना तथा वैदेशिक सहायता शाखा प्रमुख	योजना तथा मूल्यांकन महाशाखा प्रमुख
२	मन्त्रालय र अर्न्तर्गतका निकायहरुको बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा, चौमासिक विभाजन सहितको कार्यक्रम स्वीकृति ।		नलाग्ने	वार्षिक	योजना तथा वैदेशिक सहायता शाखा प्रमुख	योजना तथा मूल्यांकन महाशाखा प्रमुख
३	आयोजना र परियोजना कार्यान्वयनमा देखापरेका समस्याहरु समाधान सम्बन्धी कार्य ।		नलाग्ने	नियमित	योजना तथा वैदेशिक सहायता शाखा प्रमुख	योजना तथा मूल्यांकन महाशाखा प्रमुख

क्र.सं.	प्रदान गरिने सेवाहरु	आवश्यक कागजातहरु	लाग्ने शुल्क	समय	सम्पर्क अधिकारी	गुनासो सुन्ने अधिकारी
४	स्वीकृत कार्यक्रम संशोधन सम्बन्धी कार्य ।	कार्यान्वयन गर्ने निकायको सिफारिस	नलाग्ने	नियमित	योजना तथा वैदेशिक सहायता शाखा प्रमुख	योजना तथा मूल्यांकन महाशाखा प्रमुख
५	मन्त्रालय र अर्न्तर्गतका निकायहरुका आयोजनाको छनौट तथा विश्लेषण सम्बन्धी कार्य ।		नलाग्ने	नियमित	योजना तथा वैदेशिक सहायता शाखा प्रमुख	योजना तथा मूल्यांकन महाशाखा प्रमुख
६	वैदेशिक सहायताबाट संचालित आयोजनाहरुको समन्वय सम्बन्धी कार्य ।		नलाग्ने	नियमित	योजना तथा वैदेशिक सहायता शाखा प्रमुख	योजना तथा मूल्यांकन महाशाखा प्रमुख
७	पर्या-पर्यटन, जैबिक पर्यटन, साहसिक पर्यटन, खेलकुद पर्यटन विकास सम्बन्धी कार्य ।		नलाग्ने	नियमित	योजना तथा वैदेशिक सहायता शाखा प्रमुख	योजना तथा मूल्यांकन महाशाखा प्रमुख

आ) तथ्यांक तथा अनुसन्धान शाखा

क्र.सं.	प्रदान गरिने सेवाहरु	आवश्यक कागजातहरु	लाग्ने शुल्क	समय	सम्पर्क अधिकारी	गुनासो सुत्रे अधिकारी
१	पर्यटन सम्बन्धी आवधिक तथ्यांक पुस्तिका प्रकाशन सम्बन्धी कार्य ।		वार्षिक बजेट	वार्षिक	तथ्यांक शाखा प्रमुख	योजना तथा मूल्यांकन महाशाखा प्रमुख
२	पर्यटकीय स्थलको खोजी तथा विवरण संकलन सम्बन्धी कार्य ।		नलाग्ने	नियमित	तथ्यांक शाखा प्रमुख	योजना तथा मूल्यांकन महाशाखा प्रमुख
३	पर्यटक लक्ष्य प्रक्षेपण सम्बन्धी कार्य ।		नलाग्ने	नियमित	तथ्यांक शाखा प्रमुख	योजना तथा मूल्यांकन महाशाखा प्रमुख
४	डकुमेन्टेशन केन्द्रको सञ्चालन सम्बन्धी कार्य ।		नलाग्ने	नियमित	तथ्यांक शाखा प्रमुख	योजना तथा मूल्यांकन महाशाखा प्रमुख
५	पर्यटकीय स्थलहरुको विस्तृत विवरण संकलन गरी भौगोलिक सूचना प्रणाली अर्न्तर्गत सूचना प्रवाह सम्बन्धी कार्य ।		नलाग्ने	नियमित	तथ्यांक शाखा प्रमुख	योजना तथा मूल्यांकन महाशाखा प्रमुख
६	पर्यटन सम्भाव्यता अध्ययन तथा कार्यान्वयन सम्बन्धी कार्य ।		नलाग्ने	नियमित	तथ्यांक शाखा प्रमुख	योजना तथा मूल्यांकन महाशाखा प्रमुख
७	पर्यटनसंग सम्बन्धित तथ्यांक संकलन तथा विश्लेषण सम्बन्धी कार्य ।		नलाग्ने	नियमित	तथ्यांक शाखा प्रमुख	योजना तथा मूल्यांकन महाशाखा प्रमुख
८	पर्यटकहरुले भने इम्वार्केशन, डिसइम्वार्केशन कार्ड तथा नेपालीहरुले		नलाग्ने	नियमित	तथ्यांक शाखा प्रमुख	योजना तथा मूल्यांकन महाशाखा प्रमुख

	भर्ने आगमन तथा गमन कार्ड छपाई गरी पर्यटक प्रवेश हुने विन्दुहरुमा आवश्यकता अनुसार वितरण र भरेका कार्डहरु संकलन सम्बन्धी कार्य ।					
९	Tourism Satellite Account सम्बन्धी कार्य ।		नलाग्ने	नियमित	तथ्यांक शाखा प्रमुख	योजना तथा मूल्यांकन महाशाखा प्रमुख

इ) अनुगमन तथा मूल्यांकन शाखा

क्र.सं.	प्रदान गरिने सेवाहरु	आवश्यक कागजातहरु	लाग्ने शुल्क	समय	सम्पर्क अधिकारी	गुनासो सुन्ने अधिकारी
१	चौमासिक तथा वार्षिक समिक्षा गोष्ठी गर्ने		वार्षिक बजेट	चौमासिक/वार्षिक	अनुगमन तथा मूल्यांकन शाखा प्रमुख	योजना तथा मूल्यांकन महाशाखा प्रमुख
२	प्रदेश स्तरीय अनुगमन तथा निरीक्षण गर्ने ।		नलाग्ने	नियमित	अनुगमन तथा मूल्यांकन शाखा प्रमुख	योजना तथा मूल्यांकन महाशाखा प्रमुख
३	पर्वतारोहण रोयल्टीबाट संचालन भएका कार्यक्रमहरुको अनुगमन		नलाग्ने	नियमित	अनुगमन तथा मूल्यांकन शाखा प्रमुख	योजना तथा मूल्यांकन महाशाखा प्रमुख

क्र.सं.	प्रदान गरिने सेवाहरु	आवश्यक कागजातहरु	लाग्ने शुल्क	समय	सम्पर्क अधिकारी	गुनासो सुन्ने अधिकारी
४	प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय, राष्ट्रिय पुनःनिर्माण प्राधिकरण, संसदीय समिति, राष्ट्रिय योजना आयोगमा नियमित प्रतिवेदन गर्ने		नलाग्ने	नियमित	अनुगमन तथा मूल्यांकन शाखा प्रमुख	योजना तथा मूल्यांकन महाशाखा प्रमुख